

ПИТЪР МЕЙЛ ДОБРА ГОДИНА

Превод от английски: Петя Петкова, 2013

chitanka.info

*На Джени и на всички, които се трудят усилено в
лозията на Франция да превърнат гроздето в нектар*

БЕЛЕЖКА ОТ АВТОРА

Това е художествена проза. Героите и техните имена са измислени и нямат нищо общо с истинския живот. Между редовете обаче има някои действителни личности.

Бих искал да благодаря за ключовия принос за тази книга на Ридли Скот, чийто нюх за добра история ми помогна да я започна. Освен това имах късмета и щастието да получа експертни напътствия от алкохолно естество от Ален Шевалие в Люберон и Антони Бартон в Медок. А с Ейли Колинс, както винаги, бе удоволствие да се работи.

Mille mercis à tous.^[1]

^[1] Хиляди благодарности на всички (фр.). — Бел.прев. ↑

ЕДНО

Лондонското лято беше в разгара си и се усещаше по топлината на дъждовните капки, сипеци се по лицето на Макс Скинър, докато влизаше тичешком в Хайд парк през Рутланд Гейт. Той последва извивките на Серпентината и докато бягаше, в здрача се разминаваше със силуетите на други хора, твърдо решени да страдат преди закуска, с лица, лъснали от дъжда и потта, и ритъм, който се отмерваше по пътеката със звучно шляпане.

Времето не бе отказало само най-ревностните бегачи. Беше твърде мокро за онези подскачащи, розовобузести момичета, които понякога приятно разсейваха Макс. Беше прекалено мокро и за местния перверзник, който обикновено стоеше на пост зад храст близо до лятната сцена с мръснишки поглед и шлифер в готовност. Беше твърде мокро даже за двойката джак ръсел териери, чието основно забавление бе да захапват минаващите глезени, докато засрамените им собственици се дотътрузят след тях, сипейки извинения.

Беше прекалено мокро и може би твърде рано. Напоследък Макс ходеше късно на работа, понякога чак в седем и трийсет, и Еймис, неговият шеф и ежедневен тормоз, никак не беше доволен. Тази сутрин щеше да е различно, беше си обещал Макс. Щеше да пристигне пръв и да се постарее жалкото копеле да го узнае. Това беше големият проблем в професионалния живот на Макс — харесваше работата, но ненавиждаше хората, особено Еймис.

Той зави при върха на Серпентината и се отправи към Албърт Мемориал. Мислите му бяха заети с предстоящия ден. От месеци подготвяше сделка, която щеше да му донесе достатъчно голяма комисиона да плати на безкрайно търпеливия си шивач и много важно — да се отърве от банката, която му дишаше във врата. Спорадичното недоволен мърморене за превишения му кредит бе преминало във все по-заплашителни писма, а това на свой ред потвърждаваше, че до момента годината е слаба. Но всичко щеше да се промени, убеден бе Макс. Внезапно изпълнен с оптимизъм, се спусна в

спринт през Рутланд Гейт, изтръска се като куче на входа и влезе в къщата в стил „крал Джордж“ с декоративна фасада от хоросан, която някакъв предприемач бе префасонирал изцяло и я бе превърнал в, както той твърдеше, извънредно привлекателна жилищна сграда за временно пребиваващи в града бизнесмени.

Портиерът, същински гном с мъртвешки, хартиен цвят на кожата, вдигна поглед от прахосмукачката си и зацъка с език при вида на поредицата мокри отпечатащи, които Макс остави по килима.

— Ще ме вкарате в гроба, така да знаете. Вижте само проклетата кал, която остава по килима.

— Съжалявам, Бърт. Все забравям да си събуя обувките, преди да вляза.

Портиерът изсумтя. Водеха този разговор всеки път, когато валеше, и винаги завършваше с един и същ въпрос. Бърт запалено следеше стоковата борса и изгаряше от желание да направи някоя сделка благодарение на достъп до поверителна информация.

— Имаш ли някакви полезни съвети за днес?

Макс спря пред вратата на асансьора и поднесе показалец към устните си.

— Купувай евтино. Продавай скъпо. Не казвай на никого.

Бърт поклати глава. Нахакан младок. Но пък той беше единственият в сградата, който се сещаше за рождения му ден и му подаряваше бутилка уиски, а за Коледа винаги му даваше приятно пълен плик с пари. Не беше лошо момче, помисли си, докато буташе прахосмукачката по следите от мокра кал.

Апартаментът на Макс се намираше на втория етаж и все още беше в процес на обзавеждане или, както го бе нарекъл негов приятел дизайнер, надяващ се на тлъста поръчка — незавършена симфония. В момента беше жилище, което се използваше за спане и за много малко други неща. На стената бяха опрени две хубави картини, образци на модерно изкуство, имаше няколко ръбати авангардни мебели, пращен и умърлушен фикус, музикална и видеотехника. Въпреки че живееше тук повече от две години, Макс бе успял да не придаде на жилището някакъв личен облик, като се изключи малка купчина маратонки в единия ъгъл. Той отиде в малката, неизползвана кухня, отвори хладилника — празен, само с бутилка водка и кутия портокалов сок — и занесе сока в банята.

Гореща вода и студен сок. Душът след бягане беше ежедневната награда за един от малкото му здравословни навици. Работеше прекалено много, хранеше се нередовно като всеки ерген, спеше твърде малко и със сигурност изпиваше повече от петте питиета седмично, постановени с назидателна наслада от лекаря на компанията, но тичаше и беше млад. До четирийсет му оставаха още няколко години и дотогава, казваше си той, животът и финансите му щяха да са вече в изправност, щеше да е готов да се установи и, който знае, да направи още един галантен опит за брак.

Макс огледа отражението си в огледалото за бръснене. Сини очи, леко кървясали; тъмнокестенява коса, подстригана късо по модата; кожа, опъната по високи скули. Все още нямаше видими бръчки и торбички под очите. Можеше да е по-зле, помисли си, докато прекрачваше мократа хавлия и спортния екип, захвърлени на пода.

След пет минути беше готов да завладее финансовата вселена, пременен с униформата и аксесоарите на модерния млад финансист — тъмен костюм, тъмносиня риза, тъмна вратовръзка, огромен часовник за гмуркачи, обсебени от точността, мобилен телефон и ключове за кола. Претича през ръмежа и се шумугна в задължителното черно БМВ, за да се запъти към Ситито, където днес, сигурен бе, дългоочакваната сделка най-сетне щеше да се осъществи. А после щеше да дойде и комисионата. Щеше да приключи с обзавеждането на апартамента, да наеме чистачка да го поддържа в безупречен вид, да си вземе няколко почивни дни и да отиде с колата до Сен Тропе, преди всички момичета да са се завърнали в Париж. Дори прогнозата за времето по радиото — валежи, последвани от порои и вероятно градушка, не помрачи настроението му. Щеше да е хубав ден.

По това време на деня двайсет минути трябваше да са напълно достатъчни, за да стигне до офисите на „Лоутън брадърс“ в горния край на „Треднийдъл стрийт“ — „близо до Банк ъф Инглант“, както обичаше да казва по-големият брат Лоутън на бъдещите си клиенти. Основана в края на осемдесетте, компанията бе достигнала разцвет през деветдесетте благодарение на различни законни и незаконни машинации, сливания и изкупувания на дялове и си бе спечелила име, че безскрупулно изкупува слаби компании и продава дялове от тях на печалба, за което ѝ завиждаха по-етичните и мекушащи конкуренти. Сега тя често бе описвана във финансовата преса като модел за строг,

ефективен мениджмънт, подходят за настоящите тежки времена. Младите финансисти, които оцеляваха няколко години в „Лоутън брадърс“, можеха да оцелеят навсякъде.

Докато Макс се спускаше по Лъдгейт хил, звънна мобилният му телефон. Беше малко преди шест и половина.

— Тази сутрин си взел почивка, така ли? — беше Еймис, гласът му звучеше носово и агресивно. Той не изчака отговор. — Трябва да поговорим. Дано да успееш да стигнеш до офиса за обяд. Трейси ще ти каже името на ресторанта.

Дотук с хубавия ден, помисли си Макс. Всъщност, ако трябваше да е честен пред себе си, никой ден, включваш Еймис, не можеше да е истински хубав. Взаимната неприязън се усещаше във въздуха от мига, в който двамата мъже се запознаха, когато след тригодишен престой в Ню Йорк Еймис се завърна наперено в офиса, за да поеме управлението на лондонския клон. От самото начало, както твърде често се случва в Англия, взаимоотношенията им бяха помрачени от простата разлика в начина, по който говореха английски. Акцентите им.

Макс беше израсъл в потъналия в зеленина комфорт на средната класа в Съри и беше продукт на малко частно училище. Еймис беше роден и отгледан в мрачните покрайнини на Южен Лондон, където не беше нито зелено, нито комфортно. Бяха израснали на трийсетина километра един от друг, но със същия успех можеше да са трийсет хиляди. Макс мислеше, че в него няма и помен от снобизъм. Еймис мислеше, че в него няма и следа от озлобление. И двамата грешаха. Но всеки неохотно уважаваше способностите на другия и макар и трудно, се понасяха взаимно.

Докато паркираше БМВ-то на мястото си в подземния паркинг, Макс се опита да отгатне повода за днешната среща. В „Лоутън“ обяд обикновено означаваше сандвич на бюрото с поглед, вперен в монитора. Обядът, както гласеше един израз, който Еймис бе възприел в Ню Йорк, беше за загубеняци. И въпреки това сега говореше за истински обяд с ножове и вилици, обяд за загубеняци, в ресторант. Беше любопитно. Макс още размишляваше над това, когато излезе от асансьора и се запъти към собственото си работно място през редиците от кабинки.

„Лоутън брадърс“ заемаше цял етаж от стъкленобетонна кутия. С изключение на разкоша от махагон и кожа в кабинета на двамата братя офисите бяха проектирани така, че да отразяват духа на компанията: никакви превземки, никакви естетически подобрения. Това беше фабрика за правене на пари и властваше строгият стил. Лоутънови имаха навика да водят клиентите си на обиколка в, както го наричаха, машинното отделение, за да видят служителите в действие. „Ето ги, четирийсет от най-добрите бизнес умове в Ситито. И всички те мислят за вашите проблеми“.

Еймис не се беше задоволил с обаждането и бе изпратил на Макс имейл с напомняне да не закъснява за обяда. Макс вдигна поглед от монитора и го насочи към ъгловия офис със стъклени стени, в който шефът му обикновено обикаляше нагоре-надолу с телефон, прилепен до ухото, но тази сутрин помещението беше празно. Големият натегач сигурно бе отишъл на сутрешна работна среща, реши Макс. Или може би беше на уроци по правилно произношение.

Той закачи сакото си и се захвана да проверява за последен път цифрите на „ТранзАкс“ и „Ричардсън Бел“, двете компании, чиито прелести се опитваше да продаде на един от по-големите клиенти на „Лоутън“. Ако сделката се осъществеше, щеше да му донесе комисиона, както бе сметнал, значително по-висока от годишния доход на министър-председателя. Макс провери сметките веднъж, после още веднъж и двата пъти излезе един и същ резултат. Сега вече беше готов да представи всичко на братята. Те можеха да пристъпят към действие и той щеше да стане с шест цифри по-богат. Облегна се на стола, протегна се, погледна си часовника, минаваше дванайсет, и внезапно осъзна, че няма никаква представа къде е срещата за обяд.

Запъти се към Трейси, енергична и добре тапицирана млада жена, която стоеше на стража пред ъгловия офис. Наскоро бе повишена от секретарка на Еймис в негова лична асистентка (изкачване, което, носеше се слух, беше пряко следствие от палав уикенд с Еймис в Париж). За съжаление повишението ѝ беше повлияло и тя беше станала самонадеяна и надменна.

Макс кацна в края на бюрото ѝ и кимна към празния офис.

— Остава ли в сила уговорката за обяд или той е зает да създава хаос на стоковата борса?

Трейси изглеждаше сякаш би искала да му даде фиш за глоба за паркиране в забранен участък.

— Господин Еймис ще ви очаква в „Лийдънхол Селарс“. Точно в дванайсет и половина. Не закъснявайте.

Макс повдигна вежди. „Селарс“, някога склад на стария пазар Лийдънхол, беше превърнат в луксозен винен бар, в който младите безскрупулни типове от Ситито се събираха да ядат мъжествени обяди — късове червено месо и стилтън, да пият кларе с висока надценка и да се подготвят за тежкия следобед с прочуто с мощния си ефект порто. Въпреки голите тухлени стени и дървените стърготини по пода това беше един от най-скъпите ресторанти в Лондонското сити.

— Бръкнал е в спестяванията си, а? — пошегува се Макс. — Имаш ли някаква представа за какво става въпрос?

Трейси сведе поглед към бюрото си и пренареди някакви документи.

— Никаква.

Надменният ѝ тон беше неубедителен и подразни Макс.

— Трейси, адски искам да те попитам нещо.

Тя го погледна.

— Как беше в Париж?

Значи беше истина. Остави я да се черви и се върна на мястото си, за да си вземе сакото и чадъра и да събере сили да претича в дъжда до „Лийдънхол стрийт“. На изхода на сградата се поколеба, преди да се гмурне в гората от огромни голф чадъри — модерния аксесоар това лято, които бяха изникнали навсякъде като многоцветни гъби, задръстваха тротоара и правеха придвижването бавно и мъчително. Щеше да закъснее.

Пристигна в претъпкания сводест салон и завари Еймис да го чака на масата с телефон, опрян до ухото. По време на престоя си сред лъвовете на Уолстрийт шефът му бе усвоил някои по-екстравагантни подходи в облеклото: агресивно раирана риза с бяла яка, алени тиранти, вратовръзка с бикове и мечки — декоративни заврънкулки, които рязко контрастираха със суровото му лице с тънки устни и прическата на затворник. Каквото и да облечеше, винаги щеше да прилича на гангстер. Но имаше талант да сключва сделки и това го правеше любимец на братята Лоутън.

Той приключи разговора си и демонстративно си погледна часовника — златен и дори по-голям от часовника на Макс, с циферблат, покрит с множество скали: дълбочина в метри, хронометър и специална добавка — покачванията и спадовете на Насдак.

— Какво ти се случи? Загуби пътя ли?

Макс си сипа чаша червено вино от бутилката на масата.

— Съжалявам, че закъснях — каза той. — Задръстване от чадъри на „Лийдънхол стрийт“.

Еймис изсумтя, помахна на една от сервитьорките и внезапно се развесели.

— Знаеш ли какво ще ме направи щастлив, любов моя? — Той ѝ намигна и ѝ се усмихна мазно. — Хубаво сочно говеждо филе, добре сготвено, а не с всичката онази кръв. Имам си я достатъчно в офиса.

Сервитьорката направи всичко възможно да се усмихне.

— И пържени картофи. А за десерт искам крем брюле. Записа ли си?

Телефонът му иззвъня и той замърмори по него, докато Макс си поръчваше агнешки котлети и салата.

Еймис приключи разговора си и отпи глътка вино.

— Така — поде той, — разкажи ми какво се случва с „ТранзАкс“ и „Ричардсън Бел“.

През следващия половин час Макс представи изчисленията и финансовите прогнози, анализа си на мениджмънта и възможностите за корпоративно плячкосване, над които работеше от началото на годината. Докато траеше изложението му, Еймис ядеше, водеше си записки в тефтера до чинията, но не задаваше въпроси, нито изказваше мнение.

Макс приключи и бутна настрани остатъците от изстиналите си котлети.

— Е? Затова ли е този обяд? — попита той.

— Не точно.

Еймис изследваше дълбините на кътниците си с клечка за зъби и оглеждаше откритията си с умерен интерес, като междувременно се забавляваше, че кара Макс да чака.

Сервитьорката дойде да разчисти чиниите и това явно беше сигналът, който очакваше шефът му.

— Побъбрих си с братята — подхвана той, — и те явно споделят моите притеснения.

— За какво говориш?

— За работата ти, приятел. За продуктивността ти. Тази година си като жив труп. Жалка история.

— Знаеш какво подготвям през последните шест месеца — току-що ти разказах. — Макс с мъка се сдържа да не повиши тон. — И знаеш адски добре, че сделки като тази не стават за две седмици. Отнемат време.

Еймис посрещна крем брюлето си с още едно намигане към сервитьорката.

— Няма да мине, приятел, няма да мине. Знаеш ли какво не е наред? — Той погледна Макс и кимна два-три пъти. — Личният живот ти пречи. Твърде често се забавляваш до късно, твърде много тичаш по мацки. Загубил си инстинкта на хищник.

Той взе лъжицата и промуши десерта си в сърцето.

— Това са глупости и ти го знаеш. И двете компании са готови. Тази сделка е почти сключена.

Еймис вдигна поглед към него и Макс видя, че на брадичката му има малко жълт крем.

— Правилно си схванал тази част.

— Какво искаш да кажеш?

— Аз поемам сделката — заяви Еймис, след което налапа още една лъжица и схруска карамелизираната захар.

Макс си пое дълбоко въздух.

— Ще видим какво ще кажат братята Лоутън за това. Те...

— Късно е, съкровище. Всичко е уредено. Тази сутрин получих зелена светлина и от двамата.

Макс видя как месеците усилена работа моментално се изпаряват. Дори по-лошо — видя как комисионата му изчезва в банковата сметка на Еймис, а неговите неплатени сметки се натрупват и банката затяга примката около врата му.

— Не можеш да го направиш. Това си е пладнешки обир. Кражба.

— Къде живееш? Това е просто бизнес и толкова. Бизнес. Нищо лично, без лоши чувства. И ще ти кажа какво ще направя. Имам

информация за малка инженерна фирма, но сега няма да имам време за това. Можеш ти да го поемеш.

Макс се върна към спомен отпреди много години, когато чичо му Хенри го напътстваше за живота: „По-добре да умреш на крака, отколкото да живееш на колене“. Той взе решение.

— Мога да го поема, така ли? Да го разработя и когато всичко е готово, отново да ме прецакаш, това ли искаш да ми кажеш? — Той се наведе през масата. — Е, можеш да си завреш отзад малката си инженерна фирма и да си завреш и работата. Няма да работя за крадлив задник като теб.

Лицето на Еймис просветна от задоволство, когато Макс бутна стола си назад. Обядът беше протекъл според плана, всъщност не би могъл да мине по-добре. Беше се сдобил с подробна информация за сделката и тъй като Макс напускаше по собствено желание, нямаше да му се изплаща обезщетение. Идеално.

— Както искаш — отвърна той. — Ти решаваеш. Гледай да освободиш бюрото си до вечерта, ясно?

Макс се изправи, но Еймис още не беше приключил.

— Не забравяш ли нещо, приятел? Служебната кола? — Той протегна ръка. — Ще взема ключовете, ако нямаш нищо против.

Макс извади ключовете от джоба си и се поколеба за миг, преди да ги пусне внимателно в наполовина изядения крем брюле.

Еймис го проследи как се отдалечава. После взе телефона си и набра номера на Трейси.

Докато вървеше към офиса, Макс изпитваше смесени емоции — страх от това, което бе направил, и въодушевление, че го е направил. Беше лош момент да остане без работа, факт. Но мисълта за живот без Еймис и постоянния му тормоз беше своеобразна утеха; за нещастие не достатъчно голяма да компенсира загубената комисиона. Беше загазил и трябваше да си намери нова работа. Реши да прекара последния си следобед в „Лоутън брадърс“ в телефонни разговори. Можеше дори да опита в Ню Йорк.

Когато се върна обаче, установи, че е почти невъзможно да се добере до работното си място. Трейси и двама души от охраната го очакваха.

— Господи! — възкликна Макс. — Какво си мислите, че ще направя, ще отмъкна килима ли?

— Стандартна процедура при приключване на работа — отвърна Трейси и се обърна към охранителите. — Останете с него, докато свърши, след това ми докладвайте — тя спря пред Макс на тръгване и се усмихна сладко. — Как беше обядът?

Макс огледа мястото, в което бе прекарал по-голямата част от времето си през последните осемнайсет месеца. Какво искаше да отнесе със себе си? Какво щяха да му позволят да вземе? Дискетите? Със сигурност не. Официалният му служебен бележник в „Лоутън брадърс“? Боже, опази. Какво друго имаше там? Нищо. Той кимна на охранителите.

— Заповядайте, момчета.

На „Треднийдъл стрийт“ видя празно такси, което образува миниатюрна вълна, докато се приближаваше към него в дъжда. Вдигна ръка да го спре, но си спомни, че току-що се е присъединил към редиците на безработните, и го отпрати. Не можеше да се сети кога за последен път беше използвал лондонското метро. Щеше да е необикновено изживяване. Запъти се през локвите към станция Банк, усещайки как влагата се просмуква през подметките на обувките му.

В апартамента си не намери утеха. Изрита обувките на пода и събу чорапите. Оловна следобедна светлина, по-скоро зимна, отколкото лятна, се процеждаше през прозорците. Телефонният секретар мигаше с червеното си око.

„Копеле такова! Къде беше миналата вечер? Никога през живота си не съм била унижавана така. Всички онези отвратителни мъже, които се опитваха да ме опипват... Изобщо не си прави труда...“

Макс присви очи и изключи обвинителната реч на разгневената дама, преди да е свършила. Предната вечер бе останал до късно на работа и напълно бе забравил за срещата, която трябваше да се състои в „Челси артс клуб“. Като познаваше някои от членовете на клуба, можеше да си представи как желанието им да накарат красивата непозната да се почувства добре дошла е било изразено твърде бурно. О, господи. Най-добре да прати цветя и извинителна бележка.

Свали вратовръзката и сакото си и се стовари на канапето, целият му оптимизъм и енергия се бяха изпарили. Апартаментът беше нагоре с краката. Животът му беше пълен бъркотия. Като алтернатива на

чистенето или водката той включи телевизора. Готварско предаване. Документален филм за саламандрите. Мъж с бухнала от сешоар коса представяше новините от Си Ен Ен. Голф, моменталното сънотворно. Макс задряма и му се присъни, че дави Еймис в каца с крем брюле.

Беше се свечерило, когато го събуди звънът на телефона. Играчите на голф, изглежда, не бяха отбелязали никакъв напредък, откакто Макс ги бе оставил няколко часа по-рано.

— Ето те и теб, старче. Търсих те в офиса, но казаха, че си тръгнал рано. Добре ли си?

Беше Чарли, най-близкият му приятел и бивш шурей.

Макс се прозя.

— Добре съм. Не, всъщност не съм добре. Имах един от онези дни...

— Нещата ще започнат да се оправят. Тази вечер двамата с теб ще отпразнуваме повишението на Чарлс Уилис, изгряваща звезда в бизнеса с недвижими имоти. Случи се този следобед. „Бингъм & Траут“ ме направиха пълноправен съдружник. Време е да се влее нова кръв, казаха. Бизнесът с имоти се променя, трябва да сме в крак с времето, силна ръка на руля, неща в този дух.

— Чарли, това е страхотно. Поздравления.

— Е, недей просто да седиш там. Ела да ми помогнеш с тази бутилка „Круг“.

— Къде си?

— Мой стар клиент съвсем наскоро отвори заведение в пряка на „Портобело Роуд“. Казва се „Пино“ — великолепен бар, великолепна винена листа и дори в момента буквално гъмжи от мацки. Всички красавици на Нотинг хил, издокарани в прозрачни дрешки. Засега ги отблъсквам.

Макс затвори телефона с усмивка и отиде в спалнята да се преоблече. Още откакто се бяха запознали в училище, Чарли винаги успяваше да му повдигне духа. А когато погледна през прозореца, видя, че дъждът е спрял. Ободри се и с изненада установи, че си подсвирква с уста, докато слизаше с асансьора.

Във фоайето на път към изхода спря да провери пощенската си кутия. Вътре имаше обичайната колекция от последни напомнения от банки и циркулярни писма, както и една-две покани за вечери, които получаваше всеки лондонски ерген; но имаше и загадъчен плик с

френска марка. В горния ляв ъгъл имаше малко, стилизирано изображение на статуята на Темида, а под нея беше напечатано името на подателя: Нотариус Озе, ул. „Рампар“, 84903 Сен Пон. Макс понечи да го отвори, но размисли и реши да го запази за метрото, за да се разсее от ужасиите там. Пъхна плика в джоба си, натика останалите писма обратно в кутията и се запъти към станцията на метрото Саут Кенсингтън.

ДВЕ

Застанал в навалицата, докато метрото трополеше по релсите от Саут Кенсингтън до Нотинг хил, Макс преоткриваше лицето на обществения транспорт. Изглежда, почти всички наоколо бяха преминали модерния племенен ритуал, наречен пиърсинг. Продупчени ноздри, продупчени вежди, продупчени устни, продупчени уши, няколко бледи, но демонстративно изложени продупчени пъпа. Другите видими части на тялото, които не бяха продупчени, бяха татуирани. Шепа по-възрастни и консервативни пътници без бижута по носа или дрънкулки за уши приличаха на останки от далечна епоха. Бяха забили носове в книги или вестници и внимателно избягваха погледите на членовете на пиърсинг поколението, притиснати в тях.

Макс се мушна в един ъгъл на люлеещия се вагон и извади писмото от джоба си. Прочете го веднъж, после втори път, а позабравеният му френски постепенно изплуваше в спомените, докато преглеждаше официалните фрази. Потънал в мисли, едва не изпусна спирката си и продължаваше да разсъждава над прочетеното, когато отбори дебелите стъклени врати на ресторанта.

Глъчката на модерно заведение на гребена на вълната го заля като потоп. Дългото помещение с нисък таван, каменни стени и под и отекваща акустика беше като огромен усилвател в унисон с популярната теория, че високите децибели са задължително условие да се радваш на храната си. Беше място, където, ако си романтично настроен, трябва с пълно гърло да крещиш нежности в ухото на любимия. Но това очевидно беше част от притегателната сила на ресторанта, защото всички маси бяха заети.

Гъвкава млада жена, плътно увита в нещо, което изглеждаше като черно фолио за свежо съхранение, се люшна към Макс с вдигнати вежди и прърхащи мигли.

— Имате ли резервация за тази вечер?

— Господин Уилис би трябвало да ме очаква.

— А, Чарли. Бихте ли ме последвали?

— До края на света — отвърна Макс.

Младата дама се изкикоти и го поведе с вълнообразна походка, която никой, освен професионален модел или хостеса в ресторант не би могъл да постигне, без да си изкълчи тазобедрената става.

Чарли седеше на ъглова маса, а до него имаше ледарка. Когато видя Макс, се ухили.

— Виждам, че си се запознал с прелестната Моника. Не е ли невероятна? Единствената ми позната, която играе тенис на токчета.

Моника им се усмихна и се люшна обратно към рецепцията, а Макс погледна сияещото румено лице на приятеля си. Добрият стар Чарли. Никой не би го нарекъл красавец — беше леко закръглен, небрежно облечен, бретонът му беше вечно накриво — но притежаваше чар в изобилие, светнали кафяви очи и видим ентусиазъм за женска компания, който дамите, изглежда, намираха за неустоим. До момента успяваше да избегне брака, но с известни трудности. Макс не бе извадил този късмет.

Преди няколко години бе направил грешката да се ожени за сестрата на Чарли, Анабел. От самото начало бракът им беше бурен и приключи зле. Навличайки си откритото неодобрение на брат си, Анабел бе избягала в Лос Анджелис с филмов режисьор и сега живееше в дървена барака за четири милиона на плажа в Малибу. Последния път, когато Чарли я видя, тя бе приела обещанието за вечна младост, предлагано от ботокса и силовата йога. Безвъзвратно загубена, бе казал той на Макс. И бездруго никога не съм я понасял, по-добре си без нея. И така тяхното приятелство бе оцеляло след този брак, дори бе станало по-силно.

— А сега — подзе Чарли, наливайки шампанско, — чуй това. Направиха ме съдружник, удвоиха ми заплатата, дадоха ми мерцедес и ми казаха, че светът е мой. Така че тази вечер аз черпя — допълни той и вдигна чашата си. — За цените на лондонските имоти — да се надяваме, че ще продължат да растат до небето.

— Поздравления, Чарли. Не би могло да се случи на по-готин мошеник.

Макс отпи от шампанското и огледа мехурчетата, които се издигаха в спирала от дъното на чашата. Шампанското, помисли си той, винаги се свързва с хубави моменти — питие за оптимисти.

Чарли го изглежда, наклонил глава настрани.

— Каза, че е бил един от онези гадни дни. Какво стана? Не са останали авоари за плячкосване?

Макс му разказа за обяда си с Еймис и малките унижения като връщането на ключовете за колата и двамата униформени тлъстаци при бюрото му.

— Това беше лошата новина — без бонус, без работа, без кола. Но сетне се появи това.

Той плъзна писмото по масата.

Чарли му хвърли един поглед и поклати глава.

— Няма смисъл, братле, френският ми не е толкова добър. Ще трябва да ми го преведеш.

— Спомняш ли си, че когато бяхме ученици, всяка лятна ваканция ме пращаха във Франция? Братът на баща ми, чичо Хенри, притежаваше имот на около час път от Авиньон — голяма стара къща, заобиколена с лозя, недалеч от селце. Двамата с чичо Хенри играехме тенис и шах, а вечер ми замайваше главата с разрежено с вода вино и ми изнасяше лекции за живота. Беше много свестен стар бастун. — Макс направи пауза, за да отпие шампанско. — Не съм го виждал от векове. Сега ми се ще да се бяхме срещали по-често, научих, че е починал преди две седмици.

Чарли издаде съчувствени звуци и напълни повторно чашата на Макс.

— Както и да е, той така и не се ожени, нито пък имаше деца — обясни Макс и взе писмото. — И съгласно завещанието аз съм единственият му жив роднина. Оставил ми е всичко — къщата, двайсет хектара земя, мебелите, парцела.

— Мили боже — удиви се Чарли. — Двайсет хектара е повече от сто и шейсет декара, нали? Звучи ми като имение. Шато.

— Не си го спомням точно такава, но със сигурност къщата е голяма.

— С лозя, нали така каза?

— Разбира се. Лозята са навсякъде.

— Така — отвърна Чарли. — При това положение трябва да направим нещо по-необикновено.

Той вдигна ръка и с енергични кръгови движения поиска винената листа от сервитьора. Обърна се към Макс и добави:

— Знаеш, че винаги съм обичал виното. Е, вече се захващам сериозно, започвам да събирам собствена колекция от вина. Дори ходя на вечерен курс по дегустиране. Толкова е вълнуващо. А, ето ви и вас. — Сомелиерът се появи и Чарли се зае да му дава напътствия. — Ние празнуваме. Приятелят ми току-що наследи шато и лозе във Франция и търсим нещо подходящо, подобно на домашно направено вино — той размахва пръст на сомелиера, — но домашно вино от Бордо, да знаете. Класическо бордо. Не някоя евтина измишльотина от новия свят.

Чарли и сомелиерът се надвесиха над листата и зашепнаха с вещица, а Макс огледа помещението — бляскави жени и преуспяващи мъже, представители на привилегированата класа на Лондон, всички говорещи на висок глас. Внезапно му се прищя да е някъде на тихо и си помисли за празния си апартамент. Не чак толкова тихо. Погледна отново към писмото и се зачуди колко ли ще му донесе имотът, ако реши да го продаде; със сигурност повече от достатъчно, за да се измъкне от дупката, в която беше. Вдигна чашата си и мислено изрече тост за чичо Хенри.

— Отлично — обади се Чарли. — Това е виното.

Сомелиерът сви устни и кимна в мълчаливо одобрение, след което се запъти да търси виното.

— Ето — каза му Чарли, посочвайки избора си от винената листа. — Léoville Barton, реколта 1982. Страхотно вино. Не бихме могли да направим по-добър избор.

Макс погледна на мястото, където бе пръстът на приятеля му.

— Сериозно ли говориш? Триста и осемдесет лири?

— Това е нищо в наши дни. Неотдавна пет-шест типчета — май бяха млади банкери — вечеряли в някакво заведение в Сейнт Джеймс и буквално откачили. Профукали четирийсет и четири бона за шест бутилки вино. Шеф-готвачът толкова се изкефил, че вечерята им излязла безплатна. Сигурно си чел за случая.

Сомелиерът се завърна и Чарли замълча да проследи церемонията по отварянето на бутилката. Мъжът я поднесе за оглед така, както горд родител показва особено красивото си бебе. Стоманената капсула бе срязана, дългата, аристократична тапа — извадена и подушена, тъмната рубинена течност бе излята с отработена вещица в декантер и само една глътка бе сипана в чаша.

Сега идваше ред за изпълнението на Чарли.

— Има пет стъпки — обясни той, протягайки се за чашата, — които отделят изкуството на пиене от акта на поглъщане.

Сомелиерът наблюдаваше със снизходително търпение, произтичащо от мисълта за значителен бакшиш.

— Първо — продължи Чарли, — е мисловната подготовка. — В продължение на няколко секунди той съзерцава благоговейно чашата и я поднесе към светлината. — Следва удоволствието за очите. — Наклони чашата така, че да се видят разликите в цвета — тъмночервено на дъното, избледняващо в по-светло кестеняво отгоре, с леко обагрени в кафяво краища. — Сега за носа. — Внимателно завъртя виното, за да се отворят ароматите му, после пхна нос в чашата и вдъхна. — Ах — въздъхна той и устните му бавно се разтеглиха в усмивка, а очите се затвориха. — Ах.

Макс се чувстваше като воайор, който шпионира дълбоко личен момент. През годините на тяхното приятелство винаги се бе забавлявал от страстта, с която Чарли нападаше хобитата си — от скейтборда, докато още бяха ученици, до миналогодишните му занимания с карате. Сега по всичко личеше, че виното е взело връх. Макс се усмихна, като видя изражението на чиста наслада, разляло се върху лицето на приятеля му.

— Дотук добре? — попита Макс.

Чарли не му обърна никакво внимание.

— Сега следват удоволствията за устата, езика и небцето. — Той отпи глътка вино, задържа я в устата си и всмука малко въздух с леко жвакане. Няколко секунди челюстта му се движеше нагоре-надолу, сякаш дъвче, и накрая преглътна. — Ммм. Последната стъпка с оценяването. Сигналите от небцето към мозъка. Мислите за виното, което предстои да бъде изпито. — Той кимна на сомелиера. — Виното е чудесно. Можете да го оставите да подиша. Не, можем да направим нещо по-добро — да го оставите да възвърне спокойствието си.

— Впечатлен съм — заяви Макс. — Направо ще падна от стола. Това ли научи на курса по дегустация на вино?

Чарли кимна утвърдително.

— Елементарни неща, но дават удивителен резултат — просто да отделиш време да се съсредоточиш върху това, което пиеш. А и тази вечер имаме късмет. Докато те чаках, погледнах менюто и видях, че има агнешко филе. Страхотно върви с хубаво бордо. Реших, че може да

започнем с няколко блини, за да довършим шампанското. Как ти се струва?

Втвърдените котлети от обяда с Еймис изглеждаха на Макс назад във времето.

— Струва ми се идеалната диета за безработен човек.

Чарли отхвърли този проблем с небрежно махване с ръка.

— Ще се справиш. А и имаш наследство. Вече си част от земевладелското съсловие. Разкажи ми за шатото.

— Къщата, Чарли, къщата. — Макс замълча за момент, връщайки се в спомените си. — Доста е стара, построена е май през XVIII век, постройка, която там наричат *bastide*^[1] — едно-две нива над ферма. Големи помещения, високи тавани, теракотени подове, огромни прозорци, дебели стени. Спомням си, че вътре винаги беше прохладно. Прохладно и малко разхвърляно. Чичо Хенри не си даваше много зор с домакинската работа. Една чудесна мила старица идваше веднъж седмично с велосипед и пренареждаше праха между няколко питиета. На обед вече задължително изпадаше в ступор, а следобед подремваше в една малка стаичка зад кухнята.

Чарли кимна.

— Вероятно още я има. А сега, хайде, дай ми нещо, за което може да се хване брокер на недвижими имоти: брой на стаите, гостни, бани — предполагам, че там има това, което в бранша наричаме вътрешни санитарни съоръжения — пищна мебелировка, архитектурни характеристики, кули, бойници, такива неща.

Облегна се да направи място на сервитьора да постави блините с хайвер и преустанови разпита, за да се отдадат на златистите, апетитни палачинки, съвършената обвивка за лъскавите купчинки черни, солени зрънца, разпукващи се в устата.

— Мога да свикна с това — оповести Макс, докато изпразваше чинията си. — Мислиш ли, че щеше да е толкова вкусно, ако се наричаше рибешки яйца?

Чарли попи крайчетата на устата си със салфетката и пресуши шампанското.

— Няма да получиш и капка вино, докато не ме запознаеш с подробностите. Обзаведи ми картинката, старче. Обзаведи ми картинката.

— Да ти обзаведа? Господи, започваш да звучиш като реклама на имот в „Кънтри лайф“. — Чарли се ухили и кимна в знак на съгласие, а Макс продължи. — Отдавна не съм ходил там. От години. Да видим. Спомням си библиотека с огромна препарирана мечка, трапезария, която никога не използвахме, защото се хранехме в кухнята, просторна дневна с арки, винена изба...

— Добре, добре — обади се Чарли. — Това винаги събужда интерес.

— ... тавански стаи по протежението на третия етаж на къщата...

— Не тавански стаи, Макс. Помещения за слугите — промърмори приятелят му. — Отлично. Има достатъчно място за прислужница и иконом.

— ... доколкото си спомням, има пет-шест спални и две или три бани. О, и тенис корт с тревна настилка, също и няколко допълнителни постройки, плевни и прочее. Двор със стар фонтан.

— Вече си го представям. Звучи ми като величествена къща. Какво е положението с ремонтите и обзавеждането? Вясвал ли се е специалист по декорирането в последните сто години?

Макс поклати глава отрицателно.

— Не? Е, сигурно от гилдията са били твърде заети в Котсуолдс. Как би ми описал интериора?

— Не е впечатляващ. Леко занемарен.

Беше ред на Чарли да поклати глава.

— Не, не, Макс. Не го наричаме занемарен. Наричаме го патината и избледнялото очарование на една отминала епоха.

— Разбира се, точно така. Ами, има доста от това.

Агнешкото пристигна, сочно и крехко. Виното бе налято, оценено и отпито. Чарли, все още забил нос в чашата, вдигна поглед към Макс.

— Как би го оценил?

Макс отпи още една глътка, прокарайки виното през устата си, както бе направил приятелят му.

— Адски добро. Адски добро.

Чарли обърна очи към тавана.

— Не става, старче. Не можеш да описваш произведение на изкуството с тези думи. Трябва да усвоиш жаргона, речника на

познавача. — Той вдигна ръка, предвидил реакцията на Макс. — Знам, знам. Непрекъснато повтаряш, че ние от бизнеса с имоти говорим много глупости. Но повярвай ми, ние сме аматьори в сравнение с момчетата от винения бранш. — Той зае наперена поза, хвана чашата за столчето и я завъртя внимателно. — Дали долавям изсъхнали лалета? Бетховен в разнежено настроение? Комплексността, почти готическата структура — той се ухили, когато видя изражението на Макс. — През живота си не съм чувал такива бръщолевения, но така говорят момчетата.

Чарли разказа на Макс за първата сбирка на Клуба на млади ценители на виното, в който го беше поканил приятелят му Били, търговец на вино. Около пет-шест млади мъже — ентузиазирани пиячи, но в никакъв случай ценители — се събрали в достолепна зала в Сейнт Джеймс, седалището на стара търговска компания. Там, сред плювалниците и потрепващите пламъци на свещи, под портретите на господата с бакенбарди, основали компанията, трябвало да опитат вина от някои по-слабо известни щата в Бордо, както и едно-две обещаващи „парвенюта“ от Австралия и Калифорния.

Домакинът им Били бил млад, каквито са повечето съвременни винени търговци. Привлекли го в компанията, когато по-възрастните му колеги осъзнали, че техните също толкова възрастни клиенти купуват по-малко вино, често по естествени причини (или както биха казали някои — смърт). Били имал задачата да намери по-млади, по-жадни души, на които им предстоят поне трийсет-четиресет години пиене, да ги образува и естествено — да ги направи предани клиенти. Чарли бил в първата партида — запален, но невеж, и Били започнал процедурата с демонстриране на основните стъпки при дегустирането на вино. Наблюдавайте ме, казал на събралата се публика, и правете като мен.

Учениците силно се озадачили, когато видели, че първата част на ритуала касае вратовръзката на Били, шарено творение на точки от плътна коприна, купена от „Джърмин стрийт“. Той грижливо пъхнал края ѝ в колана на панталона си, посъветвал и останалите да го направят.

След това взел чашата си, но не я сграбчил небрежно, а я хванал изтънчено за основата между палеца и показалеца и средния пръст. Класът му стоял подреден в редица пред него, с прибрани вратовръзки,

подготвени, но все още ненапълнени чаши, в очакване на по-нататъшни инструкции.

Въртене, обявил Били. Трябва да се научите да въртите, да вкарвате въздух и да отваряте букета от аромати на виното. Учениците имитирали, доколкото могат, леките кръгови движения на ръката му, въртели измислено вино в празните чаши и се чувствали леко нелепо. Щяло да стане по-зле, преди да стане по-добре.

Те поднесли празните си чаши на светлината от свещите, за да оценят въображаемите нюанси на цвета във въображаемото им вино. Пъхнали носовете си в празните чаши и вдъхнали въображаемия букет. Отпили въображаема глътка и също въображаемо я изплюли, благодарни, че вратовръзките им са на безопасно разстояние от въображаемите капки. По това време всички вече били готови за голямо уиски, но нямало да ги огрее.

Накрая Били налял първото от вината за дегустиране и преминал към втората част на оценяването на вино за начинаещи. Тя силно напомняла на урок по анатомия. Виното има нос, научил класът. Виното има тяло, виното има крака. Има одежди, букет, характер, *същност*. И не е достатъчно, според Били, само да преминеш етапите на дегустиране, а трябва да знаеш и как да опишеш онова, което току-що си опитал. Така, докато учениците прилежно въртели, пиели и плюели, Били правел текущ коментар на опитваните вина.

Първото, осведомил ги той, било мощно и с добро тяло, дори малко прекалено заоблено. Второто било железен юмрук в кадифена ръкавица. Третото било леко грапаво, но имало потенциал. Четвъртото било малко младо да стои до толкова късно. И така нататък. Докато бъдещите ценители напредвали с бутилките, описанията ставали все по-екзотични: трюфели, нарциси, слама, мокра кожа, влажен туид, невестулка, заешко коремче, стар килим, чорапи с антикварна стойност. Музиката също се появила за кратко — продължителният финал на едно от вината бил сравнен с последните ноти на Втора симфония (адажиото) на Рахманинов. За всеобщо учудване нито веднъж не била спомената основната съставка, вероятно защото гроздето, колкото и да е неподправено, достойно и на практика жизненоважно за производството на вино, не се смята за достатъчно екзотично да се сдобие с място в речника на винения ценител.

— Това беше само първият урок — уточни Чарли. — После стана по-добре и научих доста неща. — Лицето му доби сериозно изражение, когато се вгледа в тъмночервеното сърце на виното си. — Наистина е необикновено — отбеляза той, повече за себе си, отколкото за Макс. — Най-елегантната напитка в света. Когато направя пачка, ще пия вино всеки ден. Може дори да си купя лозе. — Той излезе от унеса и се усмихна на Макс. — А ти вече имаш лозе. Копеле с късмет.

— Не за дълго. Мисля, че ще се наложи да го продам.

Чарли присви очи и направи всичко възможно да изглежда строг и делови.

— Никога, ама никога не решавай прибързано да продаваш земя. Тази стока вече не се произвежда или поне така са ми казвали. Дай я под наем или живеи на нея, но не бързай да се отървеш. Пък и току-виж изкарваш доста сносна сума с двайсет хектара лозя.

Макс си спомни океана от зеленина около старата къща. В спомените му някъде на хоризонта винаги се виждаше мъж с трактор. Чичо Хенри го наричаше Русел, но това надали беше истинското му име. Когато идваше в къщата, донасяше полъха на чесън и машинно масло. Да се ръкуваш с него беше като да сграбчиш гореща тухла.

— Не знам, Чарли. Това не е игра за аматьори.

Чарли приключи с хапка агнешко и отпи дълга глътка от виното със замислено изражение.

— Играта се е променила, спор да няма. Един от курса работи в огромна търговска компания и ми разказваше какви ли не чудатости. Например гаражни вина. Чувал ли си някога за гаражни вина?

Макс поклати глава в неведение.

— Ако искаш да си придаваш важност, можеш да ги наричаш бутикови вина или от кутюр вина. Малки лозя, малко производство, внушителни цени. Le Pin е може би най-известното в момента. Един кашон струва пет хиляди лири, понякога и повече. А това е вино, което няма да пиеш с години. Няма да е никак зле, ако ти отглеждаш гроздето, нали? — Той погледна Макс, а вилицата с хапка агнешко застина по средата на пътя към устатата му. — Пък и на двайсет хектара можеш да гледаш доста грозде.

Чарли го изгледа с онзи продължителен, многозначителен поглед — глава наклонена настрани, очи, надничащи изпод намръщено чело

— който използваше да впечатлява момичетата или когато описваше особено примамлив имот на клиентите си.

На Макс започна да му се струва, че приятелят му го тласка, не особено деликатно, към нова кариера в обкръжението на лозя и с намаляването на виното в декантера се убеди, че е прав. В един момент Чарли изостави рационалните доводи и взе да се позовава на, както се надяваше, скритото желание на Макс да се преобрази във френски селянин.

— Купи си барета! — възкликна той. — Научи се да караш трактор! Изцапай си ръцете! Ще ти хареса.

Хранеха се в дружелюбното мълчание на стари приятели и Чарли от време на време хвърляше поглед към Макс сякаш се опитваше да прочете мислите му. Самият Макс обаче се затрудняваше да ги разчете. Промяната винаги го бе привличала и идеята да напусне влажния, безработен Лондон и да го замени с топлината и светлината на юга го примамваше неудържимо. Освен това му беше любопитно доколко действителността се припокрива със спомените му: дали старата къща беше толкова голяма, колкото си я спомняше; дали в стаите все още се разнасяше сухата, остра миризма на билки и лавандула; дали звуците на летните следобеди са същите; дали момичетата в селото са все така красиви.

За съжаление в бюджета на носталгията нямаше никакви пари.

— Проблемът е — сподели той на Чарли, — че съм опоскан до шушка. Не, по-зле от опоскан. Наем, кредитни карти, какви ли не заеми — аз съм финансово бедствие. Не мога да отплувам като лебед към Южна Франция. Трябва да си намеря работа. Чисто и просто.

— Какво ще кажеш да поръчаме малко сирене за остатъка от виното? И ще ти кажа защо не е нито чисто, нито просто. — Чарли се наведе над масата и почука с показалец върху покривката да придаде повече тежест на думите си. — Първо, достигнал си до етап в живота, когато получаващ удивителна свобода. Нямах крайни срокове, нямаш среши, нямаш отговорности...

— Нямам пари — прекъсна го Макс.

— ... подробности, до която ще стигна след малко. Това е повратна точка, идеален момент да си вземеш почивка, да видиш какво са сложили в скута ти съдбата и чичо Хенри и да решиш какво искаш

да правиш. Времето ще е прекрасно и пътуването ще ти се отрази извънредно добре. Вдигни увисналия си нос и се усмихни.

— Чарли, ти не...

— Изслушай ме докрай. В най-лошия случай ще решиш да продадеш къщата и тогава поне ще се свържеш с местен брокер, докато си там. В най-добрия... ами, в най-добрия ще предпочетеш да останеш и да правиш това, което аз бих искал: да произвеждаш хубаво вино в малко количество. Можеш ли да си представиш по-привлекателен живот? Приемливи условия на работа, постоянен приток на пари в брой и безплатно вино, колкото можеш да изпиеш. Рай.

Както обикновено, когато изпадаше в своите пристъпи на ентузиазъм, Чарли предпочиташе да не обръща внимание на практическите проблеми — в този случай, както Макс посочи отново, липсата на средства. Той трудно можеше да си позволи билет за влак до Брайтън, камо ли откривателско пътуване в Южна Франция.

— Щях да стигна до това — заяви Чарли. Потупа джобовете на самото си и измъкна чекова книжка, която удари шумно на масата. — Изкарвам такива мангизи, че направо не знам какво да правя с тях, а се задават още. Компанията плаща жилището ми, дадоха ми кола и не съм запален по яхтите или състезателните коне.

Той се облегна и се усмихна лъчезарно на Макс.

— Жени?

— Естествено. Но това са просто джобни пари. — Чарли извади химикалка и отвори чековата книжка. — Приеми го като краткосрочен заем. — Той набързо попълни чек, откъсна го и го подаде на Макс. — Ето. Би трябвало да ти стигне за месец-два, докато уредиш всичко.

Макс погледна драскулките на приятеля си и премигна стъписан.

— Чарли, не мога...

— Я не се излагай. Ако продадеш къщата, ще ми ги върнеш. Ако я задържиш, можем да го преобразуваме в ипотека. Не можеш да си позволиш да не опиташ. Такъв шанс се появява веднъж в живота, старче. Какво ще кажеш за чашка калвадос?

Макс продължи да протестира, Чарли да настоява, а чашата калвадос бе последвана от втора. Увлечени в разговора, не бяха забелязали, че ресторантът се е изпразнил и утихнал. Застанал наблизко, с бутилка калвадос в бойна готовност, сомелиерът преглътна

прозявка и копнежа си за цигара. От кухнята долетя смях, а сервитьорите започнаха да свалят покривките от масите. Прекрасната Моника, сега облечена в черно кожено яке и с каска в ръка спря на масата им, потупа Чарли по главата и пожела на двамата приятели лека нощ.

Накрая Макс се предаде, сгъна чека и го прибра с пиянска несръчност. Сетне, с още по-големи затруднения, написа върху салфетка разписка за десет хиляди лири и я напъха в горния джоб на Чарли.

[1] Малка вила в Южна Франция (фр.). — Бел.прев. ↑

ТРИ

Застанал под душа след сутрешния крос, подлагайки маринования си от алкохола череп на горещата вода, Макс премисли промените, настъпили в живота му през последните дваисет и четири часа, и прецени, че всички са за добро. Късметлия, копеле с късмет, помисли си той, докато се обличаше, и се усети, че си подсвирква Марсилезата на път към Найтсбридж за чаша кафе.

Денят беше сив, но сух и той седна на една от масите, наредени на тротоара като част от усилията на Лондон да имитира, поне през лятото, парижките кафенета. Хората около него мърмореха по мобилните телефони, прелистваха документи и поглеждаха часовника дали е време да поемат към работното място. Почувства смесица от вина и удоволствие, че вече не е един от тях. Днес му предстоеше единствено да осребри чека от Чарли, да уговори среща с нотариуса и да резервира билета си.

Първо нотариусът. В Англия беше осем часа и половина, сиреч във Франция беше девет и половина — работното време трябваше да е започнало. Извади писмото от кабинета на Озе, изпъстрено с петна от калвадос, и го разпъна на масата, като мислено се подготвяше за изпитанието да проведе първия си разговор на френски от години. Беше като карането на колело, каза си той, докато въвеждаше номера в телефона си. Веднъж научиш ли се, никога не го забравяш. При все това го споходи моментно колебание, когато чу женски глас с металическа нотка, заглушен от връзката, да изрича неохотно „*Allo?*“. По френски маниер тя се постара да прозвучи сякаш обаждането е направено в особено неподходящ момент.

Гласът, който се идентифицира като принадлежащ на секретарката на нотариус Озе, загуби от студенината си, когато Макс обясни, че е племенник на Хенри Скинър и негов наследник. След неколkokратни паузи за консултиране със самия нотариус, както предположи Макс, бе уговорена среща за следобеда на идния ден. Той допи кафето си и се отправи да търси пътнически агент.

— „Ер Франс“ до Марсилия? — момичето на гишето дори не си направи труда да погледне в компютъра. — Нямате късмет, господине. „Ер Франс“ вече няма директни полети от Лондон до Марсилия. Мога да пробвам с „Бритиш еървейс“.

Макс бе развил дълбока неприязън към всички самолетни компании, когато една от тях бе изгубила куфара му и несправедливо го бе обвинила, че не го е надписал правилно. Върнаха му го след няколко дни прегазен, отгоре все още личаха следите от гумата, която го бе смачкала. Не получи нито извинение, нито обезщетение. Ако не изгаряше от нетърпение да стигне в Прованс, щеше да вземе влак.

Оказа се, че всички директни полети са запълнени и трябваше да се задоволи с кратък полет до Париж и да се прехвърли на друг самолет, с който щеше да пристигне в Марсилия по обед. Прибрал билета на сигурно място в джоба си, се отби в банката, а остатъка от деня прекара в домакинска работа, за да подготви жилището си за — както започваше да му се струва — продължително отсъствие от Англия.

Същата вечер, готов за път, си сипа останалата водка и се загледа през прозореца в сгъстяващите се облаци, които поглъщаха залеза. Очакването и вълнението, които изпитваше през целия ден, се усилиха. Утре щеше да види слънцето и да спи в чуждестранно легло, може би неговото *собствено* чуждестранно легло, ако нямаше никакви проблеми с встъпването във владение на къщата. Окрилен от възможността за нов живот, смени съобщението на телефонния си секретар: „Заминах за Франция. Ще се върна след шест месеца. Може би“.

Летище „Хийтроу“ беше потискащо и претъпкано както винаги, а времето в Париж беше мрачно. Чак когато самолетът на „Ер Франс“ се озова южно от Сен Етиен, облаци се прочистиха и пред очите на Макс се разкриха безоблачни километри синьо небе като излязло от пощенска картичка. А по-късно, докато вървеше от летище „Маринян“ към паркинга за коли под наем, жегата го връхлетя с пълна сила. Шофьори на таксите с къси ръкави и слънчеви очила се мотаеха на сянка около колите си и оглеждаха момичетата в летни рокли. Лек бриз донесе полъх на нафта, наситена с емоции миризма, която Макс

свързваше с Франция, а всяка гънка във варовиковите скали зад летището изглеждаше отсечена и добре очертана на ослепителната светлина. Светлина за художници. Лондонските дрехи му тежаха и му се струваха безцветни.

Когато се запъти с миниатюрното си рено към Люберон, пейзажът му се видя едновременно нов и познат и го върна към времената, когато чичо Хенри го взимаше от летището в началото на лятната ваканция. Зави по път 7 към Рон и пое по тясното шосе, което лъкатушеше между борови и дъбови горички, през прозореца нахлуваше топъл въздух, а гласът на Патрик Брюел, шепнеш. *Parlez-moi d'amour*^[1], се процеждаше от радиото като мед.

Мислите за *amour* бяха изместени от все по-належащата нужда да се облекчи. Макс отби от пътя, паркира до прашно бяло пежо и потърси убежище в храст. Завари шофьора на пежото, заел съответната позиция, и си размениха кимвания — двама мъже с една и съща неотложна мисия.

След известно време Макс наруши мълчанието.

— Хубав ден — отбеляза той. — Чудесно слънце.

— *C'est normal.*^[2]

— Не и там, откъдето идвам.

Мъжът сви рамене, закопча ципа си, запали цигара и отново кимна с глава, върна се в колата си и остави Макс да размишлява над безгрижното отношение на французите към телесните функции. Не би могъл да си представи подобна сцена на пътя „Кингстън“ в Англия, където подобни дейности — ако изобщо се предприемат — ще бъдат в атмосфера на потайност и смущение, с много обръщания и виновни погледи през рамо и в страх от минаваща полицейска кола и последващ арест за непристойно поведение.

Пое по моста над Дюранс, някогашна река, сега свита от ранната лятна суша до кален поток, и навлезе в *département*^[3] Воклюз. Люберон се виждаше право напред — поредица от ниски, заоблени издатини, смекчени от покривка от вечнозелени храстовидни дъбове, приветлива, фотогенична верига, пренебрежително описвана като дизайнерска планина. Беше вярно, че е красива отдалеч. Но както Макс си спомняше от момчешките си изследователски походи, склоновете бяха по-стръмни и по-високи, отколкото изглеждаха, скалите под дъбовите шубраци бяха остри като корали и преходът беше труден.

Отклони се от главния път и последва знаците за Сен Пон, като се чудеше дали селото много се е променило, откакто го видя за последен път. Предполагаше, че не е. Беше от грешната страна на Люберон, тоест не се смяташе за шикозно място, и за разлика от супермодерните села Горд, Менерб, Бонийо, Русийон, Лакост не можеше да се похвали с етикета *village perché*^[4], тъй като беше построено на равнина, а не на върха на хълм. Вероятно липсата на височина бе оказала влияние върху характера на жителите му и в района им се носеше слабата на по-дружелюбни и гостоприемни от съседите им на север, които прекарваха живота си кацнали на чукари и които преди няколко века с години бяха воювали помежду си.

Дълъг булевард, опасан от чинари, образуваше изящен естествен вход към селото. Те бяха засадени, както и всички чинари в Прованс — ако човек вярва на легендите — от Наполеон, за да осигурят сянка на преминаващата армия. Историята не разказва как от всичките тези трескави градинарски занимания изобщо е намирал време за войни или пък за Жозефина.

Макс паркира на сянка и бавно се отправи към централния площад. Беше, какъвто си го спомняше — кафене, павилион за цигари, кметството и фонтан. Единствената видима промяна беше малък ресторант, масите му, закрити с чадъри, все още бяха пълни с хора, които се наслаждаваха на сенчестия си обяд. Какво имаше тук преди? Трябва да е бил селският фризьорски салон. Макс смътно си спомняше как го подстригва едра, напарфюмирана жена, чиято гръд, опряна в ухото му или на нивото на очите, бе възпламенявала юношеското му въображение.

От площада се разклоняваха тесни, сенчести улици, малко по-широки от коридори. Макс видя табелите над вратите на хлебарницата и месарницата, а в един от ъглите — табела с олющена, избледняла от слънцето боя и стрелка с надпис „Нотариус“, сочеща нагоре към улицата. Погледна си часовника и видя, че до срещата има половин час. Слънчевите лъчи се сипеха право върху главата му. Жаждата го отведе в кафенето, където кимна на неколцина възрастни мъже, преустановили играта си на карти, за да огледат непознатия в костюм, и поръча пастис.

Жената на бара махна с ръка към лавицата зад гърба ѝ.

— *Lequel? „Ricard“? „Casanis“? „Bardouin“? „Janot“? „Pernod“?*^[5]

Макс сви рамене и тя се усмихна на обърканото му изражение.

— *Alors, un Ricard.*^[6]

Тя наля щедра доза в стъклена чаша и я постави на изпъстрения с петна цинков бар до гарафа, покрита с мъниста влага. Макс сипа вода в пастиса и се отправи към маса на терасата. При него дойде кучето на кафенето, положи глава на каляното му и го загледа с големите си, одухотворени очи, които му напомниха за Чарли.

Отпи първата глътка от замътената течност, прорязваща и освежаваща с парливия вкус на анасон, и се зачуди защо тук му харесва много повече, отколкото няколкото пъти, когато си бе поръчвал в Лондон. Жегата, разбира се — това беше питие за топло време. Но също и обстановката. Пастисът беше най-вкусен, когато чуваш цъкането на *boules*^[7] и ромона на френски говор. Щеше да е още попивък, помисли си той, ако не беше с костюм и чорапи. Извади писмото на нотариуса, погледна го отново и си припомни думите на Чарли: *нов живот... може да седиш на златна мина... бутиковите вина са новата мода*. Макс вдигна чашата си с наздравица за бъдещето.

Погледна към площада и видя последните клиенти на ресторанта да поемат бавно към следобедните си задачи. Единият, мъж с благоденстващ корем и фас от пура, изчезна в улицата, водеща към кабинета на нотариуса. Вероятно самият нотариус, помисли си Макс. Време беше да отиде да си получи наследството.

Кабинетът се намираше в горната част на улицата, точно преди края на селото и началото на лозята. Малка постройка със спуснати капаци на прозорците заради жегата и месингова табелка на вратата. Макс натисна звънеца.

— *Oui?* — обади се гласът с металическа нотка, раздразнен от поредното обезпокояване.

Макс се представи, чу как щраква резето и влезе да се запознае със собственичката на гласа.

Зад огромно, старомодно бюро, отрупано с папки, седеше жена на средна възраст със ситно накъдрена прическа, модерна през младостта на майка ѝ. Опитва се да докара усмивка и с ръка насочи

Макс към двата стола в ъгъла на стаята. Нотариус Озе скоро ще го приеме, уведоми го тя, и се завърна към документите.

Той взе измачкан брой на „Куку“ отпреди шест месеца, който лежеше на маса между двата стола. Списанието, последователно както винаги в избора на редакторски откровения и разкрития, представяше всички обичайни заподозрени: Стефани Монакса, последната временна холивудска легенда, сина на Жан-Пол Белмондо, принц Уилям, Джони Холидей. Влюбени или разлюбени, нямаше никакво значение — всички те водеха живота, който гарантирано омагьосва хората в чакалните.

Макс бе откъснат от ексклузивното интервю с водещ бразилски пластичен хирург от силен, ядосан глас, долетял иззад затворената врата на, както предполагаше, кабинета на нотариус Озе. Последва мощно финално изсумтяване, вратата се отвори рязко, от стаята излезе широкоплещ мъж със загар на земеделски работник и хвърли свиреп поглед към Макс на път към изхода. Секретарката не си направи труда да вдигне глава от книгата. Лицето на мъжа се стори на Макс смътно, много смътно познато, но не се сети откъде. Върна се към пластичния хирург, който очевидно бе постигнал вълнуващ пробив в лифтинга на задници.

След няколко секунди се чу потракване на токчета по плочките на пода и нотариус Озе се появи с усмивка за добре дошъл.

— Мосю Скинър? За мен е удоволствие да се запознаем. Заповядайте в кабинета ми.

На Макс му трябваше малко време да се съвземе от изненадата, преди да се изправи и да поеме подадената ръка. Нотариус Озе беше, въпреки официалната титла в мъжки род, млада жена: стройна, с маслинова кожа и с тъмната, лъскава коса с червена къна, която човек може да види само във Франция. Беше облечена в сако и пола, които не биха били не намясто в Париж, а елегантните ѝ крака завършваха в също толкова елегантни обувки на висок ток.

— Мосю Скинър? — Тя очевидно се забавляваше с явната му изненада. — Нещо не е наред ли?

Макс поклати глава, промърмори, че никога не е виждал адвоката си в Англия, господин Чапман, на висок ток и я последва в кабинета ѝ. За разлика от спартанската и доста неприветлива обител на секретарката кабинетът на нотариус Озе беше като самата нея —

лъскав и модерен, в бежово и тъмнокафяво. На бюрото имаше само лаптоп, тефтер, ваза с божури и кристална чаша с букет химикалки „Монблан“.

— Може ли да представите някакъв документ? — Тя се усмихна отново. — Просто формалност.

Макс ѝ подаде паспорта си. Тя сложи очила за четене и сравни снимката с оригинала, седящ срещу нея, като поглеждаше ту към него, ту към снимката и клатеше глава.

— Тези снимки никога не са особено ласкателни, нали? Чудя се защо е така.

Тя плъзна паспорта на бюрото и се пресегна към чекмедже, откъдето извади дебела папка и връзка големи, старомодни ключове.

Започна да прехвърля съдържанието на папката и да чете откъси от различни документи. Макс слушаше с половин ухо, мислите му бяха далеч от юридическите подробности и той се възползва от обстоятелството, че тя е с наведена глава, за да я огледа: съвсем леко, дискретно загатнатата цепка между гърдите, където копринената блуза се бе отделила от тялото, като се наведе; кожата с пищния ѝ средиземноморски блясък; изящните ръце, лъскавите, nelaкирани нокти, но, както забеляза той, липсваше венчална халка. Опитва се да измисли убедително оправдание за не толкова делова среща.

— ... така че няма нужда да се притеснявате за данъците върху имота. Ще трябва да ги платите чак през ноември. — Тя затвори папката и я плъзна към него върху бюрото заедно с ключовете. — *Voilà*.

Погледна в тефтера си, където си беше нахвърлила бележки.

— За нещастие — устните ѝ се нацупиха, сякаш да подчертаят тежестите на живота на нотариуса, — при наследяване винаги има проблеми. — Тя погледна към Макс над очилата и красиво наклони глава. — Вероятно, докато чакахте, сте видели един от тях да си тръгва оттук.

Макс се сети за намръщения селянин.

— Не изглеждаше особено щастлив. Кой е той?

— Клод Русел. Работеше за чичо ви.

Сега си спомни. Това беше Русел, по-стар, по-дебел, по-плешив и с по-обрулено от годините лице, но със сигурност същият мъж, когото бе срещал един-два пъти в къщата.

— Защо е ядосан?

Нотариус Озе погледна златния часовник на китката си.

— Малко е сложно за обясняване и днес наистина нямам време...

Макс вдигна ръка да я прекъсне.

— Хрумна ми чудесна идея.

Тя го погледна с полуусмивка.

— Утре. Обяд. Дори нотариусите обядват, нали?

Тя свали очилата си. Последва моментно колебание и потрепване на едното рамо.

— Да — отвърна, — нотариусите обядват.

Макс се изправи и наведе глава в лек поклон.

— До утре тогава.

След тези думи той се запъти към вратата.

— Мосю Скинър? — Усмивката ѝ бе станала по-широка. — Да не си забравите ключовете.

Макс взе ключовете и обемистата папка и на излизане спря при бюрото на секретарката.

— Пожелавам ви превъзходна вечер, мадам. С шампанско и танци.

Жената вдигна поглед към него и кимна.

— Разбира се, мосю.

Тя го изгледа, докато излизаше, подсвирквайки си. Младите мъже често изпадаха в това състояние, като видят за пръв път нотариус Озе.

[1] Говори ми за любов (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Нормално (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Окръг (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Букв. кацнало село (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Какъв? „Рикар“? „Казани“? „Лардуен“? „Жано“? „Перно“? (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] В такъв случай един „Рикар“ (фр.). — Бел.прев. ↑

[7] Топки (фр.). — Бел.прев. ↑

ЧЕТИРИ

Макс се отправи към къщата и на всеки завой по пътя изникваха спомени. Канавките от двете страни на шосето бяха все така дълбоки и обрасли с растителност, каквито бяха, когато чичо Хенри го прашаше всяка сутрин в хлебарницата на раздрънкан велосипед с обещание за награда от пет франка, ако кроасаните са още топли, когато се върне. Той се състезаваше сам със себе си, краката бясно въртяха педалите, опитваше се да подобри предишния си рекорд и да прибави още една банкнота към съкровището, което държеше в стар буркан от горчица до леглото си. Бурканът, празен в началото на ваканцията, беше пълен и радостно тежък в края ѝ. Това беше първата среща на Макс с усещането за богатство.

Спря колата пред каменните колони — изронени и почти черни от два века атмосферно влияние, които се извисяваха на входа за черния път към къщата. Названието на имението, гравирано в камъка, още се четеше: „Льо Грифон“, с букви покрити с мъх и лишеи след продължителната им битка със стихииите.

Макс продължи с автомобила през редиците добре поддържани лози и паркира под огромния чинар отпреди епохата на Наполеон, който хвърляше сянка върху дългата южна стена на *bastide*. За разлика от подрязаните и спретнати лози градината беше занемарена, както и фасадата на самата къща. Хрумна му сравнението с изискана грандама, чийто грим започва да се пропуква. Красивата фасада се нуждаеше от ремонт, спуснатите кепенци от години не бяха виждали нова боя, тъмнозеленият лак на предната врата беше издут и се белеше. В двора бяха избили плевели сред чакъла, а водата в квадратния каменен *bassin*^[1] осигуряваше лепкава, мътна среда за няколко борещи се за живот лилии. В клоните на дървото шумно се дърлеха гълъби.

Малко тъжно. Но въпреки това личеше каква е била къщата и каква може да стане отново, при това лесно. Макс заобиколи към двата навеса, прилепени отстрани на основната сграда, където по спомените му чичо Хенри държеше смачкания си черен ситроен. Той бе изчезнал

и имаше само набор от ръждясали земеделски сечива и два велосипеда — бяха стари дори когато Макс ги бе видял за пръв път — с червени гуми, които едно време му се струваха толкова екзотични.

Върна се при входната врата, пхна единия ключ в ключалката и няколко пъти се опита, да го превърти, но безуспешно. Изведнъж си спомни, че по типично перверзен френски маниер ключалката се превърташе обратно на английските. Поклати глава, когато вратата се отвори, французите никога не правеха нещата лесни за чужденец. Дори простите неща бяха сложни.

Озовал се вътре, в приглушената светлина различи широките стъпала на каменно стълбище. От двете страни на вестибюла двойни врати водеха към основните помещения на приземния етаж, класическо разпределение за *bastide*. Макс влезе в подобната на пещера кухня, отвори капците и следобедната светлина нахлу и освети пращинките, носещи се в застоялия въздух. Масивна печка от ковано желязо и мивка с размери на вана заемаха едната стена, шкафове със стъклени витрини — другата. Голямата маса от дървени дъски стоеше там, където винаги е била — в средата на стаята. Той прокара пръсти по повърхността ѝ и намери мястото, където беше издълбал инициалите си. Нищо не се беше променило.

През високите правоъгълни прозорци се разкриваше гледка към по-ниските склонове на Люберон. Между къщата и планината имаше още лозя, които, както забеляза Макс, бяха патрулирали от вечната фигура в трактор, който влачеше машина, сипеца синя мъгла пестициди по правите зелени редици. Сигурно беше Русел, вероятно още в лошото настроение, което бе показал в кабинета на нотариуса. Макс реши, че първата им среща може да почака, докато се успокои.

От лозята Русел, който като всеки селянин имаше набито око и за най-малките промени в пейзажа, бе забелязал, че капците са отворени, и бе извадил мобилния си телефон да съобщи вестта на съпругата си Людвин.

— Англичанинът пристигна. В къщата е. Не, не сме се срещали, но го видях в кабинета на Озе. Млад е. — Русел прекъсна, за да направи маневра в края на редица лози. — Дали е *sympa*^[2]? Откъде да знам дали е *sympa*? Никога не може да си сигурен с англичаните.

Докато прибираше телефона в джоба си, погледна към къщата и въздъхна. Ах, англичаните. Дали някога ще престанат да нахлуват във Франция? Чу джавкане и огледа лозите зад гърба си. *Merde*^[3]. Случаен облак *bouillie bordelaise*^[4] бе уцелил кучето, което следваше трактора, и то се беше сдобило с бледосиня глава, допълваща и бездруго ексцентричния му вид.

Макс продължи да изследва къщата, отваряше всички капаци, надничаше в гардероби и чекмеджета, възвръщаше си усета за географията на къщата, сравнявайки миналото с настоящето. Ако не друго, то със сигурност бе по-голяма, отколкото я помнеше. Дори Чарли трябваше да разшири речниковия си запас на брокер на недвижими имоти, за да отдаде дължимото на шестте спални, библиотеката, трапезарията, огромната всекидневна, кухнята, помещението зад нея, двойния килер, миялната за съдове, стаята за такъми за езда — и със сигурност имаше изба някъде в далечната част на къщата. Макс прекоси дневната, стъпките му отекнаха по каменния под и се спря да разгледа снимките, наредени върху старото прашасало пиано. Черно-бяло изображение на мъж и момче, присвили очи на слънцето, привлече погледа му: чичо Хенри и малкият му племенник, всеки хванал стара дървена тенис ракета.

Продължи през малка врата до камината и слезе по малкото стълбище, водещо към избата. Отключи вратата, отвори я и докато търсеше опипом ключа за лампата, го лъхна по-хладен въздух.

Голата крушка освети тясно помещение, в което нямаше нищо излишно. Таванът беше нисък, подът беше от чакъл, а хранилищата — от тухли. Миришеше на мухъл и паяжини. Емайлиран термометър с антикварна стойност висеше на едната стена и показваше температурата от 50 до минус 15 градуса със забавни коментари до всяка цифра: при 50 например беше хубав ден в Сенегал; 35 очевидно беше температурата, в която пчелите се роят; минус 10 беше достатъчно студено да замръзнат реките, а минус 15 бе отбелязано с една-единствена смразяваща година, 1859. Температурата в избата беше 12 градуса и Макс си припомни думите на чичо Хенри, че никога не се променя с повече от два градуса, независимо от времето навън.

Умерената температура, казваше той, е тайната на хубавото, благоденстващо вино.

Макс огледа бутилките. Тук-там бяха пръснати местни червени и бели вина — малко „Шатоньоф дю пап“, няколко кашона „Расто“ и бренди от касис — но болшинството бяха собствено производство, украсени с пищния синьо-златист етикет, който лично чичо Хенри бе измислил. Макс избра бутилка Le Griffon 1999 и я занесе до обърнатата бъчва, служеща за маса, върху която имаше тирбушон и не особено чиста чаша. Изтръска чашата да почисти остатъците от мъртва стоножка, избърса я с носната си кърпичка и отвори бутилката. Сипа вино, поднесе чашата към светлината и си позволи миг на оптимизъм, представяйки си богатството, което ще натрупа от бутикови вина.

Помириса. Прокара го през устата си. Потрепери и моментално изплю. Веднага изтърка зъбите си да отстрани усещането за плътен танинов слой. Виното беше едно стъпало над оцет, достатъчно да подразни черния дроб. Отвратително.

Може би просто беше несполучлив избор на бутилка. Взе друга, премина през същата процедура и стигна до същия извод — негодно за пиене. Съвсем не беше златната мина, която си представяше Чарли. Макс реши да се обади и да му каже най-лошото.

— В избата съм и току-що опитах виното.

— И?

— Младо, разбира се.

— Разбира се. Но обещаващо?

— Би могло. Липсва му финес. Нужна му е дисциплина, твърда десница, шляпване по дупето. — Той спря, неспособен да продължи в същия дух. — Всъщност, Чарли, има вкус на полицейски чорапи. Дори не успях да го преглътна. Толкова е зле.

— Наистина ли? — Чарли прозвуча по-скоро заинтригуван, отколкото разочарован. — Е, значи грешката може да е в производителя, а не в гроздето. Често се случва, да знаеш. Трябва ни енолог.

— Така ли?

— Специалист по вино. Четох за тях. Някои момчета са същински магьосници. Играят си да съчетават грозде от различни части на лозето, докато постигнат нужния баланс. Нещо като рецепта, само дето става въпрос за вино, а не за храна. Ясно, че не могат да

превърнат шльокавица в „Петрус“, но могат да постигнат много. Поразпитай наоколо, недалеч от теб би трябвало да има енолози. Както и да е, как е шатото? Не, не ми казвай. Щом успея да се измъкна, ще отскоча за няколко дни. Да строиш дамите в редица.

Макс напусна избата замислен. Откъде да намери винен магьосник? Не се попада на такъв по обява в Жълти страници. Може би нотариус Озе щеше да знае. Ще я попита, когато се срещнат на обяд.

При мисълта за храна стомахът му напомни, че не е ял от гумената самолетна закуска тази сутрин. Отнесе куфарите си в импозантната спалня на чичо Хенри, в която имаше голяма камина и няколко слаби маслени платна. Преоблече се и отиде в селото за ранна вечеря.

В Сен Пон цареше оживление. Мъже с обрулени лиза, покрити с прах от работата на полето, бяха опасали бара на кафенето, шумни и приказливи, с акцент плътен като дима от цигарите им. Макс поръча „Рикар“ и намери място в ъгъла, чувствайки се твърде блед и чужденец. През отворената врата на кафенето се виждаше игра на *boules*, участниците се местеха бавно и шумно от единия до другия край на двора. Вечерното слънце огряваше изкосо площада и боядисваше каменните къщи с пласт медна светлина, а репертоарът на джубокса в кафенето подсказваше вечер на Азнавур. Макс установи, че му е трудно да повярва, че само преди двайсет и четири часа е гледал през прозореца си сивото лондонско небе. Това като нищо можеше да е друга планета. И, трябваше да признае, много по-приятна планета. Единствените петна, загрозяващи гледката, бяха разочарованието от виното и раздражителният нрав на мосю Русел.

На няколко километра оттам Русел и неговият нрав бяха погълнати от разгорещена дискусия по време на вечеря с мадам Русел, възхитителна жена, която някак си бе успяла да запази оптимизма си въпреки дългогодишното съжителство с отявлен песимист.

— Не може да донесе нищо друго, освен проблеми — обясняваше Русел. — Промяната винаги е за лошо, а и той е млад. Ще нареди да изкоренят лозите и ще направи голф...

— Още кускус? Или си готов за сиренето?

Без да прекъсва мрачните си предсказания, Русел поднесе чинията си за още един черпак от пикантната яхния.

— ... или може би ще превърне къщата в един от онези хотели...

— Кои хотели?

— Сещаш се, онези малки префърцунени хотели със стари мебели и персонал с жилетки. Или може би...

— *Eh beh oui!*^[5] Атомна електроцентрала, разбира се. Кло-Кло, как можеш да говориш такива неща? Дори не си срещнал още с него. Може да има повече пари от чичо си и да се погрижи за лозето. Може дори да реши да ни продаде лозето. — Мадам Русел се наведе да избърше петънце сос от брадичката на съпруга си. — При всички положения единственият начин да разбереш, е да говориш с него, нали?

Изсумтяването на Русел можеше да се приеме и като да, и като не. Мадам настоя.

— Знаеш, че съм права, Кло-Кло. Но, за бога, не отивай с тази погребална физиономия. Иди с усмивка. Иди с бутилка. И докато си там, не забравяй да му кажеш за сестра ми.

Русел завъртя очи и се пресегна за още сирене.

— Как човек може да забрави сестра ти?

Макс си изпи питието и излезе от кафенето, навън спря да погледа играта на *boules*. Чичо Хенри някога му бе разяснил тънкостите на *point*, *tir*, *raspaille* и *sautée* — беше забавно как думите идваха без никакъв спомен за значението им — и му бе показал правилната стойка и замах една лятна вечер на чакъла пред къщата. Но най-ценното качество за всеки играч, казваше той, беше таланът да спори. Разправията беше от първостепенно значение за правилното провеждане и наслада от играта.

Един играч се канеше да хвърля. Със събрани стъпала, огънати колена и набръчкано от съсредоточеност чело той запрати своята *boule*. В дълга и унищожителна дъга, която удари и разбута други две *boules*, и спря на косъм от малката дървена топка — мишена, *cochonnet*. На Макс му се стори, че това е безспорният победител, но нямаше нищо такова; ударът просто беше сигнал за началото на ожесточен спор между двата отбора. Разстоянието В милиметри и частици от милиметъра между *boule* и *cochonnet* трябваше да бъде измерено, сетне повторно измерено и оспорено, което, разбира се, налагаше още

едно измерване. Гласовете се повишаваха, раменете се свиваха, ръцете се разтваряха невярващо. Нямаше видими признаци, че играта ще продължи. Макс ги остави и пое през площада към ресторанта.

„Ше Фани“ беше малък и непретенциозен — теракотен под, камъшитови столове, хартиени покривки и салфетки и плакати на стари филми на Марсел Паньол по стените, но притежаваше две тайни оръжия: стар готвач, усвоил занаята в „Л’ами Луи“ в Париж, който готвеше подобаващо за школовката си; и самата Фани, която осигуряваше *ambiance*^[6], тази неосезаема съставка, задължителна за трайния успех на всеки ресторант.

Казват, че не можеш да ядеш атмосфера, което е вярно, и че единствено храната има значение, което не е. Яденето е, или поне трябва да бъде, преживяване, създаващо комфорт, а човек не може да се почувства комфортно, ако яде в хладна, безлична обстановка — обстоятелство, което Фани прекрасно разбираше. Тя караше клиентите си — всички, не само мъжете — да се чувстват обичани. Целуваше ги, когато идваха и когато си тръгваха. Смееше се на шегите им. Беше неспособна да води разговор без физически контакт — докосване на ръката, стисване на рамото, потупване по бузата. Забелязваше всичко, не забравяше нищо и явно харесваше всички.

Естествено тя беше чула за новия собственик на голямата къща. Всеки в Сен Пон, който имаше уши, бе чул — или от официалната информационна служба на селото, съпругата на месаря, или от мъдреците в кафенето. Проследи Макс, докато прекосяваше площада, и видя, че се е запътил към ресторанта. Извърна се към огледалото, пооправи косата и деколтето си и излезе навън.

Макс се бе захванал да разглежда менюто в рамка, закачено с пирон върху дънера на чинар.

— *Bonsoir*^[7], мосю.

Макс вдигна поглед.

— Здравсти. О, съжалявам. *Bonsoir*, мадам.

— Мадмоазел.

— Разбира се. Извинете.

В продължение на няколко секунди те се гледаха в пълно мълчание, и двамата усмихнати. Страничен наблюдател би предположил, че харесват това, което виждат.

— Подранил ли съм?

Не, мосю не е подранил. Дошъл е точно навреме, преди да се препълни. Фани го настави на маса на малката тераса, донесе му чаша вино и чинийка с лъскави черни маслини и го остави да изучава менюто. Беше кратко, но пълно с типа ястия, които Макс харесваше: за предястие имаше избор между пържени тиквички, зеленчукова терина и пастет; *bavette aux échalotes*^[8], печена треска или *brochette de poulet*^[9] за основно ястие; сирене и две изпитани и благонадеждни класики, *tart e aux pommes*^[10] и *creme brulée*^[11] за десерт.

Проста храна, която привлича клиенти, а не звезди от „Мишлен“.

Макс си избра вечеря и се облегна на стола със смесица от задоволство и очакване, докато наблюдаваше как Фани прегръща последователно четирима души от току-що дошла компания. Някъде в семейството ѝ, помисли той, сигурно има северноафриканска кръв. Това би обяснило кожата ѝ с цвят на кафе, гъстата ѝ къдрава коса и тъмните очи. Беше облечена в плътно прилепнала блуза без ръкави, която подчертаваше тънката ѝ шия и извивката на повдигнатата гръд. Беше обута в джинси и еспадрили. Макс се чудеше дали краката ѝ са толкова дълги и добре оформени, както останалата част от тялото ѝ.

Тя улови погледа му и дойде при него с усмивка.

— *Alors, vous avez choisi?*^[12]

Седна срещу него с тефтер и молив в ръце и се наведе да запише поръчката му.

С известна трудност Макс втренчи очи в менюто в опит да възпре естествената им склонност да оглеждат, и поръча тиквички, пържола и кана вино.

Фани записа поръчката.

— Искате ли нещо друго?

Макс я изгледа продължително, веждите му се повдигнаха, а въображението му кипеше.

— *Pommes frites? Gratin? Salade?*^[13]

По-късно, с калвадос и втора чаша кафе пред себе си, Макс прехвърли мислено първия ден от новия си живот. С оптимизма, породен от хубавата вечеря и меката топлина на вечерния бриз, осъзна, че първоначалното му разочарование от виното е нищо работа. Според Чарли това беше поправимо, а що се отнася до Русел, вероятно трябваше да приложи дипломатичен подход и да действа внимателно. Но другите открития за деня бяха повече от окуражителни — чудесна

къща, възхитително село и две от най-красивите жени, които бе виждал от месеци. И може би най-важното — усещане, че може да заживее щастливо в Прованс. Още един от златните съвети на чичо Хенри изплува в съзнанието му: „Никъде другаде в света не можеш да си зает, като вършиш толкова малко и му се наслаждаваш толкова много. Един ден ще разбереш“.

Плати сметката и остави огромен бакшиш. Ресторантът още беше препълнен, но Фани намери време да дойде да му пожелае лека нощ с целувка по бузата. Уханието ѝ беше мечтата на всеки млад мъж.

— *A bientôt!*^[14] — каза тя.

Макс се усмихна и кимна.

— Само се опитайте да ме избегнете.

[1] Басейн (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Симпатичен (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] По дяволите (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Смес от меден сулфат и гасена вар, син камък. — Бел.прев. ↑

[5] Ами да! (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] Обстановка (фр.). — Бел.прев. ↑

[7] Добър вечер (фр.). — Бел.прев. ↑

[8] Говеждо филе с шалот (фр.). — Бел.прев. ↑

[9] Пилешко шишче (фр.). — Бел.прев. ↑

[10] Ябълков сладкиш (фр.). — Бел.прев. ↑

[11] Крем брюле (фр.). — Бел.прев. ↑

[12] Е, избрахте ли? (фр.). — Бел.прев. ↑

[13] Пържени картофи? Огретен? Салата? (фр.). — Бел.прев. ↑

[14] Доскоро? (фр.). — Бел.прев. ↑

ПЕТ

Божият будилник, слънцето, нахлу през прозореца на спалнята и събуди Макс след най-прекрасния сън от години, при все че не го бе споходил веднага. В Лондон винаги чуваше приспивната песен на далечния трафик и виждаше в небето сиянието от светлините на града. Тук, в провинцията, цареше пълна тишина и мракът беше плътен и абсолютен. Нужно му беше време да свикне. Сега, сънен и в първия момент не съвсем сигурен къде се намира, той отвори очи и погледна към тавана от греди и хоросан. Три гълъба провеждаха безкраен разговор на перваза на прозореца. Въздухът вече беше топъл. Погледна часовника и се изуми, че е спал до толкова късно. Реши да отпразнува първата си утрин в Прованс с тичане на слънце.

Въпреки че много чуждестранни навици, като например тенисът, вече бяха познати на жителите на Сен Пон, гледката на бягащ човек все още предизвикваше интерес у мъжете, прекарващи живота си сред лозята. Неколцина, заети с подрязване на лозите, спряха да проследят минаващия Макс. За тях доброволното физическо усилие в късната сутрешна жега беше непонятна форма на самоизмъчване. Поклатиха глави, наведоха се и продължиха да кастрят.

На Макс му се струваше, че тича с по-голяма лекота, отколкото когато и да било в „Хайд парк“. Вероятно, помисли си той, причината бе, че диша благоуханен въздух, а не изпарения от милионите ауспуси. Разшири крачка и усети как потта се стича по гърдите му. Мина на банкетата на шосето, когато зад гърба му се чу кола.

Тя намали ход и се задвижи успоредно с него. Макс погледна през рамо и видя къдравата глава и широката усмивка на Фани. Изпревари го, спря и отвори вратата.

— *Mais vous êtes fou*^[1] — заяви тя и огледа одобрително краката му. — Елате. Нека ви закарам до селото. Изглеждате така, сякаш имате нужда от бира.

Макс ѝ благодари, но поклати отрицателно глава, не без известна неохота.

— Правя го, за да се освободя от калвадоса. Знаете какви са англичаните. Обичаме да страдаме.

За момент Фани се замисли над тази народностна особеност, сви рамене и потегли, наблюдавайки в огледалото за задно виждане как тичащата фигура се смалява. Що за странни птици са английските мъже; чувстваха се неловко с жени, поне повечето от тях. Но това надали беше изненадващо, като се има предвид образованието им. Някога ѝ бяха разяснили системата на частните училища — всички момчета закуп, студени бани и никакви жени в полезрението. Какво начало на живота. Чудеше се дали Макс ще се установи в къщата на чичо си и осъзна, че се надява да го направи. Изборът от необвързани млади мъже в Сен Пон беше силно ограничен.

След петия километър Макс започна да съжалява, че е отклонил поканата ѝ. Слънцето сякаш се бе съсредоточило върху темето му, въздухът не помръдваше, не полъхваше ветрец, който да облекчи жегата. Когато се завърна в къщата, той се топеше, шортите и тениската му бяха почернели от пот, а докато се изкачваше по стълбите към банята, усещаше краката си като желе.

Душът беше класически пример за френски водопровод от края на XX век, паметник на неудобството, атрофирал придагък, прикачен с гумена пъпна връв към кранчетата на ваната. Беше тип слушалка и оставяше само едната ръка свободна да нанася сапуна върху тялото. За да се постигне задоволителна пяна с две ръце, душът трябваше да се остави на дъното на ваната, гърчещ се и пръскащ, и да се вземе, като дойде време за процеса на изплакване. В Лондон къпането беше чисто и просто стоене под порой, а тук беше упражнение, което би подложило на изпитание и таланта на акробат.

Макс стъпи предпазливо на залятия с вода теракотен под и остави тялото си да изсъхне, докато се бръснеше. Сред бинтовете и аспирина в шкафчето над мивката намери малък флакон от одеколona на чичо Хенри, все още наполовина пълен. Той беше останка от старите турски бани в Мейфеър, с етикет като богато украсена банкнота и аромат, който извика образа на копринени халати. Напръска се с малко одеколон, среса се и отиде да избере подходящи дрехи за обяда с нотариус Озе.

Водена от идеята за дискретност, тя беше предложила ресторант в околността, на няколко километра от любопитните очи и неуморните

езици на Сен Пон. Макс го намери без затруднения, провинциална Франция често беше по-щедро снабдена с табели за ресторанти, отколкото с пътни знаци, и пристигна няколко минути по-рано.

„Оберж де Грив“ беше двуетажна сграда в архитектурния стил на бетонните бункери, спасена от откровената грозота е великолепна гирлянда от глицинии, опъната по протежението на дълга тераса. Местни бизнесмени и една-две двойки на средна възраст мърмореха над менюто си. Нямаше и помен от нотариус Озе, въпреки че, както го уведоми сервитьорът, тя бе запазила обичайната си маса с изглед към ширналите се на юг лози.

Макс поръча *kir*^[2], който донесоха с чиния репички с морска сол, менютата и винена листа — подвързан в кожа с орнаменти том, преливащ от скъпи бутилки. Макс не се изненада, когато не намери и следа от виното на „Льо Грифон“. Той повика сервитьора и започна да му обяснява:

— Вчера ми споменаха за местно червено вино. Мисля, че се казва „Льо Грифон“.

Сервитьорът изглеждаше напълно невъзмутим.

— *Ab bon?*^[3]

— Какво смятате за него? Струва ли си?

Сервитьорът се приведе към Макс и понижи глас.

— *Entre nous*^[4], мосю — той деликатно сложи палец и показалец на върха на носа си, — *pipi de chat*^[5]. — Направи пауза да остави думите му да произведат желания ефект. — Може ли да препоръчам нещо по-подходящо? През лятото нотариус Озе обича розе „Да Фигюиер“ от Вар, светло и сухо.

— Каква добра идея — отвърна Макс. — Беше ми на езика.

Сервитьорът отбеляза пристигането на нотариус Озе с почтително суетене, придружи я до масата и я настани на стола. Тя беше облечена в друг костюм, черен и строг, и носеше анорексично куфарче. Очевидно беше решила, че обядът ще е делови.

— *Bonjour*, мосю Скинър...

Макс ѝ подаде ръка.

— Моля ви. Наричайте ме Макс. А и аз не мога да продължа да ви наричам нотариус. Навява ми асоциации за стар мъж с бяла перука и изкуствени зъби.

Тя се усмихна, взе репичка от чинията и я потопи в солта.

— Натали — представи се тя, — и зъбите са си мои.

Тя захапа от репичката, а розовият ѝ език се стрелна да оближе зрънце сол от долната ѝ устна.

— Кажете ми, в къщата всичко наред ли е? О, да не забравя. — Тя отвори куфарчето си и извади папка. — Още няколко сметки — застраховката на къщата, някакъв ремонт, направен от електротехника, тримесечният отчет от кооперативната изба. — Тя плъзна папката по масата. — *Voilà*. Обещавам, че няма да има повече неприятни изненади.

Преди Макс да успее да отговори, сервитьорът се появи с ледарка и виното. След като наляха първите чаши, поръчаха лек обяд от салата и филета от *rouget*^[6] и приключиха със светските любезности, Натали започна да описва положението с Русел и лозята.

В Прованс, обясни тя, както и в повечето винарски области, съществува споразумение, наречено *métayage*^[7]. Русел и чичото на Макс възприели тази система преди много години и съгласно нея французинът обработвал лозята, чичо Хенри плащал разходите по поддръжката на имота и си поделяли виното. Смъртта на чичо Хенри и последвалата смяна на собственика разтревожили Русел. Той искаше уговорката да продължи и се тревожеше, че Макс може да я прекрати.

Макс попита дали технически е възможно и Натали потвърди, че е възможно. Но, добави тя, щеше да е трудно и може би доста заплетено юридически да се промени статуквото. Както хората, занимаващи се с право, обичат да правят, тя се позова на прецедент — при това местен случай. Собствениците на разположено наблизко лозе работели с едно и също семейство селяни от почти двеста години. Преди няколко поколения между двете страни възникнали разногласия и собствениците се опитали да отменят споразумението. Селяните се възпротивили. След продължителен и злостен спор селяните спечелили правото да продължат да обработват земята и го правят до наши дни. Но двете семейства не си говорят от 1923 г.

Макс се справи с хапка *rouget* и поклати глава.

— Невероятно. Истина ли е?

— Разбира се. Има стотици подобни истории, войни за земя и вода, дори в рамките на едно семейство. Братя срещу братя, бащи срещу синове. Рибата е хубава, нали?

— Страхотна. Но кажете ми нещо. Миналата вечер в къщата опитах виното „Льо Грифон“. Не става за пиене. И вашият приятел, сервитьорът, смята, че е ужасно.

Ако бе очаквал съчувствие от Натали, остана разочарован.

Нищо, освен свиване на рамене.

— *Dommage*^[8]. Но тук не е Медок.

— Но ако виното е толкова лошо, надали може да се печели от продажбата му, нали?

— Аз съм нотариус. Какво разбирам от продажба на вина?

Вероятно много повече от мен, помисли си Макс.

— Всъщност искам да знам, ако виното е толкова лошо, колкото изглежда, защо Русел държи да продължи да го произвежда?

Натали попи със залък хляб малко сос от чинията.

— Навик. Прави го от трийсет години и се чувства добре. — Тя се наведе напред. — Трябва да разберете, че хората тук не обичат промяната. Разстройва ги.

Макс вдигна ръце, предавайки се.

— Добре. Не възразявам да продължи да обработва лозята. Но искам накрая да получа някакво прилично вино. Разумно е, нали? — Той замълча и се опита да си припомни думата, която Чарли бе употребил. — Всъщност искам да извикам човек да погледне лозята. *Oenologiste*.

Думата едва бе излязла от устата му, когато Натали му размаха пръст — жест, от който французите не могат да се въздържат, когато искат да поправят чужденец, допуснал грешка на техния език.

— *Oenologue*.

— Точно така. Винен лекар. Би трябвало да се намират доста наоколо.

Последва миг мълчание, Натали изучаваше виното в чашата си с едва доловимо смръщване на челото.

— Не знам — отвърна тя накрая. — Русел може да се почувства... как да кажа... застрашен? Да реши, че не му се доверявате? Сигурна съм, че е като всички останали. Те не обичат външното вмешателство. Ситуацията е доста деликатна. Винаги е деликатна, когато става въпрос за лозя.

Тя поклати глава при мисълта за деликатността, която изисква всичко това.

Макс сви рамене.

— Вижте, ако подобрим виното, той ще спечели колкото и аз. Не е нужно да си гений да го проумееш. Какво има да губи? Както и да е, вече съм решил. Ще направя точно това.

Натали бе спасена от необходимостта да даде незабавен отговор от появата на сервитьора, дошъл да разчисти масата им и да изпее хвалебствия за платото сирена и по-конкретно за Банон — козе сирене, което, осведоми ги той, целувайки върховете на пръстите си, съвсем наскоро се е сдобило със статута на продукт с наименование за контролиран произход. Прекъсването явно помогна на нотариуса да вземе решение.

— *Bon*^[9] — заяви тя. — Ако сте сигурен, че искате да го направите, мога да поразпитам приятели. Сигурно ще ви помогнат да намерите човек, който да свърши работата, без да засяга никого.

— Вие сте принцеса. — Макс се облегна с усещането, че е спечелил малка победа. — Дали бихте се съгласила да ми помогнете за друг проблем?

Натали вече не се мръщеше и се усмихваше.

— Зависи.

— На тавана намерих куп мебели. Стари неща, но едно-две може да си заслужават да се продадат, а и ще имам нужда от малко пари в брой да се погрижа за сметките. Дали случайно не познавате честен търговец на антики?

За пръв път, откакто беше седнала, Натали се разсмя.

— Разбира се — отговори тя, — и вярвам в Дядо Коледа.

— Така си и помислих — призна Макс. — Имате вид на такъв човек. — Той разля остатъка от виното и попита — Значи всички са мошеници, така ли?

Устните на Натали се свиха в пренебрежително нацупване, отговор, който не се нуждаеше от думи.

— Трябва да прекарате една неделя и Ил сюр Сорг — обясни тя. — Там ще намерите повече търговци, отколкото където и да било, с изключение само на Париж. Ще прецените дали някой ви вдъхва доверие.

При тези думи Макс си пое дълбоко въздух и поклати глава. Натали го изгледа озадачена.

— Какво има?

— Ами — подхвана той, — погледнете ме. Аз съм наивен, невинен и доверчив. И съм чужденец, сам в непозната страна. Тези типове за пет минути ще ми съблекат ризата от гърба. Не мога да отида там без местна защита, без човек, който познава играта.

Натали кимна, сякаш не разбираше какво предстои.

— Имате ли някого предвид?

— Това е другият ми проблем. Не познавам никого, освен вас.

— Какво ще правите тогава?

— Надявам се, че огромният ми чар и обещанието за хубав обяд ще са достатъчни да ви убедят да дойдете с мен. Нотариусите не работят в събота, нали?

Натали поклати глава.

— Нотариусите не работят в събота. Нотариусите от време на време обядват. В много отношения нотариусите са доста подобни на хората. Или не сте забелязали?

Макс потрепна.

— Нека да започна отново. Ще съм най-щастливият човек в Прованс, ако се съгласите да ме придружите в неделя. В случай че сте свободна.

Натали си сложи слънчевите очила да покаже, че обядът е приключил и е време да тръгват.

— По случайност съм — отвърна тя.

На връщане Макс на два пъти се хвана, че почти заспива над волана. Пътят пред него трептеше хипнотично на жегата, температурата в колата беше убийствена и когато стигна вкъщи, обедното вино му нашепваше да се качи право горе, да легне и да затвори очи.

Инстинктивната му реакция беше да се противопостави на импулса и с усмивка си спомни често повтаряните думи на господин Фарнел, учителя му по история в гимназията. Според него сиестата беше един от онези гибелни чуждестранни навици, които са източили жизнените сили и са допринесли за упадъка на цели цивилизации. Това бе помогнало на англичаните, които никога не спят следобед, да излязат на сцената и да създадат своята империя. QED^[10].

Но вътрешността на къщата беше приятно прохладна и безконечната скърцаща серенада на *cigales*^[11] беше приятно успокояваща. Макс отиде в библиотеката и взе книга от лавицата.

Щеше да почете половин час, преди да се захване с остатъка от следобед. Настани се в един стар кожен фотьойл и я отвори — овехтял екземпляр на „Пътник в Прованс“ от Е. И. Робсън, издадена за пръв път през 1926 г. Още на първата страница Макс с удивление откри, че Прованс е била нападната от „жестоки похитители“. Уви, въпреки това обещаващо начало, така и не достигна до втора страница.

Събуди се стреснат от нещо, което първоначално взе за гръм, но бързо осъзна, че някой просто се опитва да разбие входната врата. Разтърси глава да прочисти паяжините на съня, отвори вратата и видя с неприкрито любопитство да го зяпа мъж с тъмночервено лице и куче със светлосиня глава.

-
- [1] Ама вие сте луд (фр.). — Бел.прев. ↑
 - [2] Аперитив от бяло вино и ликьор от касис (фр.). — Бел.прев. ↑
 - [3] А, нима? (фр.). — Бел.прев. ↑
 - [4] Между нас казано (фр.). — Бел.прев. ↑
 - [5] Котешка пикня (фр.). — Бел.прев. ↑
 - [6] Барбун (фр.). — Бел.прев. ↑
 - [7] Вид аренда (фр.). — Бел.прев. ↑
 - [8] Жалко (фр.). — Бел.прев. ↑
 - [9] Добре (фр.). — Бел.прев. ↑
 - [10] Quod erat demonstrandum (лат.). — Бел.прев. ↑
 - [11] Щурци (фр.). — Бел.прев. ↑

ШЕСТ

Двамата мъже за секунда се огледаха изучаващо, сетне Русел докара усмивката, която бе упражнявал по пътя към къщата, и подаде месеста лапа.

— Русел, Клод.

— Скинър, Макс.

Русел посочи надолу с кимване на брадичката.

— Кучето ми Тонто.

— Ах! Русел, Тонто.

Макс се наведе и потупа кучето, вдигайки облак син прах.

— Винаги ли е с този цвят? Много необичайно, не съм виждал син териер.

— Пръсках лозята, вятърът смени посоката си...

Русел сви рамене, а Тонто се мушна покрай Макс и се запъти към кухнята.

— Заповядайте — покани го Макс.

Французинът свали кепето си и последва Макс вътре.

Стигнаха в кухнята навреме да видят как Тонто по маниера на малките и самоуверени кучета препикава крака на масата. Русел му изкрещя и засипа извинения, но добави:

— Това е сигурен знак, че ви харесва.

Макс сложи на пода стар вестник да попие локвата.

— А какво прави, ако не харесва някого?

Русел се усмихна нерешително.

— Охо — отвърна той, — *le sens de l'humour anglais*.^[1] Шивачът ми е богат, а?

Макс не проумяваше как точно тази фраза се е запечатала във френския език, нито защо французите я намират за толкова забавна, но се усмихна. Имаше нещо в Русел, което му създаваше топло чувство, освен това видимо се стараеше да бъде любезен.

И дори да му помогне.

— Сега, за водопровода — обясняваше Русел. — Когато налягането е ниско, може да има проблеми. Помпата е стара и има нужда да се пришпори. Освен това септичната яма има *histoire*^[2] и може да е доста капризна, когато задуха мистралът.

Той приведе глава, надничайки към Макс изпод обрасла плетеница от избелели от слънцето вежди и потупа носа си. Явно тази *histoire* не беше приятна.

— През последните години, когато зрението на чичо ви Скинър отслабна, се грижех за тези неща вместо него. — Русел доби благочестиво изражение и се прекръсти при споменаването на стареца. — *Un vrai*^[3] джентълмен. Бяхме много близки, да знаете. Почти като баща и син.

— Радвам се, че сте били тук да се грижите за него — отговори Макс и разтръска левия си крак да се освободи от любовната хватка на Тонто.

— *Beh oui*. Почти като баща и син.

Русел изплува от спомените си и се наведе да прокара пръст по повърхността на масата. Изглеждаше изненадан сякаш прахът беше рядкост в празните неподдържани къщи.

— Дявол да го вземе! — възмути се той. — Вижте това. Мястото има нужда от добра *femme de ménage*^[4], която да му удари едно пролетно почистване.

Русел показва прашния си пръст на Макс и се плесна с ръка по челото.

— Ама разбира се! Мадам Паспарту, балдъзата ми.

Той удари с длан масата за повече тежест и раздвижи още прах.

Макс и Тонто го изгледаха с вирнати глави.

— Същинско торнадо, нито прашинка не ѝ убягва, тя е *maniaque*^[5] в работата си. Вижда мръсотия и на мига я унищожава. Бам-бам!

— Звучи като сбъднатата мечта на един млад мъж. Но предполагам, че тя...

— *Mais no!*^[6] В момента си почива между два ангажимента. Може да започне още утре.

И нито миг по-късно, ако зависи от мен, помисли си Русел. Колкото и да беше привързан към балдъзата си, тя беше истинско изпитание, когато останеше без работа. Непрекъснато киснеше у тях и

търкаше всичко, което не мърда, пренареждаше мебелите, лъскаше и разкрасяваше. Винаги имаше чувството, че иска да изчисти праха и от него.

Макс осъзна, че няма как да откаже услугите на мадам Паспарту, ако иска да установи приятелски отношения с Русел, и кимна в съгласие.

— Това ще е чудесно. Точно от каквото имам нужда.

Русел се ухили като човек, който успешно е провел щекотливи преговори. Неговата госпожа щеше да е довольна.

— Трябва да отпразнуваме запознанството си — заяви той и се запъти навън. — Почакайте тук.

Тонто възобнови ухажването на крака на Макс. Защо малките кучета толкова обичаха краката? Дали имаше връзка, макар и невероятна и далечна, между това и предпочитанието на много ниските мъже към много високи жени? Или ентусиазмът се дължеше на факта, че Тонто досега не се бе сблъсквал с млад английски крак. Макс се изтръска втори път, откопчи се и му подаде крайшника на багета да го разсее.

Когато Русел се завърна, в ръката си държеше бутилка, която показва на Макс.

— *Marc de Provence*^[7] — обяви той. — Собствено производство.

Бутилката беше без етикет и съдържаше светлокафява течност с плътен, мазен вид. Макс се надяваше, че добре е понесла пренасянето. Напълни две чаши и вдигнаха наздравица.

Докато избърсваше насълзените си очи след първата взривна глътка, Макс се сети за също толкова отвратителното на вкус вино в избата.

— Кажете ми — попита той Русел, — какво смятате за нашето вино „Льо Грифон“?

Русел избърса уста с опакото на ръката, за да отстрани останките от *mars*, преди от него да се образуват мехури.

— *Une triste histoire*^[8] — подхвана той. — Трябва да призная, че виното е може би малко наивно, малко недовършено. — Той млъкна, поклати глава и се усмихна. — Не, трябва да съм честен. По-зле е. Недобронамерени хора го нарекоха *jus de chaussette*^[9]. При всички положения има какво да се желае. — Той отпи глътка *mars* и въздъхна. — Не е от липса на грижи. Само погледнете лозята. Няма нито един

бурен. Ни помен от *oidium* — нали се сещате, мана. Милея за тези лозя все едно са ми деца. Не, не липсата на грижи е проблемът. — Той вдигна ръка и потърка пръсти. — Липсата на пари. Много лози са стари и изтощени. Трябваше да бъдат заменени преди години, но чичо ви Скинър не беше в състояние да инвестира. *Hélas*^[10], виното пострада от това. — Той се втренчи в чашата си и поклати глава. — Не мога да направя чудеса. Не мога да приготвя омлет, ако нямам яйца.

Макс преодоля леката си изненада от внезапната поява на омлет в лозето и върна разговора към гроздето.

— Е, ще се зарадвате да научите, че ще повикам човек, който да погледне лозята, гроздето, всичко. *Oenologue*.

Русел се сепна и бързо излезе от унеса, в който съзерцаваше чашата.

— За какво?

Макс направи успокоителни движения с ръце.

— Вижте, това не е критика към вас, съвсем не. Направили сте каквото ви е по силите. Но ако получим професионална помощ за подобренията, които следва да направим, сигурен съм, че ще успее да намеря пари за тях. Тогава ще произвеждаме по-хубаво вино и двамата ще спечелим. Разумно решение, нали?

Русел се пресегна за бутилката *mars* и по изражението му личеше, че съвсем не е убеден в разумността на решението.

— Говорих с нотариус Озе за това. Според нея идеята е чудесна — добави Макс. — Всъщност тя ще намери човек. Каза ми, че има приятели във винения бранш.

Това видимо срещна одобрението на Русел. Глътка *mars* попадна право в целта си и той изгрухтя като боксьор, получил удар в стомаха.

— Може би не е лоша идея. Хванахте ме неподготвен, *c'est tout*^[11].

Той погледна към Макс, лицето му беше охрено, с бяла ивица на участъка от челото, който обичайно бе покрит от кепето.

— Значи искате да задържите лозята. Това е хубаво. Можете ли да готвите?

Макс поклати глава.

— Яйца с бекон, английската закуска. Толкова.

— Трябва да дойдете у нас на вечеря следващата седмица. Съпругата ми прави *civet*^[12] от глиган — както си му е редът, с кръв и

червено вино. Няма нищо общо с английската храна. — Той се ухили, докато нахлупваше кепето си. — Знаете ли какво казват? Англичаните убиват месото си два пъти — когато го застрелват и когато го готвят. *Drôle, n'est-ce pas?*^[13]

— Много смешно — съгласи се Макс. — Почти толкова забавно, колкото шивачът ми е богат.

Това искрено развесели Русел и раменете му още се тресяха от смях, докато Макс го изпращаше. И двамата мъже имаха усещането, че това бе неочаквано приятно начало на отношенията им.

Русел изчака да се отдалечи достатъчно от къщата, за да се обади по телефона.

— Казва, че ще доведе *oenologie*, някой, когото ти ще намериш. Вярно ли е?

Натали Озе си погледна часовника, а пръстите ѝ забарабаниха по бюрото. Единственият ден, в който се надяваше да си тръгне от работа по-рано, а сега Русел искаше да му държи ръката.

— Точно така. Не се тревожи. В пълна безопасност си. Няма да те изхвърли.

— Ами, не знам. Мислиш ли...

Тя го прекъсна.

— Русел, довери ми се. Ще уредя някой, който да прояви разбиране.

— Ако си сигурна.

— Напълно сигурна. Трябва да тръгвам.

Връзката прекъсна. Русел погледна телефона и сви рамене. Надяваше се, че тя знае какво прави.

Макс изплакна чашите от *marc*, пронизващата остра миризма му припомни пронизващия остър вкус. Една вечер на това питие щеше да му докара мозъчна травма. Зачуди се дали да не излее бутилката в мивката, но реши да я запази за Русел, той щеше да се върне. Макс хареса видяното от мъжа до момента и това си беше истински късмет. В градовете съседите бяха хора, с които от време на време ползваш асансьора. В провинцията можеха да повлияят на всеки ден от живота ти и беше важно да си в добри отношения с тях.

Мислите му се насочиха към мадам Паспарту, която щеше да се появи на сутринта, обиколи стаите, като се опитваше да реши откъде да ѝ каже да започне да чисти. Или и тя беше също толкова

чувствителна за домакинската работа, колкото Русел за лозята? Може би беше по-дипломатично да я остави да прецени сама. Бог знаеше, че има богат избор. Той спря при масивното пиано с впечатляващия слой прах и мъртви насекоми. Кос лъч на вечерното слънце осветяваше сребърната рамка със старата снимка, на която бяха двамата с чичо Хенри, и тя изглеждаше особено потъмняла и мръсна. Взе да я огледа от по-близо и износеният кадифен гръб на рамката се разпадна в ръката му. Показа се друга снимка, пъхната отдолу, и с нея наяве излезе скрита до този момент глава от живота на чичо му.

На втората снимка също присъстваше чичо Хенри, но по-млада версия. Стоеше до някакъв камион, а ръката му бе праметната през раменете на привлекателна блондинка. Бяха притиснати един към друг и се усмихваха срещу апарата. Младата жена беше положила ръка върху гърдите на чичо Хенри — жест, едновременно небрежен, но и собственически. Не оставаше място за съмнение относно естеството на отношенията им.

Макс се вгледа в снимката. Ако се съдеше по дрехите, очевидно бе направена през лятото. Но ако се съди по камиона, вероятно не във Франция. Отнесе я до прозореца, където светлината беше по-силна, и успя да различи още подробности: проблясъка на венчална халка на ръката на жената, емблемата на „Шевролет“ над радиатора на камиона и замъглен, но все пак четлив, калифорнийски номер. Какво е правил чичо Хенри с блондинки в Калифорния? Старият дявол.

[1] Английското чувство за хумор (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] История (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Един истински (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Домакия, икономка, прислужница (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Вманиачена (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] Ама не! (фр.). — Бел.прев. ↑

[7] Провансалска ракия (фр.). — Бел.прев. ↑

[8] Една тъжна история (фр.). — Бел.прев. ↑

[9] Лошо, слабо кафе, негърска пот (фр.). — Бел.прев. ↑

[10] Уви (фр.). — Бел.прев. ↑

[11] Това е всичко (фр.). — Бел.прев. ↑

[12] Яхния от задушен дивеч, вино и лук (фр.). — Бел.прев. ↑

[13] Забавно, нали (фр.). — Бел.прев. ↑

СЕДЕМ

Поредна ослепителна сутрин, пореден крос, пореден хлъзгав акробатичен сеанс под душа. Макс облече шорти и тениска и се запъти към кухнята с надеждата, че вчерашният хляб ще става за ядене, когато чу звука от паркиране на кола пред къщата и три настойчиви изсвирвания на клаксон.

Слезе долу и отвори вратата, а пред очите му се разкри гледката на ярко оцветен задник и два мощни крака, подаващи се от задницата на старо, но много излъскано рено 5. Притежателката на задника се дръпна от колата и се изправи, стиснала прахосмукачка и пластмасова кофа, които сложи на земята до колекция от парцали, четки и препарати за чистене. Мадам Паспарту бе пристигнала.

— Не съм ви стреснала, нали? — попита тя, разтърсвайки нагоре-надолу ръката на Макс сякаш се опитваше да я отдели от тялото му. — Но исках да съм тук, преди да закусите. — Тя се гмурна отново в колата и се появи с хартиен плик. — *Voilà*. Още са топли.

Макс ѝ благодари и гушна кроасаните, докато мадам Паспарту го запозна с текущото състояние на френския хляб (не е като едно време) и морала на дъщерята на хлебаря (не какъвто трябва да е). Очевидно от него не се очакваше отговор и докато ѝ помагаше да пренесе екипировката си в кухнята, имаше време да огледа това бързо ново допълнение към живота и домакинството му.

Изглеждаше на петдесет, но въпреки възрастта и солидната ѝ фигура все още не беше готова да се откаже от младежкото облекло. Прилепнало и ярко беше стилът на Паспарту, с оранжева тясна блуза и тюркоазеносин клин, опънат до краен предел и завършващ с бели тенис обувки на учудващо изящни стъпала. Черната ѝ коса беше подстригана късо като на мъж, а тъмните ѝ очи светеха от любопитство, докато оглеждаше кухнята.

Последва рязко поемане на въздух.

— *No la la! Mais c'est un bordel.*^[1] Стар човек, живял сам. Винаги се познава. — Тя застана с ръце на кръста, стиснала неодобрително

устни. — Това не става за млад мъж като вас. Прах навсякъде! Мишки, без съмнение! Вероятно дори скорпиони! *Quelle horreur!*^[2]

Мадам Паспарту напълни чайника да направи кафе, взе чаша, чинийка и голяма чиния от бюфета и преди да ги изплакне, ги огледа с дълбоко подозрение. С клатене на глава и цъкане на език избърса праха от масата и каза на Макс да седне.

Беше сервирана закуска — новост за Макс, която му се видя много приятна. Докато ядеше кроасаните и пиеше кафе, без прекъсване се лееше бръщолевенето на мадам Паспарту. Щеше да се погрижи за всичко, обясни му тя, от лавандуловата есенция (сигурна защита срещу скорпиони), през полирането на мебелите, до тоалетната хартия — несъмнено мосю Макс предпочита финеса на бялата пред по-обикновената розова — и докато бърбеше, приготви оръжията си за нападение над печката, която според нейното професионално мнение не бе чистена от времето на революцията.

— *Von* — заяви тя накрая, като надяна чифт гумени ръкавици с цвета на клина и. — По обед гледката ще е съвсем различна. Сега трябва да тръгвате. Не мога да чистя около вас. *Allez!*^[3]

С чувството, че се е върнал в училище под властта на блага, но властна матрона, Макс бе безмерно щастлив да изпълни, каквото му беше наредено. Инстинктът му подсказваше, че мадам Паспарту ще се окаже същинско съкровище, стига само да открие как да ѝ намалява звука.

Разсеян от посещението на Русел предната вечер, той отложи обиколката на имота, която възнамеряваше да направи. Като всеки нов земевладелец искаше да огледа владението си и изгнанието от кухнята послужи като начален тласък. В папката, която му даде нотариус Озе, имаше копие на *plan cadastral*, подробна карта на различните парцели от двайсетте хектара около къщата, прилежно номерирани. Взе плана и излезе навън, спря за момент на двора, заслушан в *cigales* и гукащите гълъби, а дневната жегасякаш се стовари върху него.

Както никога, нямаше и следа от Русел и неговия трактор, а лозята — неговите лозя, припомни си той с внезапна тръпка на вълнение — се простираха в необятното море от зеленина във всички посоки. Зад къщата алея от кипариси, неокастри и обрасли, водеше към тенис корта. Преди години му се струваше толкова голям, а мрежата толкова висока. Сега се бе свил до мръсно парче земя,

мрежата бе хлътнала на подпорите си, а варосаните линии по оголения корт бяха избледнели до почти пълна невидимост.

Продължи към редиците лози, а краката му вдигаха облаци прах. Почвата беше тънък и сух пласт, белязан от мрежа пукнатини, но лозята изглеждаха достатъчно здрави и започваха да се образуваш светли гроздове. Макс се наведе и откъсна няколко зърна да ги опита — горчиви и пълни със семки. Щяха да минат седмици, докато станат сочни и налети от слънчева светлина и вероятно години, докато се превърнат във вино, годно за пиене. Започна да проумява какво търпение е необходимо, за да бъдеш винар; търпение и късмет с времето. И *oenologie*. Зачуди се дали Натали Озе е успяла да намери подходящ човек.

Вече се беше отдалечил на няколкостотин метра от къщата и беше стигнал до каменна стена, отделяща един парцел от останалите. Провери в плана и установи, че земята зад стената бележи края на имота. Другите парцели бяха равни, а този се спускаше под лек наклон на изток и завършваше при пътя.

Прескочи оградата и забеляза отчетлива разлика в почвата — или по-скоро в отсъствието ѝ. Структурата на пръстта се бе изменила рязко от пясък и глина до камъни, а повърхността ѝ, изглежда, се състоеше изцяло от нащърбени варовикови камъчета, ослепително бели на слънцето, топли на допир като огромен естествен радиатор. Беше малко вероятно дори най-непретенциозните плевели да намерят достатъчно храна да растат тук. При все това лозите изглеждаха здрави, листата им бяха яркозелени, а малките гроздове — добре оформени. Отбеляза си наум да попита енолога как лозите процъфтяват в толкова негостоприемна среда.

Тъкмо се обръщаше да поеме към къщата, когато усети електронния гъдел на телефона, вибрираш в джоба му. Прие обаждането седнал на стената, горещината на камъка нахлуваше през памука на панталоните му.

— Как е времето там?

Долови тъжна нотка в гласа на Чарли, докато задаваше въпроса, с който често започва разговор между някой, който е на север, с някой, който е на юг.

— О, обичайното. Щях да ти пратя картичка. Сещаш се, старата шега — „времето е тук, ще ми се ти да беше хубав“. Да видим. Около

трийсет градуса, слънчево. Как е в Лондон?

— Не питай. Мисля, че ми се появяват ципи между пръстите на краката. Слушай, може би в края на месеца ще успея да се измъкна за ден-два. В Монте Карло ще се проведе международен симпозиум за бъдещето на луксозните имоти. — Чарли изсумтя пренебрежително. — Банда тарикати обсъждат какво могат да пробутат на руснаците. Както и да е, възложиха ми да представлявам „Бингъм & Траут“ и реших, че мога да намина при теб и да огледам шатото.

— Страхотно, Чарли. Това е прекрасна идея. Тук ще ти хареса. Ще уведомя персонала.

— Погрижи се. Какво става с лозята? Някакви радостни новини за винения лекар?

— Всъщност още тази събота ще се видя с човек, който има връзки в бизнеса. Може да излезе нещо обещаващо.

— Хмм. Какво ще правиш днес?

— В момента обикалям лозята, запознавам се с гроздето. После ще разчистя малко двора. За обяд вероятно ще отида до селото. Не бих нарекъл деня си оживен.

— Макс? — Гласът на Чарли прозвуча почти сериозно. — Каж ми най-лошото. Наистина ли е приказно там?

Макс погледна над морето от лозя към Люберон и огромния отрязък синьо небе и си помисли за живота без костюми, срещи или правила на работа, без задръствания и замърсен въздух.

— Да — отвърна той. — Да, приказно е.

— Копеле с късмет.

Макс прекара остатъка от утрото в разчистване на плевнята, отпушване на тръба в каменния *bassin* и съставяне на списък с нещата, които трябваше да набави, за да възстанови предишния вид на двора: пестицид за плевелите, един камион от финия чакъл, който, припомни си той, се наричаше *grains de riz*^[4], ножици за подкастриране, гребло. Никога не бе притежавал къща, какво остава за провинциално имение, и установи, че простите, непознати задължения му доставят удоволствие. Ръцете му, които сега миришеха на древния живот в езерцето, бяха изцапани от почистването на тръбата и по кожата се

образуваха мехури от влаченето на изпопадали клони в плевнята за дърва за огрев. Прибави трион към списъка си.

— *Peuchère!*^[5] Как издържате на това слънце без шапка? — попита мадам Паспарту, размахвайки пръст от кухнята. — Искате да си изпържите мозъка ли?

За втори път тази сутрин той се почувства като провинил се ученик. Допълни списъка с шапка.

Беше пладне и мадам Паспарту си тръгваше за обяд. Но преди да тръгне, повика Макс да огледа резултата от усилията ѝ. Когато му показва блестящата печка, излъсканите медни тигани, изтъркания и безукорно чист каменен под, той нададе изпълнени с възхищение и благодарност звуци. Беше напълно преобразено.

— Свършихте толкова много работа за една сутрин — похвали я той. — Прекрасно е.

Мадам Паспарту си позволи да се накипри гордо за момент, преди скромността да вземе връх.

— *Vof!*^[6] Това е само началото. Поне можете да се храните тук, без да се отровите. — Тя му хвърли кос поглед, суров и обвинителен. — Така де, в случай че имате храна. Тук няма достатъчно да се наяде дори плъх. Коричка хляб, при това стар. Какво ще правите с обяда?

— О, ами мислех да отида до кафенето в селото. *Steak frites*^[7], нещо такова.

Отново предупредително размахване на пръст.

— *Attention!*^[8] Пържолата е обявена в менюто като телешка, но не е. Всъщност е от конско месо. По-добре вземете омлет.

След тези думи и обещание да се върне следобед мадам Паспарту потегли.

Макс се изми, сложи ключа от входната врата под саксия със здравец в двора и пое към селото. Пътном мислите за омлет в кафенето отстъпиха под напора на желанието за нещо по-хранително — забелязваше, че в Прованс е непрекъснато гладен — и реши да хапне при Фани.

Но не му беше писано. Фани беше *désolée, désolée*^[9] стискаше ръката му и го гледаше право в очите, за да подсили съжалението си, но беше събота и, както често се случва по това време на годината, целият ресторант бе запазен за сватбено тържество. Макс отнесе разочарованието си в кафенето.

Оказа се, че омлетът е превъзходен, пухкав и полутечен, салатата — свежа и добре подправена, а розето в *pichet*^[10] — прохладно и свежо. А мястото му пред кафенето предлагаше чудесен изглед към тържеството от другата страна на площада.

Провинциалните французи в разгара на забавлението често стъписват чужденците, израснали с мита, че парижаните с тяхната сдържаност и хладни добри обноски са представителни за начина, по който се държат останалите хора във Франция. Тълпата на терасата на Фани се състоеше предимно от млади хора, тук-там с по някое дете, и по-възрастни гости — и, съдейки по шума, който вдигаха, всички бяха добре заредени с вино. През площада се носеха изригвания от смях, откъслеци от речи, изпъстрени с прекъсвания и аплодисменти, както и треперливо изпълнение на *La Vie en Rose*. То започна като солова партия на възрастен мъж, който с една ръка държеше рамото на булката, а с другата дирижираше останалите гости с чаша шампанско.

Макс седеше пред чаша еспreso и калвадос и в тялото му се разля усещане за задоволство подобно на успокоително лекарство. Все още не бе имал възможност да се почувства самотен, вероятно с времето щеше да се случи. Но засега, със слънцето високо в лазурното небе, с пълен стомах и с мисълта за утрешната екскурзия с нотариус Озе, той беше в мир със света. Обърна глава да изложи лицето си на слънце, затвори очи от пронизващите му лъчи и се поддаде на импулса да подремне.

От унеса го изкара ревът на клаксони. Коли, украсени за случая, както повелява традицията, изпълниха площада. Шифонени ленти — бели, сини или розови, бяха вързани на антени, огледала или, както в един от случаите, на слънчевите очила на шофьора, а задължителните звукови ефекти превърнаха следобедното спокойствие в същинска суматоха. След триумфална обиколна на площада шумната кавалкада се понесе към, както се очертаваше, продънващо ушите начало на медения месец.

Макс разтърка очи и усети лека болка по клепачите, които явно бяха загорели от слънцето. Тишината и празнотата се завръщаха на площада, а селото спусна кепенците и се приготви за сиеста.

Когато се върна в къщата, завари мадам Паспарту и прахосмукачката ѝ във вихъра им. Макс ги остави да се вихрят и прекара следобеда в плевнята, опитвайки се да създаде подобие на ред

в хаоса от чували с тор, бидони от бензин и стари гуми от трактор, разхвърляни по каления под. Беше тежка, мръсна работа и към седем часа бе толкова уморен, колко то не се бе чувствал от години, мускулите го наболяваха приятно от напъна. Взе си чаша вино и седна на парапета на *bassin*, откъдето проследи как слънцето се потапя бавно в хоризонта на запад, а небето се превръща в ярка клада от розово и лилаво.

Твърде уморен дори да се замисли за ядене, Макс се излежава дълго в горещата вана и после почти моментално се гмурна в забравата на съня.

[1] Олеле. Ама това е същински бордей (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Какъв ужас(фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Хайде! (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Оризови зрънца (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Да му се не види! (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] Уф! Пфу! (фр.). — Бел.прев. ↑

[7] Телешка пържола, пържени картофи (фр.). — Бел.прев. ↑

[8] Внимание (фр.). — Бел.прев. ↑

[9] Опечалена, опечалена (фр.). — Бел.прев. ↑

[10] Кана (фр.). — Бел.прев. ↑

ОСЕМ

Неделната утрин беше някак по-различна от утрините през седмицата, беше дори по-тихо от обичайното, сякаш самата природа си бе взела почивен ден. Макс не видя жива душа, докато тичаше. По пътищата нямаше коли, на хоризонта не се виждаха трактори, в лозята нямаше човешки фигури, само съвършено, окъпано в слънчева светлина спокойствие, накъдето и да погледнеше. И днес нямаше опасност този покой да бъде разбит на пух и прах от домашната симфония, дирижирана от мадам Паспарту.

Отвори един кухненски прозорец, изтиквайки възмутен гълъб, и чу далечния звън на църковната камбана, призоваваща селяните на литургия, благочестива интерлюдия към разточителството на неделния обяд. Спомни си, че в една статия се твърдеше, че католиците се хранят по-добре и по-обилно от протестантите, тъй като могат да се изповядат за греховната си лакомия и да се освободят от вината. Погледна в хладилника, не видя нищо, което да го въведе в изкушение, и бе принуден да се задоволи с чаша *café crème*^[1].

Кухнята миришеше на грижите на мадам Паспарту, на чистота, лак и лавандулова есенция. Беше възвърнала здравословния блясък по повърхността на старата дървена маса и бе сложила в средата ваза с тъмнорозови рози, отрязани от храста в двора. Следващата седмица, помисли си Макс, трябваше да говори с нея за заплащането. Каквото и да поискаше, щеше да го заслужава, дори само заради удоволствието да пие сутрин кафе в такава излъскана и ухайна обстановка.

Самият той също бе излъскан и ухаен за предстоящото си излизане с нотариус Озе. Беше се избърснал по-грижливо и бе облякъл тъмносин памучен панталон и стара, но запазена копринена риза, подарък за Коледа от отдавнашно гадже. На път към входната врата зърна отражението си в огледалото в антрето и видя, че лондонската му бледност е заменена с наченки на тен — с цвят на кафе, само върху лицето и ръцете до лактите, но все пак някакво начало. Остави ключа под саксията със здравец и потегли, като си подсвиркуваше с уста.

Всеки, който пътува с часове до работата си, би завидял на Натали за къщата, която се намираше само на две врати от кабинета ѝ нагоре по улицата. Отпред бе паркирано лъскаво черно пежо 305 със спуснат гюрук, а вратата ѝ бе откритата. Каквото и да пишеха журналистите с ужас, примесен с наслада, за нарастващата по статистически данни престъпност, очевидно това още не важеше за Сен Пон.

Макс хвана тежкото бронзово чукало и потропа нерешително.

— *Oui?* — Гласът долетя от горния стаж, извисявайки се над бръмченето на сешоар.

— Натали, аз съм. Макс.

— Винаги ли подранявате?

— Обещах на майка си никога да не закъснявам за срещи с нотариуси, особено когато карат открити коли.

Сешоарът спря.

— Влезте. Ще слеза след минута.

Макс прекоси малко преддверие и се озова в Г-образно помещение, в което дневната бе отделена от кухнята със стар поцинкован бар. Кожено канапе с праметнат на облегалката копринен шал и два тапицирани стола с ниски облегалки и солидни дръжки бяха наредени около малка масичка отрупана с книги, а теракотеният плод бе покрит с красив персийски килим, чиито цветове с времето бяха избледнели до приглушени петна. Голямо провансалско огледало от XIX век в масивна позлатена гипсова рамка висеше над камината и в него се отразяваше ваза с кремове на лавицата над огнището. Стените бяха украсени с няколко фотографии на Латриг — всички подписани, както забеляза Макс. Всичко говореше за добър вкус и достатъчно средства за поддържането му.

Той приседна в края на канапето и огледа книгите на масичката. Бяха предимно за изкуство и фотография, от Кайбот и Ботеро до Атже и Ъруит, но една цяла купчина бе посветена изцяло на виното — томове за Икем, Бургундия, легендарните шампански вина. А най-отгоре имаше стар екземпляр на „Великите винени щата на Бордо“.

Макс взе книгата — малко потъмняла, но все още красива — и я запрелиства. Ако имаше ново издание, щеше да купи за Чарли, той би оценил съчетанието от хубави вина и извънредно примамливи недвижими имоти, както би ги определил. Спомни си за великолепната

бутилка, която си бяха поделили в Лондон, и отвори индекса да провери за шато „Леовил Бартон“.

Докато разлистваше страниците, на пода изпадна разделител. Вдигна го и видя, че всъщност е винен етикет — едно от стотиците вина, за които не беше чувал, но му харесаха простото оформление и плътната кремава хартия, на която бе отпечатан. Беше съдържан и изчистен, без да е твърде модерен. Ако някога успее да произведе нещо годно за пиене от лозето, точно такъв етикет би избрал за собственото си вино. Сложи го обратно в книгата и чу Натали да слиза по стълбите, върна тома на мястото му и се изправи да я поздрави.

Тя беше оставила униформата на нотариус в гардероба и носеше плътно прилепнали бели панталони с черна блуза, която разкриваше ръцете ѝ, а слънчевата светлина, нахлуваща косо през прозореца, възпламеняваше кладата на медната ѝ коса. Макс протегна ръка да се здрависат, но за негова изненада тя се наведе и го целуна по двете бузи, дъхът ѝ беше топъл и ароматен. Утрото започваше добре.

— Е — подхвана тя, — готов ли сте да *chiner*^[2]?

— Звучи забавно. Законно ли е?

Натали се засмя.

— Означава да търсиш антики, изгодни покупки. — Тя взе малка кожена дамска чанта. — Въпреки че днес няма да намерите никакви изгодни покупки. Ще вземем моята кола. Обичам да шофирам.

На Макс открай време му допадаше идеята да има красива шофьорка, беше една от фантазиите му. При все това скоро се озова в положение да притиска единия си крак с все сила към пода в търсене на несъществуваща спирачка. Натали караше по класически френски маниер — бързо, нетърпеливо, като подлагаше на изпитание пределите на безопасността — и се отнасяше с безцеремонно пренебрежение към предимството да държи волана с две ръце. Това не означаваше, че незаетата ръка беше свободна. Когато не сменяше скоростта, беше заета да отмята назад лъщящата си коса, да намества слънчевите очила или да добавя визуални акценти към разговора.

Докато прелитаха километрите, тя разказа на Макс как Ил сюр Сорг се е преобразило от сънливо малко градче с неделен битпазар в антикварен център със световна слава.

— Сега всички идват тук — обясни тя. — Търговци от Ню Йорк и Калифорния, Лондон, Мюнхен, Париж, интериорни дизайнери и

богатите им клиенти с къщи в Алпите... — Тя замълча да изпълни особено необмислена маневра с висока скорост, като изпревари на опасен завой и едва не блъсна задаващ се отсреща велосипедист. Погледна към Макс и се ухили. — Вече можеш да отвориш очи. Почти стигнахме.

Макс изрече наум благодарствена молитва към светеца, закрилящ уплашените пътници, и започна да се отпуска чак когато движението намаля до пълзене, а колите се щураха в търсене на места за паркиране. Натали видя мъж и жена, които натоварваха огромна и много мрачна религиозна картина във волво и си размени с тях знаци, от които разбра, че се канят да тръгват. Тя спря и принуди останалите в колоната да се изтеглят назад. Почти моментално зазвуча хор от клаксони, който се извиси до кресчендо от разярени просвирвания от колата непосредствено зад нея. Без да им обръща внимание, Натали спокойно и бавно се намести в мястото, което волвото освободи, след което махна с ръка на колата отзад и направи жест, който беше на границата на обидата. Шофьорът форсира и ѝ върна жеста с лихва.

Макс слезе и се протегна.

— Винаги ли е така в неделя?

Натали кимна утвърдително.

— През зимата е малко по-спокойно, но не кой знае колко. Няма слаб сезон за пазаруване.

Те се запътиха към линията сергии, където *brocanteurs*^[3] бяха изложили тазседмичните си безценни реликви — стари ленени спални покривки, фаянсови съдове, окъсани плакати, пепелници, столове с последните им останали крака, аматьорски копия на картини на Сезан, вещите на стотици отдавна изчезнали домакинства.

— Тази страна е главно за чужденци — просвети го Натали, — които търсят сувенири за къщи. Ето там, от другата страна на улицата, са някои от сериозните търговци. Останалите са по-нагоре, в старата гара. Ще започнем от тях. — Тя хвана Макс подръка и го поведе през тесен мост над реката. — Но първо кафе. Ако не пия кафе, ще стана зла и заядлива *salope*^[4].

Другият бряг бе осеян с още сергии, отрупани със сирена и цветя, зехтин и подправки, евтини дрехи и твърди розови сутиени и корсети, които могат да се видят за продан само по провинциалните френски пазари. Макс мълчеше, попиваше цветовете, миризмите и

добронамереното блъскане на тълпата и се наслаждаваше на лекия натиск на напътстващата го ръка на Натали.

Намериха маса в кафене с изглед към реката и поръчаха две *grands crèmes*. Натали взе чашата си с две ръце, отпи дълга, лакома глътка и се облегна с въздишка на задоволство.

— *Allors* — подзе тя, — преди да забравя. — Тя зарови в чантата си. — Обядът.

Макс смръщи чело. Не му приличаше на момиче, което би носило сандвичи. Но, както казваше чичо Хенри, никога не знаеш с жабарите, каквито са роби на стомасите си.

Натали вдигна поглед и докато вадеше мобилния телефон от чантата си, видя насмешливото му изражение.

— Какво има?

Макс поклати глава.

— Нищо. Всъщност спомних си нещо, което чичо ми казваше за французите и храната. За момент реших, че ще разпънеш пикник. Нали се сещаш, обяд.

Веждите на Натали се вдигнаха при нелепостта на тази идея и тя зацъка с език.

— Приличам ли на *bonne tatan*^[5]?

Той я изгледа продължително и оценяващо. Трудно можеше да си я представи как се поти над гореща печка.

— Не, предполагам, че не. Нямах такова телосложение. А и престилката не би отивала на чантата ти. Кажи, познаваше ли чичо ми?

— Срещали сме се веднъж. Истински англичанин.

— Това хубаво ли е, или лошо?

Натали вдигна едното си рамо и се усмихна.

— Зависи от човека. — Тя остави Макс да размишлява над думите ѝ, докато преглеждаше номерата в телефона си, намери номера, който търсеше, и поднесе апарата към ухото си. — *Jaques? C'est Nathalie. Bien, et toi?*^[6] — Тя се засмя на отговора. — *Oui, deux. Dans le jardin. A tout à l'heure.*^[7]

Допиха кафето си и Натали си погледна часовника.

— Имаме достатъчно време до обяд. Кой искаш да видиш първо — скъпите търговии или абсурдно скъпите?

Тя праметна чантата си през рамо и си проправи път през тълпата, косата и полюшването на бедрата ѝ прогониха от главата на

Макс всички мисли за антики.

След близо два часа, прекарани в зяпане на скринове, гардероби, легла с балдахин, мраморни вани, богат набор от натруфени столове и маси, приписвани на различните Наполеони и Луи, на Макс му стана пределно ясно едно — Вехториите на тавана му нямаше да предизвикат никакъв интерес у тези любители на изтънчената *marqueterie*^[8] и бел епок. Леко посърнал, отиде при Натали, която си бъбреше със строен младеж, застанал сред колекция от полилеи, и зачака пауза в разговора им.

— Беше много образователно — сподели й Макс, след като младежът се оттегли, — но не мисля, че моите вещи попадат в тази категория. Няма достатъчно позлата.

— *Ah bon?*^[9] Може би ти трябва...

— Питие. И след това обяд. И вехтошар, който да ги отнесе.

Натали се засмя.

— Няма картини на Рембранд в стаята на прислужницата? Никакъв Пусен под леглото? Горкият Макс. — Тя го хвана за ръка. — Нищо. Чаша вино ще ти повдигне духа.

Беше избрала малък ресторант на неин приятел, популярен сред търговците и декораторите, които търсеха разтуха в прохладната му оградена градина след тегобите на сутрешния пазарлък. Тя отведе Макс до единствената свободна маса в ъгъла под сянката на гигантско смокиново дърво, което изглеждаше като че ли расте от стената.

Широкоплещ мъж с издута бяла риза и панталони донесе менюто и дари Натали с две звучни целувки, а Макс — с ръкостискане. Беше Жак, собственикът. Скара й се, че не идва по-често, а междувременно даде знак на сервитьора да донесе вино. Препоръча *plat du jour*^[10] със страстния ентусиазъм на човек, който се тревожи, че може да са приготвили твърде голямо количество от въпросния специалитет, и им пожела приятен обяд.

Виното дойде в масивна запотена гарафа — неустоима гледка в жаден ден. Макс сипа и те допряха чаши, малка любезност, която с Натали му се струваше странно интимна. Като повечето англичани бе свикнал сътрапезниците да държат дистанция един от друг и само съдържано да смотолевят „наздраве“ преди първата глътка.

— Е? — Натали бе вдигнала очилата си в косата и тъмните й очи го наблюдаваха развеселено. — Значи няма да излезеш в пенсия с

печалбата от съкровищата на тавана ти?

— Опасявам се, че не. Но ти благодаря, че ме доведе. Сигурно си имала да правиш по-интересни неща днес. — Неизреченият въпрос увисна във въздуха за момент.

— Макс — отвърна тя, — струва ми се, че опипваш почвата.

Той се ухили.

— Добре де, какво правиш обикновено през уикендите? Освен автомобилните състезания?

— Ах. — Натали се усмихна, но отказа да бъде въввлечена в този разговор и се насочи към менюто си. — Тук агнешкото винаги е добро, както и съомгата. Сервират я с доматиен сос. И на всяка цена трябва да започнеш с *pissaladière*^[11].

Макс остави менюто си и се облегна.

— Добре. Каквото кажеш.

Натали махна пренебрежително с ръка сякаш отпъждаше насекомо.

— Винаги ли правиш, каквото ти кажат жените? — Тя вдигна поглед към него с лека усмивка.

— Зависи от жената.

Поръчаха, нахраниха се и докато обменяха редактираните истории на живота си, които непознати разкриват един на друг по пътя към сприятеляването, гарафата вино бе последвана от втора. Макс забеляза, че Натали слуша — внимателно и се смее на точните места — много повече, отколкото говори. Но чувстваше, че обядът е напредък; до такава степен, че чак на път към колата се сети да попита дали е извадила късмет в търсенето на винен лекар.

— Така ми се струва — отвърна тя. — Не ти ли казах? Смятан е за един от най-добрите, но е много зает. — Тя сви рамене. — Всички добри са така. Ако не са в Бордо, ще са в Калифорния или Чили. Както и да е, от кабинета му ми обещаха, че ще ми се обади следващата седмица.

Стигнаха до колата. Макс спря, сложи ръка на сърцето си и се постара да докара, както се надяваше, подкупващо изражение.

— Натали — започна той, — може ли да предложи идеалния завършек на прекрасен следобед?

Тя извърна глава и го изгледа през рамо подозрително. Досега се бе държал като възпитан мъж, но човек никога не знае. Англичаните

невинаги бяха такива, каквито изглеждаха. Веждите ѝ се повдигнаха.
— Нека аз да карам.

- [1] Кафе с мляко, сметана (фр.). — Бел.прев. ↑
- [2] Купувам, продавам вехтории (фр.). — Бел.прев. ↑
- [3] Антиквари (фр.). — Бел.прев. ↑
- [4] Кучка, мръсница (фр.). — Бел.прев. ↑
- [5] Матрона (фр.). — Бел.прев. ↑
- [6] Жак? Натали е. Добре, а ти? (фр.). — Бел.прев. ↑
- [7] Да, двама. В градината. Доскоро. (фр.). — Бел.прев. ↑
- [8] Инкрустация (фр.). — Бел.прев. ↑
- [9] А, така ли? (фр.). — Бел.прев. ↑
- [10] Специалитет за деня (фр.). — Бел.прев. ↑
- [11] Пита с печен лук, аншоа и маслини (фр.). — Бел.прев. ↑

ДЕВЕТ

Това беше третото посещение на господин Чън в Бордо, град, който му се струваше все по-привлекателен. Както и по време на предишните си престои тук, той особено се впечатляваше от изяществото и пропорциите на сградите от XVIII век, които за него бяха освежаваща промяна след стъклените и металните кули на родния му Хонконг. Възхищаваше се на архитектурните образци — Плас дьо ла Буре, Еспланад де Кенконс, Гран театр, фонтаните и статуите, и се наслаждаваше на спокойната повърхност на широката, бавна Гарона. И воден от мисълта, че в живота на мъжа винаги трябва да има място за отмора, Чън бе започнал да се възползва от някои по-сенчести атракции на Бордо — екзотично облечените млади жени, които обикаляха задните улици на стария град. Дори обмисляше идеята да увеличи посещенията си до два пъти годишно.

В природата му беше да се грижи да е добре осведомен и докато подготвяше домашното си, наред с други неща бе открил, че в Бордо е била първата игра на тенис във Франция; че писателят Франсоа Мориак е измислил израза аристокрация на тапата, за да опише многонационалната смесица от френски, английски, ирландски, немски и швейцарски винени грандове, и че първите им изби са били построени до реката, на кея Шартрон.

Именно тук, където улица „Рамоне“ излизаше на кея Шартрон, господин Чън каза на шофьора на таксито да спре. Кратка разходка, глътка прохладен речен въздух щяха да прочистят главата му, преди да се заеме със задачата си за деня. Беше уредил нещата с банката. Беше подхвърлил няколко дискретни намека на клиентите си. Оставаше му единствено да се надява, че тазгодишната цена няма да е безбожна.

Той сви от кея по „Ксавие Арнозан“ — широка улица с дървета и елегантни сгради — и видя, че останалите тъкмо пристигат. Ускори крачка да се присъедини към тях, те вече близаха във вход без никакви табели.

В сумрака на антрето малка група бизнесмени, всички азиатци, консервативно облечени в тъмните костюми и скромните вратовръзки на техния бранш, разменяха поклони, визитни картички и ръкостискания с домакина, висок французин в чудесно скроен костюм от туид, който би могъл да е творение само на лондонски шивач. Общият език за всички бе английският, изговарян с най-разнообразни акценти. Общият им интерес беше виното.

— Това не е обикновена дегустация — обясняваше французинът. — Всъщност вече сигурно сте забелязали нещо необичайно. — Той замълча, за да отметне кичур посивяла коса, паднал на челото му след един твърде рязък поклон. — Обикновено дегустациите на великите вина на Бордо се провеждат *sur place*^[1], на самото лозе. В този случай — този уникален случай, ако ми позволите да го нарека така — лозето е твърде малко и не предлага удобни условия, каквито и да било условия, ако трябва да съм искрен. Освен гроздето, разбира се. — Той огледа съсредоточените лица и поклати глава. — Не разполагаме дори с миниатюрно шато, няма и план да се строи такова. Земята е твърде ценна да се пилее за тухли и асфалт. Затова дегустацията се провежда тук, в Бордо.

Бизнесмените кимнаха, тъмните им глави подскочиха в пълен синхрон.

— Сега, господа, последвайте ме, ако обичате.

Той ги поведе през тесен коридор, по чиито стени висяха портрети на мъже със строги физиономии, чертите, на които бяха частично прикрити от буйното окосмяване, характерно за XIX век. Французинът махна с ръка към картините и показа добре поддържания си маникюр.

— Благородни предци — обяви той с усмивка, която групата му върна като ехо.

Стигнаха дегустационното помещение — малка и слабо осветена стая с дълга махагонова маса. По полираната ѝ повърхност бяха наредени лътящи редици чаши, сребърни свещници със запалени свещи и три отворени бутилки без етикети, всяка с надраскани с бял тебешир йероглифи. В двата края на масата бяха сложени натруфени медни *crachoirs*^[2], подготвени за ритуалното плюене в хода на дегустацията.

Французинът оправи вече идеално демонстрираните си ръкавели и склочи ръце пред гърдите си, а на лицето му се изписа сериозна физиономия, целяща да подчертае важността на предстоящите му думи.

— Както всички знаете, това е дегустация с покани само за най-високопоставените чуждестранни купувачи, *crème de la crème*^[3]. — Всички сведоха глави в знак на признателност за комплимента.

— С други думи, тези, които могат да оценят изключителните качества на това забележително вино.

Като по невидим сигнал погледите на купувачите се насочиха към трите бутилки на масата, а французинът продължи речта си.

— Лозето ни е малко и произвеждаме само шестстотин кашона вино годишно. Шестстотин кашона, приятели. — Той извади от джоба си изрезка от вестник. — По-малко, отколкото братята Гало произвеждат в Калифорния за една сутрин. А сега, когато купиха винарната „Мартини“ — той вдигна изрезката, — вероятно е по-малко, отколкото произвеждат преди закуска. Това, което предлагаме тук, е само капка във винения океан. Разбирате защо не можем да го пилеем за аматьори и жадни журналисти.

Купувачите се усмихнаха и кимнаха отново, поласкани, че са включени в такава елитна компания. Един вдигна ръка.

— На колко възлиза продукцията на Гало в момента? Разполагате ли с точна цифра?

Французинът провери в изрезката.

— Около шест милиона кашона годишно.

— Така значи.

Французинът продължи:

— Имаме два проблема. Първият е, че, както вече обясних, не разполагаме с шато и затова нашето вино не може да се похвали със славно име. Наричаме го *Le Coin Perdu*, Затънтеното кътче, защото това е старото име на лозето, което моето семейство купило и спасило от разрухата преди повече от едно поколение. Тяхната вяра в земята, годините на грижи за лозята сега дадоха плод. Виното е изключително. Но това води до втория проблем.

Той разтвори широко ръце и бавно вдигна раменете си в самото от туид.

— Производството е силно ограничено. В добра година правим шестстотин кашона. А когато имаме високо качество, съчетано с малко количество, цената се вдига — тъжно, но факт. За щастие все още не сме достигнали шестцифрената сума — в долари, имайте предвид — която преди няколко години бе платена за една бутилка Chateau Margaux, реколта 1787, но цената на тазгодишното вино ще бъде... как да се изразя... *impresionnant*^[4]: около четирийсет хиляди долара за кашон — той отново сви рамене с вида на човек, сполетян от тъжни, но непредотвратими събития. — Но, както казваме във Франция, само първата бутилка е скъпа.

В стаята се разнесе вълна от шумно поемане на въздух. Опитът му да се пошегува не мина сред купувачите, които до един извадиха калкулатори.

— Докато правите изчисленията, приятели, помислете за Петрус. Помислете за Латур, за Лафит Ротшилд. Тези вина могат да разбият стоковата борса, особено сега. Те не са просто бутилки с течност, колкото и славна да е. Те са инвестиции.

При споменаването на тази възбуждаща дума, настроението в стаята се подобри и купувачите проследиха французина, който се приближи до масата, отново оправи ръкавелите си и взе едната бутилка. Сипа в чаша не повече от глътка и на пламъка от свещта огледа цвета на виното. Кимна бавно със задоволство, приведе глава, завъртя чашата и със затворени очи я поднесе към носа си.

— *Quel bouquet*^[5] — промърмори толкова високо, че да бъде чуто.

Купувачите запазиха почтително мълчание; по същия начин биха наблюдавали човек, потънал в молитва.

— *Bon.*

Благоговейното вцепенение се разсея, когато французинът глътка по глътка започна да разлива виното в останалите чаши, като междувременно поднови проповедта си.

— Това е първата от поредицата ни дегустации за тази реколта и вие, нашите приятели от Азия, сте първите, които я опитват. Следващата седмица тук ще са приятелите ни от Америка, а след това — немските ни приятели. — Той въздъхна. — Да се надяваме, че ще има достатъчно за всички. Мразя да разочаровам истински ценители.

Незабелязано за групата в стаята тихо се бе промъкнала друга фигура: изящна, млада руса жена, облечена в сив сепъл костюм, в

който консервативната строгост бе избегната със зашеметяващо къса пола.

— Ах! — възкликна французинът, вдигайки глава от чашите. — Позволете ми да ви представя моята помощничка, мадмоазел Дьо Сали. — Всички извърнаха глави за кратко, след което отново я погледнаха, за да се насладят на краката ѝ. — Скъпа, сигурно ще ми помогнеш да раздам чашите.

Скупчените около масата купувачи взеха чашите си, стараяйки се да ги хванат като дегустатори — при основата, с палец, показалец и среден пръст. Като отбор в пълен синхрон, добре трениран в движенията на ритуала, те завъртяха виното, поднесоха чашите си към светлината от свещите и огледаха почтително цвета.

— По-тъмни багри от обичайните за бордо — произнесе се един от тях.

Французинът се усмихна.

— Какво око имате само, мосю Чън. Цветът е по-наситен, кафеникаво рубинен. Кадифе, а не вълна.

Мосю Чън запамети сравнението за бъдеща употреба. Неговите не толкова изтънчени клиенти винаги се впечатляваха от такъв език, колко то по-загадъчен, толкова по-добре.

— Време е да вкарате носовите си в действие, господа.

Французинът даде пример и надвеси глава над чашата си. Стаята потъна в тишина, като се изключи звукът от вдишването на винените ухания от двайсет ноздри. И тогава, първоначално колебливо, но с нарастваща увереност, заваляха присъдите, произнесени с акценти от Хонконг, Токио, Сеул и Шанхай. Споменаваха се виолетки и ванилия. Една пряма душа с повече въображение от останалите бе чула да промърморва „мокро куче“, с което предизвика моментно вдигане на веждите от страна на французина.

Но това беше само прелюдия на словесната акробатика, която последва, когато виното бе поето в устата, предъвкано, прокарано по езика, оставено да проникне до кътниците и небцето, преди да бъде изхвърлено в *crachoirs*, а мадмоазел Дьо Сали чакаше зад масата, въоръжена с ленени салфетки за по-неумелите в плюенето.

Как човек описва неописуемото? Купувачите, вече дегустирали виното, дадоха най-доброто от себе си с подмятания за кожа и шоколад, стърготини от молив и малини, за комплексност и дълбочина,

за скелет и мускулатура, цвят на глог — всъщност за почти всичко, но не и за грозде. Извадиха бележници и задраскаха по тях. Купувачът от Шанхай, очевидно запален по китайските династии, предложи мнението, че виното несъмнено е по-скоро Тан, отколкото Мин. Французинът кимаше и се усмихваше, като от време на време поздравяваше гостите за чувствителността на небцата им и уместността на коментарите.

Когато прецени, че е настъпил подходящият момент и гаргарите и плюенето отиваха към края си, французинът дискретно тракна с пръсти на мадмоазел Дьо Сали.

Тя остави салфетките и взе огромен тефтер „Хермес“, подвързан с черна крокодилска кожа, и химикалка „Монблан“, с каквито обикновено се подписват международни договори, и започна обиколката си. Като свършено обучено овчарско куче отделяше купувачите от стадото един по един и ги отвеждаше встрани от масата да запишат поръчките си в най-голямото усамотение, което позволяваше размерът на стаята.

Слагането на капачката на химикалката и затварянето на тефтера послужиха като сигнал за французина. С потупвания по рамото и ръкостискания той подкара групата по коридора към фойето, където произнесе прощалната си реч.

— Държа да ви поздравя за мъдростта на решенията ви — започна той, — решения, за които знам, че няма да съжалявате. Поръчките ви ще бъдат изпратени съвсем скоро — той вдигна ръка и потупа носа си. — Позволете ми да ви дам два малки съвета. Първо, запазете това вино само за най-доверените си клиенти, които пазят в тайна какво пият. Публичността неизбежно ще разруши интимността на връзката, която изградихме. И второ, бих ви предложил да заделите по няколко кашона в запас — той се усмихна на другарите си в бъдещото забогатяване. — Цените имат навика да скачат.

След това окуражаващо пояснение и преминаването през ритуала на поклоните и ръкуванията групата се изниза през входната врата и всички се озоваха на ярката слънчева светлина на улицата.

Французинът бързо се върна в дегустационната, където завари мадмоазел Дьо Сали седнала на масата и привела глава над тефтера и калкулатора. Приблужи зад нея и започна да масажира раменете ѝ.

— *Alors, chouchou*^[6]? Какъв е резултатът?

— Чън взе шест кашона, Шимидзу — дванайсет, Дън — четири, Икуми — осем, Уатанабе и Юн Фат...

— Общо?

Мадмоазел Дьо Сали натисна за последно калкулатора с показалеца си с лакиран в тъмночервено нокът.

— Общо четирийсет и един кашона. Милион и половина долара.

Французинът се усмихна и си погледна часовника.

— Никак не е зле за сутрешна работа. Заслужихме си обяда.

[1] На място (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Плювалници (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Елит, каймак (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Впечатляващ (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Какъв букет (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] Е, миличко? (фр.). — Бел.прев. ↑

ДЕСЕТ

В тази слънчева утрин мадам Паспарту си бе наумила да атакува дневната, по-конкретно гирляндите от паяжини, окичващи високия сводест таван. Понеже се страхуваше от височини, употребата на стълба бе изключена, но за компенсация бе прибавила към амунициите си нова, подобрена четка за прах с разтегаема дръжка. Използваше я като пика, с която свличаше огромни драперии от прашна сива маса, когато чу звука от паркиране на кола пред къщата. Застина със замахнатата четка и вирна глава.

— Мосю Макс! Мосю Макс! — писъкът ѝ отекна в стаята и в антрето.

Последваха приглушен отговор и забързани стъпки по стълбите. Макс се появи на вратата, едната страна на лицето му бе покрита с крем за бръснене.

— Добре ли сте, мадам? Нещо случило ли се е?

Тя насочи четката за прах към двора.

— Има човек.

— Човек?

Четката отново бе насочена.

— Навън. Чух кола.

Макс кимна. От паниката в гласа ѝ бе решил, че е претърпяла тежък домакински инцидент или поне, че е застрашена от мишка. Но както вече започваше да разбира, за мадам Паспарту всеки аспект от живота бе просмукан с драматичност.

— Не се тревожете — каза ѝ. — Ще видя кой е.

Колата беше малка, невзрачна и празна. Макс тръгна през двора, стигна до края на къщата, зави зад ъгъла и се блъсна в нещо меко и изненадано. Момиче.

— О! — възкликна тя, отстъпвайки назад. След това добави: — Здравсти.

Беше около двайсет и пет годишна, с миловидно лице, сини очи, златиста коса и златиста кожа. А когато се усмихна, разкри

националността си. Единствената страна, която произвежда такива зъби — толкова равни, толкова ослепително бели — е Америка. Макс я зяпна с отворена уста.

— Говорите ли... английски? — попита тя.

Зададе въпроса с бавната, пресилена артикулация, която често се използва за деца и чужденци.

Макс се съвзе.

— Абсолютно — отвърна той. — Като роден език.

Момичето видимо изпита облекчение.

— Страхотно. Френският ми е ето толкова. — Тя вдигна ръка и с палеца и показалеца си показва нула. — Може би ще ми помогнете? Търся собственика на къщата? Господин Скинър?

Американската интонация превръщаше всяко изречение във въпрос.

— Аз съм.

Момичето се засмя и поклати глава.

— Шегувате се. Не може да сте вие.

— Защо не?

— Не сте достатъчно стар.

Макс потърка брадичката си и пръстите му се покриха с пяна.

— А, бърсних се. — Той избърса ръка в шортите си. — Достатъчно стар да ставам за какво?

— Господин Скинър е баща ми.

— Хенри Скинър?

Момичето кимна утвърдително.

— Пропуснахте малко. — Тя потупа бузата си. — Точно там.

Те се наблюдаваха мълчаливо, докато Макс бършеше лицето си.

— По-добре ли е?

Момичето пристъпваше от крак на крак.

— Вижте, малко ми е неудобно, но пътят беше дълъг и наистина ми трябва баня. Може ли...

— Да. Разбира се. Баня. — Той заведе момичето в къщата и посочи към стълбите нагоре. — Втората врата вляво. Вратата е отворена.

Мадам Паспарту изникна от дневната с въпросително изражение и проследи как момичето взима по две стъпала наведнъж. Тя се обърна към Макс.

— *Eh alors?*

— Кафе — отговори Макс. — Това ни трябва.

Усетила, че това може да се окаже интригуващо отклонение от паяжините, мадам Паспарту се запъти към кухнята, където се засуети с чайника и *cafetière*^[1] и нареди три чаши и чинийки на масата.

— Неочаквано посещение от приятелка — каза тя и изгледа Макс с вдигнати вежди. — Може би *corine*^[2].

— Виждам я за пръв път в живота си.

Мадам Паспарту изсумтя. Съдейки по опита си, младите жени никога не се появяваха в домовете на млади мъже по случайност. Винаги имаше *une histoire*. Сипа вряла вода върху смляното кафе и нетърпеливо зачака непознатата. Предчувстваше разкрития.

Каквито и имаше, но за нещастие на мадам Паспарту те бяха на английски, език, който за нея беше почти непроницаем. Въпреки това остана на масата, докато двамата разговаряха, а главата ѝ се местеше от единия към другия като на зрител на тенис мач.

— Така — подзе Макс, — да започнем отначало. Това е мадам Паспарту. Аз се казвам Макс.

Момичето се пресегна през масата да се ръкува.

— Кристи Робъртс, от Санта Хелена, Калифорния.

Това обясняваше зъбите и загара, помисли си Макс.

— Доста сте далеч от дома. На почивка ли сте?

— Ваканция? Не точно. Ами, това е дълга история. — Тя пусна две бучки захар в чашата си и разбърка кафето, докато си събираше мислите. — Майка ми ме отгледа. Не ми е говорила много за баща ми, но поне ми каза, че е умрял при автомобилна катастрофа още когато съм била бебе. Но преди две години се разболя и миналата година почина. Удар. — Кристи поклати глава. — Ще ви преча ли, ако пуша?

— Няма проблем. Във Франция сте, рая на пушачите.

Макс донесе стар рекламен пепелник на „Сюз“ и го плъзна по масата, а междувременно Кристи извади от чантата си кутия цигари и запали една.

— Глупав навик. Сигурно съм единственият човек в Калифорния, който си пада по никотина, а не по тревата. — Тя издуха струя дим към тавана. — Така. След погребението прегледах книгата на мама — банкови извлечения, застрахователни полици, обичайните неща. Намерих и едно писмо, много старо, от някакъв тип на име

Хенри, който обяснява, че му липсва и иска тя да отиде при него във Франция. В същия плик имаше и негова размазана снимка — предполагам, че е той — седнал на слънце пред бар.

— Нима? Носите ли я?

— В чантата в колата е. Но събуди любопитството ми и започнах да разпитвам из Санта Хелена хора, познавали майка ми като млада. Оказва се, че този Хенри е живял известно време в Калифорния и двамата с майка ми са били гаджета. — Тя допи кафето си и се усмихна за благодарност на мадам Паспарту, когато напълни повторно чашата й. — Това още повече възбуди любопитството ми, затова следващото нещо, което направих, бе да се сдобия с копие от свидетелството си за раждане от Сакраменто. И в него пишеше името на баща ми.

— Хенри Скинър?

Тя кимна.

— Затова съм тук. Реших, че е крайно време да се запозная с баща си. — Тя загаси наполовина изпушената цигара и сви рамене. — Но предполагам, че съм закъсняла.

Макс поклати глава.

— Опасявам се, че да. Много съжалявам. Той почина миналия месец. Кажете ми, откъде знаехте къде точно да дойдете?

— Един стар приятел на майка ми работи във Вашингтон за Държавния департамент. Отне няколко седмици, но тези момчета могат да открият всичко.

Макс се изправи, като продължаваше да клати глава.

— Нека ви покажа нещо.

Той отиде в дневната и се върна със снимка в сребърна рамка. Отстрани картоната отзад, извади скритата снимка, пожълтяла и напукана, и я сложи на масата пред Кристи.

Тя дълго я изучава в мълчание.

— Боже. Това е наистина странно. — Тя погледна към него, сетне отново към снимката. — Това е майка ми. А предполагам, че до нея е баща ми.

— Чичо ми.

Под предлог, че трябва да разчисти чашите от кафето, мадам Паспарту се надвеси над масата и надникна към снимката, която още повече я озадачи.

— Мосю Макс — обади се тя, — *qu'est-ce que se passe?*^[3]

Макс се почеса по главата.

— Не съм съвсем сигурен.

Обърна се към Кристи и започна да ѝ разказва неговата част от историята — посещенията му в къщата като дете, смъртта на чичо му, завещанието. При споменаването на завещанието внезапно си припомни какво каза Натали Озе.

Макс взе старата снимка и се втренчи в нея.

— Боже мой, съвсем забравих. Чудя се... — Той погледна към Кристи. — Вижте, трябва да се обадя по телефона.

Кристи се усмихна.

— Няма проблем.

Макс се свърза с кабинета на нотариуса, но секретарката ѝ му каза, че Озе е заминала за няколко дни за Париж. Той затвори телефона и се отпусна в стола си.

— Работата е там — обясни на Кристи, — че във Франция има закон за наследството. Когато човек умре, собствеността му се наследява от най-близкия роднина — съпруг, съпруга, деца. Няма друг вариант. Когато чичо Хенри е направил завещанието си, той е смятал, че аз съм единственият му жив роднина. Не е знаел за вас. — Макс се намръщи. — Странно, нали? Защо не е знаел за вас?

— Мама се омъжи — за човек на име Стив Робъртс — но между тях не се получи. След това предполагам, че не е можела... нали се сещате, да се върне при чичо ви с изненада. Или може би не го е обичала. Кой знае?

Макс си погледна часовника — неизбежния рефлекс на англичанина преди първото му питие за деня — и се изправи да вземе чаши и бутилка розе от хладилника.

— Разбирате накъде бия, нали? Ако сте дъщеря на чичо Хенри, това може да направи завещанието му невалидно. — Той сипа вино и подаде чаша на Кристи. — Което означава, че собствеността ще стане ваша по закон.

— Това е налудничаво — засмя се Кристи. — Просто налудничаво. — Тя отпи и задържа виното в устата си, преди да преглътне.

— Хей, това е добро. Хубаво и сухо. Какъв купаж е? Гренаш и сира? — Тя се пресегна за бутилката и погледна етикета. — В

сравнение с него нашият зинфандел има вкус на сироп за кашлица.

— Разбирате от вино?

— Естествено. Израснала съм в Напа вали и работя във винарна. Връзки с обществеността. Правя обиколките на избата.

Макс кимна разсеяно, мислите му бяха другаде. Започваше да осъзнава, че онова, което току-що бе казал на момичето — дори и тя да не го вярваше — бе по-вероятно да е истина. Според лъкатушешките постулати на френското право бе напълно възможно незаконна дъщеря да е с предимство пред законен племенник. Точно когато започваше да свиква с живота на джентълмен *vigneron*^[4], бъдещето му изведнъж стана несигурно. Крайно несигурно. И това беше фундаментална несигурност. Не можеше да я пренебрегне, а тя нямаше да изчезне от само себе си. Имаше ли бъдеще тук?

— Виж — каза ѝ той, — ще трябва да го изясним.

Изправи се, отиде до шкафа, извади от чекмеджето телефонен указател и запрелиства Жълтите страници.

— По-добре да го направим сега, преди ситуацията да се усложни още повече.

Кристи го наблюдаваше с озадачена половинчата усмивка.

— Не разбирам. Какво става?

— Трябва да се посъветваме със специалист.

Макс намери каквото търсеше и се пресегна за телефона си.

— О, моля те. Наистина ли мислиш...

— Говоря напълно сериозно. Имаш ли нещо против адвокатите?

— Кой няма?

Докато Макс въвеждаше номера, мадам Паспарту, с облепени очи и преливаща от тревожно недоумение, погледна американката и сви рамене. Кристи нямаше какво друго да стори, освен също да свие рамене. Те изчакаха Макс да проведе разговора си.

— Добре. Имаме среща в Екс в два часа.

Обядваха набързо и непретенциозно в кухнята с хляб, сирене и салата. Макс бе погълнат от мисли, главата му бе изпълнена с потискащи възможности — че ще загуби къщата, ще му се наложи да се върне в Лондон, да си намери работа и да спестява, за да върне парите на Чарли. Кристи беше замислена, малко смутена и натъжена, осъзнала, че никога няма да види баща си. Мадам Паспарту се бе

отказала от езиковата борба и се бе прибрала вкъщи с обещание да поднови битката с паяжините следобед.

Бяха при колата и се канеха да се качват, но Кристи спря, докато отваряше вратата.

— Макс? Наистина ли трябва да го правим?

Макс я погледна над покрива на колата.

— Аз трябва да го направя. Не бих могъл да остана, без да знам дали къщата е моя или твоя. Представи си, че направиш нещо глупаво, например да се омъжиш за французин. Може да поискаш да заживееш тук.

Тя поклати глава.

— Това не влиза в плановете ми.

— Никога не се знае. Плановете имат навика да се променят.

Пътуването до Екс бе съпроводено с безопасен разговор на общи теми, към каквито обикновено прибегват двама души, когато не желаят да обсъждат темата, която действително ги занимава. Сравняваха работата си: заниманията на Макс в Ситито и на Кристи във винарната. Споделяха възхищението си от забележителните природни гледки, покрай които минаваха — като в Напа, но по-зелено и някак по-старо, и когато дойде време да паркират в Екс, вече започваха да се чувстват толкова добре един с друг, колкото бе възможно при такива необикновени обстоятелства.

Едно от най-привлекателните кътчета на Екс е „Плас д'Албертас“, миниатюрен павиран площад от XVIII век с фонтан по средата. Някога архитектурно въведение към двореца зад него, сега площадът е завладян от дискретни кантори, пълни с повече или по-малко дискретни членове на юридическата гилдия. Мосю Боск, адвокатът, когото Макс бе избрал напосоки от пространния раздел в Жълти страници, заемаше приземния стаж на една от най-добре поддържаните сгради, месинговата табела за кабинета му блестеше на слънцето.

Секретарката настани Кристи и Макс на два твърди стола и изчезна да съобщи за идването им. Минаха пет минути, после десет. Когато бе минало достатъчно време да се убедят, че адвокатът е зает и важен човек, секретарката ги въведе в кабинета му.

Кабинетът представляваше просторна, красиво съразмерна стая — висок таван, високи прозорци и изящни релефни корнизи —

осквернена от модерната канцеларска мебелировка, която се предлага в каталози с намаления за покупки в голям размер. Адвокат Боск се изправи зад бюрото си от имитация на палисандър и им направи знак да седнат. Беше набит, с набръчкано лице, ръкавите му бяха навити над лактите, косата му беше разрошена, очилата му за четене висяха на шнур около врата, а между пръстите му димеше пура. Той ги погледна с приятна усмивка.

— *Alors?* С какво мога да ви бъда полезен?

Макс описа странната ситуация, в която се бяха озовали двамата с Кристи, а междувременно Боск си водеше бележки и от време на време промърморваше по някой въпрос. Сблъсъкът на Кристи с адвокатите се свеждаше до калифорнийския тип, елегантно облечени и агресивни. Боск, въпреки че тя не го разбираше, изглеждаше приятелски настроен и изпълнен със съчувствие. Но имаше адвокатски инстинкт за продължителни и доходоносни съдебни дела, както пролича от първите му думи след разказа на Макс.

Боск свали очилата си от носа и започна бавно да върти стола си.

— Това е тъмна област на правото — подзе той.

Макс разбираше малко от право, но имаше достатъчно опит, за да знае, че когато се намеси този безценен юридически аксесоар, тъмната област, се задават солени сметки. Следващите думи на адвоката потвърдиха подозрението му.

— Проблемът не е толкова прост и еднозначен, колкото може би изглежда. — Боск запали отново пурата и изтръска пепелта от вратовръзката си. — Трябва да се намери прецедент. Но е възможно да няма прецедент. — Той изчака да види как Макс ще приеме тази радостна новина. — В такъв случай ще трябва да се допитаме до най-висшата съдебна власт.

Макс преведе на Кристи.

— Казва, че може да е сложно.

— Да, ясно — отвърна тя. — Защо ли не се изненадвам? Макс, това не ни е нужно.

Той сви рамене.

— Тук сме, може поне да видим какво друго има да ни каже.

Боск се въртеше бавно на стола, докато ги чакаше да свършат.

— Освен това трябва да се установи дали мадмоазел наистина е дъщеря на мосю Скиньор. Незаконно дете, но все пак негова дъщеря. В

наши дни има ДНК проби. Разбира се, сигурно си спомняте онази *affaire*^[5] с детето на Ив Монтан преди няколко години — но това също не е толкова просто и еднозначно. Тленните останки на мосю Скиньор са в гробището, а ексхумацията е много деликатна работа, изисква се разрешение от няколко различни институции — той претърколи следващото изречение в устата си с видимо удоволствие. — Може да има колосални усложнения. Направо колосални. Но това е забележителен случай и за мен ще е удоволствие да го поема.

Макс отново се обърна към Кристи.

— Сложното току-що се усложни още повече. По-добре да ти разкажа подробностите след това.

Кристи завъртя очи и извади цигарите си.

Боск гледаше ту единия, ту другия и се чудеше кой от двамата в крайна сметка ще стане негов клиент. Надяваше се да е този, който говори френски. От друга страна, момичето беше много хубаво. А и, както бе казал мъжът, американка, следователно извънредно богата. Реши да им предложи градивен съвет.

— За да защитавате позициите си — обясни той, — ще е най-разумно и двете страни да се придържат към физическо присъствие в имота, докато въпросът се реши. Отсъствието може да се изтълкува като отказване от законни права. Понякога френските закони играят такива номера.

Макс замълча, докато осмисли чутото.

— Нека да си изясня ситуацията — каза той. — Казвате, че ще трябва да живеем заедно. Прав ли съм?

Адвокатът кимна.

— Под един и същ покрив — да, но не в романтичния смисъл. Освен ако, разбира се... — Той погледна от Макс към Кристи, загатвайки всякакви приятни възможности с веждите си.

— Какво? — попита Кристи.

— По-късно ще ти обясня — отвърна Макс.

Срещата завърши с обещанието на Боск да проучи въпроса. Но, както обясни на Макс, това щеше да отнеме време. Трябваше да проявят търпение. Той ги изпрати до изхода и ги проследи как се отдалечават по осветения от слънцето площад, доволно потривайки ръце от мисълта за тлъст хонорар.

Кристи издиша дълго и шумно.

— Добре. Всичко ли се уреди?

— Не точно. Май една бира ще ми помогне да ти обясня. Не си падаш много по адвокатите, а?

— Живеех с такъв.

Продължиха в мълчание надолу по улица „Назарет“ до улица „Мирабо“ и заеха последната свободна маса на терасата на „Дьо Гарсон“. Кристи огледа тълпата, повечето хора изучаваха карти и пътеводители, някои бяха в униформата на американските туристи — бейзболни шапки, торбести къси панталони с много джобове и сандали с преплетени черни каишки. Тя се обърна към Макс ухилена.

— Къде е човекът с баретата и акордеона?

Сервитьорът, безразличен и отегчен, сложи две бири на масата им и с поглед, втренчен някъде далече, вероятно в пенсионирането му, изчака да му платят. Погледна да прецени размера на бакшиша, с почти незабележимо кимване изказа благодарност и, влачейки крака, се оттегли.

Макс започна да обяснява, но забеляза, че за Кристи е същинско усилие да поддържа интерес към прецеденти и юридически консултации, а когато стигна до ексхумацията и ДНК пробата, тя потрепери и поклати глава.

— Виж — подхвана той, — просто ти предавам какво каза той.

Преди да успее да продължи, Кристи го спря с ръка.

— Накрая — попита тя, — когато гледаше и двамата ни, за какво беше цялата работа с веждите?

— Добър въпрос. Щях да стигна до това. Ами той предлага, не, той съветва, само от гледна точка на правото, нали разбираш — както той се изрази, да се придържаш към физическо присъствие.

— Да се придържам към физическо присъствие?

— Да. В къщата.

— С теб?

— Ами, да. Аз ще съм там, очевидно. Също ще се придържам към присъствието. Само докато случаят се изясни.

— Макс, тази сутрин се видяхме за пръв път. Не те познавам. А сега предлагаш да заживея с теб?

Тя изглеждаше комично сериозна, сините ѝ очи се бяха разширили от безпокойство, млада американка, която за пръв път се

сблъскваше с европейската подлост. Макс се отказа от опитите да приема ситуацията сериозно. Беше твърде нелепа.

— Къщата е голяма — заяви той. — Всеки може да разполага с по три спални.

[1] Кафеварка (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Гадже (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Какво става? (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Лозар (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Афера (фр.). — Бел.прев. ↑

ЕДИНАЙСЕТ

— Ах! — възкликна мадам Паспарту. — Както и предполагах. Младата *Américaine* се нанася.

Тя наблюдаваше с одобрителен поглед как Макс се мъчи да маневрира на входната врата с чантата на Кристи, огромен брезентов денк във формата на наденица.

— Всичко е готово, мосю Макс — прибави с доволна усмивка, — сложих цветя в спалнята ви и смених чаршафите. Сигурна съм, че и за двама ви ще е много удобно.

Макс пусна чантата на пода.

— Не, мадам. Не. Не разбирате. Тя остава тук, но не с мен. Е, с мен, но не в същата спалня.

Мадам Паспарту прие тази новина с изненадано изражение сякаш идеята двама здрави и необвързани млади да предпочетат да не споделят легло беше странна, дори неестествена. Тя вирна глава и сложи ръце на хълбоците.

— *Ah bon?* И защо не?

— По-късно ще ви обясня — отговори той и се обърна към Кристи, като ѝ кимна към стълбите и метна чантата на гръб.

— Хайде да те настаним.

Направиха обиколка на стаите на горния етаж, по време на която мадам Паспарту отваряше кепенците и забърсваше всяка повърхност, за която подозираше, че приютява прах, сочеше гледките през високите прозорци и мърмореше, не съвсем под сурдинка, колко неразумно е да не използват заедно чудесната спалня на Макс. Кристи оглеждаше със страх хлътналите легла, старите, разкривени гардероби, неравните теракотени подове. Страхът премина в изумление, когато стигнаха до една баня, дори по-средновековна от останалите, с приставка за душ, прикрепена към ваната с усукана плетеница от напукан и избелял розов маркуч. Тя бавно поклати глава.

— Жестоко — отбеляза тя. — Направо невероятно.

— Не е точно „Риц“, знам — каза ѝ Макс. — Но има чар. В Щатите не можеш да намериш нищо такова. — Той седна върху седалката на тоалетната и протегна ръце към прозореца. — Искам да кажа, че можеш да прекараш много щастливи часове тук. Гледката е великолепна.

Половинчатата усмивка не прикри явния ѝ смут, граничещ с откровен ужас, и Макс се опита да си представи разкошните санитарни условия, с които вероятно бе свикнала в Калифорния. Хигиената, както знаеше той, беше една от малките религии на Америка. Изпита съжаление към нея.

— Виж, защо не вземеш моята стая и баня, а аз ще отида другаде? — предложи ѝ той.

Така и направиха. Макс и мадам Паспарту оставиха Кристи да разопакова багажа си и слязоха в кухнята — той в търсене на утеха в чаша вино, а мадам Паспарту в търсене на просветление.

— Но защо не? — попита тя отново. — Това е най-хубавата стая. Леглото е достатъчно голямо за двама. Можете да сте заедно. *Très cosy*^[1].

— Току-що се запознахме.

— Е, и? Ще се опознаете.

— Тя ми е братовчедка. Поне мисля, че е.

Мадам Паспарту отхвърли тази незначителна даденост по рождение с махване е ръка.

— Половината аристократи във Франция имат *liaisons*^[2] с братовчедките си. — Тя ръгна Макс в гърдите, за да наблегне на думите си. — И много селяни. Дори тук, в селото, е добре известно, че...

Макс прекъсна разкритията ѝ.

— Вижте, истината е...

— А. Истината.

— ... истината е, че никога не съм харесвал блондинки. Предпочитам тъмнокоси. Винаги е било така.

— *C'est vrai?*^[3]

— Абсолютно.

Мадам Паспарту не се сдържа и докосна с ръка приемливо тъмната си коса, макар че сви рамене. Бе предложила решение, което според нея беше разумно и удобно — потенциално много приятно

решение — и то бе отхвърлено без друга явна причина, поне доколкото тя виждаше, освен че момичето е родено русо. Пълен абсурд. Колко странни са мъжете, особено англичаните. Пожела на Макс приятна вечер и се оттегли надълго и нашироко да обсъди него и слабостите му със сестра си, мадам Русел.

Макс изчака колата ѝ да се скрие от погледа му и изнесе на двора бутилка розе с две чаши. Сложи я да се охлажда под струята на фонтана и донесе от плевнята два опърпани ракитови стола, които сложи до *bassin* с лице към залязващото слънце. Реши, че изпълнява задълженията на грижовен домакин. Но когато седна да премисли събитията от деня, не успя да избегне мисълта, че дните му като домакин може да са преброени. Дали къщата действително бе негова или някоя тайнствена вметка в закон, въведен преди векове от Наполеон, щеше да постанови друго? Но му харесваше да се възприема като човек с един-два изконни принципа и глас от отвъдното му припомни нещо, което чичо Хенри често му казваше: един принцип не е принцип, докато не ти струва пари. В този случай не само пари, но и нов живот.

— Привет.

Кристи го извади от съзерцанието на бъдещето — облечена в чисти джинси и бяла тениска, с мокра коса, сресана назад. Изглеждаше осемнайсетгодишна.

— Поздравления. Открила си как да ползваш душа.

Той наля чаша вино и ѝ я подаде.

— Благодаря. Само толкова ли тече всеки път? На тънка струйка?

— Французите не ги бива много в душовете. Но правят приказни залези.

Те поседяха за миг в мълчание и се наслаждаваха на небето, набраздено от златисти и розови ивици и украсено с малки, розови облаци, които изглеждаха като рисувани от Максфийлд Париш в някое от по-ексцентричните му настроения. Водата плискаше от фонтана и звукът се смесваше с цвърченето на *cigales* и крякането на жабите, които се провикваха една към друга в *bassin*.

Кристи се извърна към Макс.

— Какъв беше баща ми?

Макс се загледа в далечината, връщайки се в спомените си.

— Мисля, че в него най-много харесвах това, че се държеше с мен като с възрастен, а не като с ученик. И беше забавен, особено когато говореше за французите, въпреки че ги обичаше. „Нашите симпатични врагове“, така ги наричаше. Или ако бяха особено упорити и трудни — „проклети жабари“. Но по-скоро се възхищаваше от чувството им за превъзходство и добрите им обноски. Отдаваше голямо значение на добрите обноски. Предполагам, че в наши дни биха го смятали за старомоден.

— Защо?

— Беше истински джентълмен. Благороден, честен, с добри маниери — неща, които вече са излезли от мода. Щеше много да ти хареса. Аз го харесвах. — Макс отпи от виното и си погледна часовника. — Можем да слезем да вечеряме в селото. Там ще ти разкажа повече за него.

В „Ше Фани“ беше шумно и вече претъпкано с хора от селото и шепа туристи, които лесно се разпознаваха по зачервените от слънцето лица и обсипаните им с емблеми дрехи. Фани дойде да поздрави Макс и на лицето ѝ се изписа изненада, когато видя, че не е сам.

— Толкова време не сме се виждали — каза тя и потупа Макс по ръката, докато го целуваше. — Поне два дни. Къде се губите? И кой е това?

Макс ги запозна и с интерес наблюдаваше как двете жени се оглеждат изучаващо, докато се ръкуваха, почти като кучета, които са се срещнали в парка. Защо мъжете никога не са толкова открити в любопитството си? Макс се усмихваше, докато сядаха.

— Какво ти е толкова забавно? — попита Кристи.

— Вие двете — отвърна той. — За момент дори помислих, че ще започнете да се душите.

Кристи проследи с поглед Фани, която се провираше грациозно между масите.

— Тук носят доста прилепнали дрехи, нали? Ако кихне, сигурно ще остане без блуза.

— Надявам се — каза Макс. Като видя, че Кристи повдига вежди критично, той бързо продължи нататък. — И така, какво ти се яде? Опитвала ли си пълнен заек с тапенада? Великолепно ястие.

Кристи не изглеждаше никак убедена.

— В Калифорния не готвим заешко. Мирише ли на дивеч?

— Има вкус на пиле. Ще ти хареса.

Темата за чичо Хенри заемаше по-голямата част от вечерта и Макс разказа на Кристи всичко, което успя да си спомни за онези лета преди много години. Чичо му го бе образовал напосоки, беше го въвел в тениса, шаха, виното, хубавите книги и хубавата музика. Особено ясно си спомняше един безкраен дъждовен ден, посветен на „Пръстенът на нибелунгите“, представен с коментара „музиката на Вагнер не е толкова лоша, колкото изглежда“.

Имаше и уроци по елементарна поддръжка на трактори, кормене на пилета, както и за отглеждане на полупитомен пор, чиято главна задача бе да гони плъховете. В тази образователна яхния бяха подхвърлени и други разнообразни съставки, като например непредвидимият характер на червенокосите жени, достойнствата на сапуна „Алено“, колко е важно да имаш хубав син костюм — „включи шивача си в завещанието; това е единственият път, когато трябва да му платиш“ — и изпитана система за печелене в игра на табла.

— Обичах тези лета — призна Макс. — Все едно бях с друго по-голямо момче, което знае много повече от мен.

— Къде бяха родителите ти?

— О, Шанхай, Лима, Саудитска Арабия, по цял свят. Баща ми беше дипломат от ниския ешелон. На всеки четири години го пращаха някъде, където не играят крикет и където като цяло се смята за неподходящо да живеят малки английски ученици.

Вечерта премина в нощ и терасата беше осветена само от блещукането на свещите по масите и от наниза цветни крушки, опънат през ресторанта. Повечето посетители бяха привършили вечерята си и пиеха кафе, пушеха, бърбреха си тихо и слушаха албума на Едит Пиаф, който Фани бе пуснала — химни на разбитото сърце, ридание във всяка песен.

Макс виждаше, че на Кристи ѝ се доспива, тя наведе глава, опитвайки се да потисне прозявка. Виното, храната и дългият ден си казваха думата и той поиска сметката, която Фани донесе с чаша калвадос.

Тя дръпна стол и седна.

— Твоята *petite amie*^[4] — каза тя, кимвайки към Кристи, която изглеждаше сякаш всеки момент ще заспи. — Струва ми се, че я изтощи.

Изражението на лицето на Фани беше едновременно развеселено и любопитно, а на светлината от свещта очите ѝ изглеждаха почти толкова черни, колкото косата.

Макс опита калвадоса — като пламтящи ябълки, и поклати глава. Първо мадам Паспарту, а сега и Фани бързо стигаха до едно и също заключение. Може би трябваше да е поласкан.

— Не е каквото си мислиш — отвърна той. — Идва чак от Калифорния. Дълъг полет.

Фани се усмихна и се пресегна да разроши косата на Макс.

— Тогава ти желая по-голям късмет утре.

Ръката ѝ се спусна върху рамото му и остана там, топла и лека. Без да се замисля, той прокара върховете на пръстите си по вътрешността на голата ѝ ръка с цвят на карамел и проследи една тънка линия на вена от китката до лакътя. Главите им бяха достатъчно близо да почувства дъха ѝ върху лицето си.

— Прекъсвам ли нещо? — Кристи се беше събудила и ги наблюдаваше с полуотворени очи.

Макс прочисти гърло и се облегна на стола си.

— Просто плащам сметката.

Докато караше към къщата, продължаваше да усеща допира до кожата на Фани, сякаш пръстите му разполагаха със собствена памет. Кристи отново се прозя.

— Съжалявам, че се скапах така. Но много благодаря. Беше хубава вечер. И беше прав за заешкото.

Макс се усмихна в мрака.

— Радвам се, че ти хареса.

Макар никой от двамата да не го знаеше в този момент, това беше върховата точка на отношенията им за следващите няколко дни.

Принудителното съжителство на двама непознати често с неудобно, наличието на гост в живота ти изисква известно съобразяване, което може да не ти идва естествено. А ако старите навици са вкоренени, може изобщо да не дойде. Така беше между Кристи и Макс.

Това беше странно и леко неловко положение и за двамата и ситуацията още повече се влошаваше от, както Кристи по-късно го нарече, сблъсъка между различните им начини на живот. Макс ставаше рано; Кристи обичаше да си поспива до късно. Когато слезеше в

кухнята, установяваше, че Макс е изял последния кроасан и е изпил портокаловия сок. По природа Кристи беше подредена; Макс не беше. Той харесваше Моцарт; тя предпочиташе Спрингстийн. И двамата не можеха да готвят, ежедневен проблем. Кристи смяташе мадам Паспарту за любопитна и натрапчива; според Макс тя беше бижу на безценица.

Имаше ги и малките неудобства, присъщи на много стари къщи в провинциална Франция: непостоянната вода, която беше ледена, пареше или почти не течеше; непредвидимите капризи на електричеството, което засича, отслабва или направо спира без видима причина; шумът от трактор под прозореца на спалнята в шест сутринта; странният вкус на млякото; нашествието на насекомите — всичко това скоро започна да нервира момичето, свикнало с удобството и експедитивността на живота в по-модерната, комфортна и богата среда на Напа вали. А и французите — официални в един момент, фамилиарни в следващия, говорещи като картечници, обсебени от стомасите си, парфюмирани с чесън и според Кристи страдащи от постоянни пристъпи на арогантност.

Макс откри, че изпитва перверзно удоволствие да ѝ противоречи, защитаваше пламенно Франция и французите и от време на време разпалваше огъня на спора с леки критици на Щатите. Те никога не се приемаха добре. Въпреки че Кристи беше твърде интелигентна да прегърне доктрината „който не е с нас, е против нас“, тя се озадачаваше, а понякога дори побесняваше от склонността на европейците да хапят ръката, която ги е хранила след Втората световна война, както го виждаше тя. И се вбеси още повече, когато Макс ѝ припомни за Лафайет и че Америка е задължена на французите. И така атмосферата в къщата ставаше все по-напрегната. Мадам Паспарту усети напрежението и дори тя беше нетипично потисната. Беше неизбежно непрекъснатите препирни да достигнат кулминацията си.

Всичко започна пред публика. Подгонени от глада, Кристи и Макс бяха обявили враждебно примирие и вечеряха в селото, Фани, трябва да се признае, с поведението си по никакъв начин не облекчаваше деликатната ситуация, суетеше се около Макс и напълно пренебрегваше Кристи, която я наблюдаваше с опасен поглед. Чашата преля с появата на десерта.

Кристи прониза убийствено задушената си круша с вилицата.

— Трябва ли да те масажира всеки път, когато дойде на масата?

— Просто се държи приятелски.

— Да бе.

— Виж, такава си е. Не е нужно да гледаш.

— Добре. — Кристи бутна стола си назад и се изправи. — Няма.

След тези думи тя си тръгна в нощта, от гняв гърбът ѝ бе изпънат като струна.

Макс я настигна след няколко минути на пътя извън селото. Намали до скоростта на пешеходец, пресегна се и отвори вратата за пасажерското място. Кристи не му обърна внимание, ускори крачка и продължи да гледа право напред. След стотина метра пълзене Макс се отказа, затръшна вратата и даде газ.

Когато се прибра в къщата, хвърли ключовете от колата на кухненската маса и потърси с какво да притъпи гнева си. Отвратителният *mars* на Русел напълно съответстваше на настроението му и той беше вече на втората чаша, когато Кристи влезе.

Погледна каменното ѝ лице, поколеба се дали да ѝ каже това, което си беше наумил, но в яда си не се сдържа.

— Хубава ли беше разходката?

Думите му отприщиха порой. Оплакванията на Кристи започнаха с нападки срещу Фани, но бързо стигнаха до истинската причина за недоволството ѝ: Макс или по-точно неговото отношение — липса на каквото и да било съчувствие, тотален егоцентризъм, самодоволство, извратено чувство за хумор. *Типично английско*. Тя крачеше напред-назад пред печката и го гледаше кръвнишки в очакване да избухне или поне да реагира. Но той вече се беше обвил в пашкула на хладната снизходителност, към която англичаните често прибегват при сблъсък с емоционални избухвания, особено на жени и чужденци. Нищо не би могло да е по-вбесяващо за момиче, което си търси повод за свада.

— Имаш право на мнение — заяви Макс, — колкото и обидно да го изразяваш. — Той посочи бутилката на масата. — Искаш ли питие?

Не, не искаше проклетото питие. Но би искала минимално разбиране, полагащо се в нейното положение — човек, далеч от дома, който не говори тукашния език, заобиколен е от чужденци, *живее с чужденец*.

Макс завъртя последната глътка мазна течност в чашата си, преди да я гаврътне, потрепервайки, и се изправи.

— Отивам да си лягам — обяви той. — Защо не пораснеш? Не съм те молил да идваш.

Не успя да стигне до кухненската врата. Кристи скръцна със зъби, сграбчи най-близкото до ръката си оръжие и го запрати по него. За нещастие оръжието беше петнайсетсантиметров тиган от ковано желязо, а още по-лошото бе, че ръката ѝ е точна. Тиганът уцели Макс в слепоочието. В главата му избухна експлозия, взрив от болка, сетне настъпи мрак. Краката му се подкосиха и се свлече в безсъзнание на пода.

Кристи шокирана гледаше проснатото тяло. От главата на Макс започваше да тече кръв, която образува тънка червена линия, докато се стичаше по бузата му. Той не издаваше нито звук и лежеше неподвижен, зловещо неподвижен.

Разкажанието и паниката нахлуха с пълна сила. Кристи се наведе на пода и гушна главата на Макс в скута си, докато се опитваше да спре кървенето с хартиената салфетка, откъсната от кухненската ролка. Опипа врата му и ѝ се стори, че усеща пулса, изпита моментно облекчение, което бързо бе изместено от мисли за възможните последствия — травма, увреждане на мозъка, съдебни искове за милиони долари, арест за причиняване на тежка телесна повреда, гниене с години във френска затворническа килия.

Лекар. Трябваше да повика лекар. Но не знаеше как да го направи във Франция. Полицията? Пожарната? О, боже мой. Какво бе сторила?

Главата в скута ѝ помръдна не повече от сантиметър. Последва стон и едното око на Макс бавно се отвори и погледна над извивката на оцапаната ѝ с кръв гръд към намръщеното ѝ разтревожено лице.

— Къде си се научила да хвърляш така?

Кристи въздъхна с облекчение.

— Добре ли си? Виж, *толкова съжалявам*. Не знам какво стана. Предполагам, че... господи, кръвта. Кажи ми, че си добре.

Макс мръдна главата си предпазливо.

— Мисля, че ще оживея — отвърна той, — но не бива да се местя.

Отпусна глава в скута ѝ, скръсти ръце на гърдите, затвори очи и отново простена.

— Въпреки че се сещам нещо, което може да помогне.

— Какво? Всичко, каквото кажеш. Лекар? Аспирин? Питие? Кажи.

— Дали случайно нямаш сестринска униформа?

Кристи погледна лицето на жертвата си. Макс отвори двете си очи и ѝ намигна.

— Винаги съм си падал по сестрите.

И двамата се смееха, докато Кристи му помогна да се изправи и го настани на масата, където се зае с раната му с купа вода и още хартиени салфетки.

— Не е толкова зле, колкото смятах — каза тя, когато прочисти дълбоката рана над веждата му. — Но колко тъпо постъпих. Съжалявам. Наистина.

— Сигурно си го заслужавах — успокои я Макс.

Тя стисна рамото му, взе купата с кървава вода и я изля в мивката.

— Добре. Сега ми трябва някакъв дезинфектант. Какво ползват тук? Имаш ли йод?

— Никога не съм виждал — отвърна Макс. Той се пресегна през масата за бутилката *marc*. — Опитай с това. Убива всички микроби. Чисти и канализации.

Кристи намаза главата му с алкохола и направи импровизирана превръзка с ленти, отрязани от чиста хавлия.

— Така — каза тя. — Сигурен ли си, че не е по-добре да извикаме лекар?

Макс понечи да поклати глава, но присви очи от болка.

— Защо да разваляме чудесната вечер?

[1] Много удобно (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Връзки (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Наистина ли? (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Малка приятелка (фр.). — Бел.прев. ↑

ДВАНАЙСЕТ

На следващата сутрин Макс се сблъска с очуканото си отражение в огледалото за бръснене и вдигна парчето хавлия да огледа насиненото място над лявото си око. Като се изключат леката болка и пулсиращото дразнене, раната не изглеждаше толкова сериозна. Доктор Клерк в селото можеше за нула време да я почисти и да я превърже. Той се промъкна по стълбите надолу с надеждата да избегне мадам Паспарту, която с любовта си към драматизма несъмнено щеше да поиска да повика „Лекари без граници“ и хеликоптер с екип за спешна медицинска помощ.

Промъкването беше напразно. Тя го причакваше в засада пред кухненската врата, а разтревожената Кристи се въртеше до нея.

— Не можах да спя — призна американката. — Толкова се притеснявах. Мислех си, че може да има, нали се сещаш, усложнения — шок, посттравматичен стрес. Донесох ти два адвила, но ти спеше. Как се чувстваш?

Преди Макс да успее да отговори, мадам Паспарту ужасена се плесна по бузите.

— *Oh la la la, le pauvre!*^[1] Какво се е случило с главата ви?

Макс предпазливо докосна хавлията.

— Нищо страшно. Градинарска злополука.

— Миналата нощ сте се занимавали с градинарство?

— Знам. Глупаво е. Голяма грешка беше да го правя в тъмното.

— Не мърдайте. — Мадам Паспарту извади мобилния си телефон от джоба на панталоните, които днес бяха в ярко горскозелено. — Ще се обадя на Раул.

— Раул?

— Разбира се, че Раул. Той кара линейка.

Макс поклати глава и моментално съжали.

— Моля ви. Ще се оправя. — Той се обърна към Кристи и заговори на английски. — Ще отида при лекаря в селото да погледне раната.

Кристи настоя да го закара и те оставиха на прага мадам Паспарту да клопа загрижено като кокошка и да мърмори за мозъчно сътресение и за бележитата френска панацея, антибиотика.

След половин час, една инжекция против тетанус, смяна на хавлиената превръзка с по-традиционна, Макс излезе от кабинета на лекаря, стиснал пачка рецепти, и завари Кристи в чакалнята.

— Никога не се разболявай във Франция — посъветва я той. — Само от бумажината може да откараш на легло цяла седмица.

Тя го погледна и не успя да си сдържи усмивката.

— Явно лекарят не разполага с бял бинт. Или ти специално поиска розов?

Тръгнаха надолу по улицата към кафенето и се озоваха там точно когато Русел си тръгваше след възстановителна сутрешна бира. Докато се ръкуваха, той се взря в главата на Макс.

— *Eh alors?* Но какво...

— Градинарска злополука — съобщи Макс.

Той предотврати неизбежните въпроси, като представи Кристи на Русел, който свали шапката си с апломб и наведе глава.

— Очарован съм, мадмоазел. Значи сте отседнали при мосю Макс? Тогава се надявам да дойдете на вечеря с него довечера. Жена ми е направила *civet* от глиган. — Той целуна върховете на пръстите си. — С „Шатоньоф дю пап“ и изцедена кръв, както си трябва.

Като видя неразбиращия поглед на Кристи, той се обърна към Макс и сви рамене.

— Мадмоазел не говори френски — обясни Макс, — но съм сигурен, че с удоволствие ще дойде. Тя обича кръв.

С несигурна усмивка и кос поглед към Кристи французинът пое тромаво и ги остави да пият кафе с кроасани.

Кристи избърса троха от устата си, хвана чашата в шепи и вдъхна прекрасното сутрешно ухание на кафе и горещо мляко.

— Макс, може ли да те попитам нещо? Какво казваш, като те питат какво се е случило с главата ти? Мисълта ми е, казваш ли им...

— Градинарска злополука. Реших, че така ще си спестя дългите обяснения.

Тя се пресегна да докосне ръката му.

— Благодаря. Много мило от твоя страна.

Беше удивително, помисли си Макс, как малко пролята кръв разведри отношенията им.

— Надявам се, че нямаш нищо против — каза ѝ той, — но Русел ни покани на вечеря днес и аз приех. Всъщност това е доста необичайно. Обикновено французите не канят чужденци в домовете си, ако не ги познават поне от десет години. Ще е интересно преживяване. Не като вечеря в Калифорния.

Кристи не отговори, погледът ѝ гледаше встрани от Макс към фигура, която стремително се придвижваше към тяхната маса.

— Най-добре се подготви с градинарската си история. Задава се поредният заинтригуван.

Макс се обърна и видя Натали Озе, с елегантен костюм, високи обувки и развеселено изражение.

— Току-що видях Русел — започна тя. — Каза ми, че си се сбил с дърво. — Тя леко целуна Макс по двете бузи и го изгледа над слънчевите си очила. — Розовото ти отива. Надявам се, че не е нищо сериозно?

— Аз съм добре, но да видиш дървото. Натали, представям ти моята приятелка, Кристи Робъртс. Пристигна от Калифорния.

Преди да поеме ръката ѝ, Натали свали очилата си да огледа Кристи по-внимателно.

— Трябваше да се досетя. Точно като калифорнийските момичета по снимките. Винаги изглеждат толкова невинни. — Без да пуска ръката на Кристи, тя се обърна към Макс. — *Très jolie.*^[2]

Макс кимна. Кристи се покашля, французойката пусна ръката ѝ.

— Макс, имам новина за теб. — Натали сложи очилата си и придоби делово изражение. — Ангажирах *oenologue*, един от най-добрите. Чакам да се обади и да потвърди, той се надява утре да успее да дойде от Бордо. Имаме късмет, че е тук, почти никога не е във Франция.

Макс нададе подobaващо благодарствени звуци, докато Натали продължи.

— Утре пътувам до Марсилия, но това няма значение. Може да обядваме, като се върна, и ще ми разкажеш как е минало. — Тя се обърна и се усмихна на Кристи. — Ако доведеш малката си приятелка, ще упражнявам английския си с нея. — Тя им помахаше игриво с пръсти. — Чао, чао.

Натали Озе кръшно пое към улицата и токчетата ѝ защракаха по тротоара.

Кристи издиша продължително и поклати глава.

— Тези французойки. Винаги свалят някого.

— Флиртуване — съгласи се Макс. — Стар френски навик, също както опасното шофиране.

— Какво искаш да кажеш?

— Какво си мислиш?

— Забавно. Никога не ми е хрумвало.

Макс размишляваше, докато наблюдаваше Натали да завива от площада към нейния офис.

Същия следобед заведе Кристи на обиколка на земята около къщата. Избухването от предната вечер ги бе направило по-спокойни и свадите бяха погребани, докато си проправяха път през лозите и планираха маршрута за посещението на енолога. Лозята бяха позната територия за Кристи — винено хлапе, както се нарече сама — и тя ги оглеждаше с око на познавач, отбелязваше липсата на плевели и плесен, сравняваше подкастриането и обясняваше как тези неща се правят в Калифорния. Като цяло беше същото, макар че, както обясни тя на Макс, лозята в Напа бяха по-прегледни и често с розов храст в края на всяка редица.

— Виждал съм такива снимки в Бургундия и Бордо — сподели Макс, — но тук не си падат по украсите. Сигурно защото знаят, че розовите цветове не стават за пиене, така че защо да си правят труда...

— Всъщност не се прави за украса. По-скоро е като канарчето във въглищна мина, нещо като сигнал за опасност — обясни Кристи. — Ако има някаква болест, розата обикновено я хваща преди лозята и имаш време да ги третираш, преди да стане твърде късно. Хитра идея, дори, при все че французите са я измислили. — Тя вирна глава и погледна Макс. — От друга страна, във Франция нямаше да има никакви лозя, ако не бяха Щатите.

— Заради онзи бръмбар, нали?

Кристи кимна утвърдително.

— Филоксера. През 60-те години на XIX век е съсипала почти всички лози във Франция. Тогава открили, че някои американски

сортове са устойчиви на буболечката и купили милиони корени, към които присадили европейските лози. Ето ти историята на съвременното вино за трийсет секунди.

— Това разказваш на посетителите във винарната, нали? Но май имам спомен, че бръмбарът все пак е дошъл от Америка.

Кристи се засмя.

— Това не го казваме.

Те прескочиха стената и се озоваха в каменистото лозе в края на имота. Макс разрита камъчетата да провери дали отдолу има нещо, наподобяващо почва.

— Няма много за гледане, нали? Изумен съм, че нещо може да расте тук.

Но Кристи не отговори. Беше вдигнала очилата си в косата и бе клекнала между лозите. Вдигна глава към Макс и му подаде малка, увехнала чепка миниатюрни гроздчета, не по-големи от главата на кибритена клечка.

— Виж това.

Той взе чепката и я разгледа в дланта си.

— Забелязваш ли нещо? — попита Кристи, но не дочака отговор. — Не е паднала. Била е отрязана. Виждаш ли диагоналния разрез на стъблото? Направен е с градинарски ножици. И още нещо — има такива чепки по цялата редица. — Тя се изправи и надникна над лозята. — Същото е и там. Бас ловя, че е така в целия парцел.

Макс не си представяше Русел да прекарва часове в рязане на грозде, за чието отглеждане е положил толкова усилия. Не се връзваше.

— Странно е — отбеляза той. — Сигурен съм, че не го правят в Калифорния.

— Естествено, че го правят — възрази Кристи, — но само истински сериозните типове. Отрязват по две от всеки три млади чепки, за да може чепката, която остава, да получи всичко. Това прави гроздето по-концентрирано, с по-високо алкохолно съдържание. Техниката носи засуканото име *vendange vertte*^[3]. Тя е бавна и скъпа, защото не може да се прави машинно, но се предполага, че получава по-хубаво вино. Това трябва да е специален участък от лозето. Какво е гроздето?

Макс сви рамене.

— Ще попитам Русел довечера. А и утре може да попитаме винения експерт. Вижда ми се прекалено голямо усилие за онази отвратителна течност в избата.

Кристи оглеждаше лозето със замислено изражение.

— Знаеш ли, това е страхотно място. Изложението е каквото трябва — източно, каменистата земя се затопля по-бавно, което е добре за корените, и има идеален наклон за оттичане. Би трябвало да изкараш хубаво вино. Такава земя би донесла малко състояние в Напа.

— Колко малко?

— Ами, за да добиеш представа — Копола плати 87500 долара за декар преди две години, когато купи избата Кон.

Макс подсвирна.

— Да — потвърди Кристи. — Истинска лудост. Но така е във винения бизнес. Чувал ли си за виното Screaming Eagle? Неотдавна на винен търг в Напа една бутилка бе продадена за половин милион долара. Една бутилка.

— Шантава работа — заяви Макс. — Как би могъл да пиеш вино, което струва половин милион долара?

Кристи се засмя.

— Не разбираш Америка. Който го купи, никога няма да го пие. То е за показване, като картина. Сигурно го държи на пиедестал в дневната си с етикета с цената.

— Права си — съгласи се Макс. — Не разбирам Америка.

Обиколиха останалата част от каменистия парцел и предположението на Кристи се оказа вярно — навсякъде в основата на лозите лежаха тези скромни, грижливо подрязани чепки. На следващата година, помисли си Макс, цикълът щеше да започне отново. Надяваше се да е тук и да го види.

Ранната вечер завари Макс загледан в плъзгащото се към залез-слънце, докато чакаше Кристи да се приготви за вечерята *chez*^[4] Русел. Беше ден на открития и той докладваше по телефона на Чарли в Лондон.

— ... и така до утре вечер, ако онзи тип наистина е добър, ще знаем какво трябва да предприемем, за да оправим лозята. Онова

събиране за имотите още ли е на дневен ред? Остава ли пътуването ти насам?

— Следващата седмица. Точно разглеждах програмата. Няма да повярваш, но една от темите на груповите обсъждания е „Накъде отива луксозната вила“. Питам те — можеш ли да си представиш нещо потискащо? Както и да е, ще взема кола под наем от Ница и ще замина веднага, щом мога. Малко компания ще ти се отрази добре след толкова време самота в това велико шато. Какви тоалети да си взема? Смокинг? Къси панталони и шапка?

Макс се канеше да отговори, когато видя Кристи да излиза от къщата — преобразена, с вдигната коса, облечена в малка черна рокля и с алени обувки на високи токове, които загатваха скрита досега страна на личността ѝ.

Без да се замисля, Макс се провикна през двора:

— Изглеждаш великолепно.

— Какво? — Гласът на Чарли от другата страна на линията прозвуча озадачено.

— Не ти, Чарли. Дълга история.

— Мацка е, нали? Имаш си мацка там. Копеле.

Къщата на Русел беше истинска изненада. Макс бе очаквал сбирщина от разнебитени фермерски постройки, но пред погледа му се разкри провансалска хасиенда. Вярно, беше от бетон, онзи специален грапав розов бетон, който винаги си остава грапав и розов, неподвластен на смекчаващите въздействия на времето и климата. Но беше огромна, с дълги ниски крила от двете страни на централната двуетажна постройка, със стълби, водещи към просторна тераса, покрита с плочки, с педантично поддържана градина и с достатъчно декоративно ковано желязо — решетки, порти и перила със заврънкулки — да откриеш магазин. За селянин с дървен трактор Русел, изглежда, се справяше доста добре.

Завариха го на терасата с притиснат до ухото мобилен телефон и намръщено лице. Когато ги видя да се качват по стълбите, приключи разговора и ги посрещна с усмивка. Тази вечер Русел беше *en tenue soirée*^[5] — черни панталони, колосана бяла риза и черна жилетка, едно към едно с Ив Монтан, който се готви за звездно участие. Бледата

ивица кожа в горната част на челото му беше единственият признак, че прекарва повечето си време навън с шапка на глава.

— Мосю Макс! Мадмоазел! Добре дошли!

Той беше видимо впечатлен от вида на Кристи, което пролича по подчертаната галантност, с която целуна ръката ѝ продължително, докато скришно оценяваше гърдите ѝ.

— Първо трябва да прием по *apéro*^[6] — не, първо ще ви покажа моята малка къща.

Отведе ги отзад, където ги посрещна хор от квичене и лай в изпълнение на хрътки с цвят на кал, които се мятаха бясно. Те се намираха в двор без ограда с голяма дървена колиба в алпийски стил, украсена с ажурна резба, която повече прилягаше на планинска хижа, отколкото на кучешка колиба.

— *Chiens de chasse*^[7] — обясни Русел, махвайки собственически с ръка. — Няма търпение да дойде септември, когато започва сезонът. Нищо не може да им избяга — глигани, бекасини, яребици...

— Пощальони? — добави Макс.

Русел му смигна.

— Все се майтапиш. Но трябва да ги видиш по време на лов, невероятна гледка са.

След това продължиха към заобиколен с каменна ограда участък, който беше олицетворение на култивираното съвършенство като поставено в рамка — редици зеленчуци, разделени една от друга с ниски храсти и пътеки от подравнен чакъл.

— Моята *potager*^[8] — обяви Русел. — Вдъхнових се за нея от снимка на градините във Виландри. Е, моята е далеч по-скромна, разбира се. Искате ли да видите черните ми домати?

Те се удивиха на черните домати, възхитиха се на малката горичка от дъбове за трюфели и възкликнаха възторжено при вида на гордостта и радостта на Русел — скулптура на полегнал глиган в реален размер — *le sanglier rose*^[9] — направена от същия характерен розов бетон като къщата. Всичко бе безупречно поддържано и очевидно имотът струваше доста пари. Може би е наследство, помисли си Макс, или Русел беше сключил доходоносен брак. Това трябваше да е. При всички положения не изглеждаше като собственост на човек, който обикновено се облича като плашило, изпаднало в криза.

След като приключиха с чудесата на градината, Русел ги заведе на терасата да се запознаят с мадам — мургава, усмихната жена с едва забележим мустак и подчертана страст към яркооранжевите аксесоари. Раздаде им чаши с пастис, чукнаха се за наздраве и застанаха в приветлива тишина в търсене на тема за разговор. Макс ги поздрави за външния вид, докато Кристи, възстановявайки се от първия сблъсък с пастис, се постара с усмивки и жестове да поздрави мадам за необикновено ярките обици.

В следващия момент се чу тропот на коледа и от къщата на Руселови се появи дъщеря им, по-фина версия на майката, с преносимо пиршество — количка, отрупана с парчета изпъстрена със сланина наденица, хапки пица, тапенада на квадратни препечени филийки, нарязани сурови зеленчуци със сос *anchoiade*^[10] зелени и черни маслини, репички с маслен сос и глинена терина с пастет от дрозд, от чиято черна повърхност се подаваше човката на злощастната птица.

— Ах — възкликна Русел и потри ръце, — малко хапки да ни дойде апетитът.

Макс сръга Кристи.

— Заповядай.

Тя погледна количката.

— Това вечерята ли е?

Макс поклати глава.

— Опасявам се, че не.

Няколко минути не се чуваше нищо друго, освен възторжени възгласи за вида на храната, което явно послужи като знак на мадам Русел да се върне в кухнята с дъщеря си. Русел взе с ножа малко пастет от дрозд, намаза го на квадратна препечена филийка и я поднесе на Кристи. Тя я взе с едва прикрита неохота и погледът ѝ още беше прикован към човката, когато прошепна на Макс:

— Какво още има вътре? Главата? Краката?

Русел ѝ се усмихна, посочи към устата си и кимна окуражително.

— Адски е добро. — Той прибягна към ограничения запас английски думи, които бе научил от чичо Хенри. — Лапай и не се чуди.

— Клод — подхвана Макс, — искам да те попитам нещо. Сещаш ли се за лозето в края на имота, зад стената? Днес го огледах и забелязах, че много млади чепки са отрязани. Това добра идея ли е? Искам да кажа, вярно, че не съм специалист, но ми се струва прахосничество.

Русел поизчака с отговора си, загорялото му лице и бялото му чело се набръчкаха от мислене, а долната му устна се издаде напред. Въздъхна мелодраматично и изпусна въздух, от което устната му потрепери.

— Казват — започна той, — че лозята трябва да страдат, но този жалък парцел е минал границата на страданието. Няма нищо, освен камъни и прах — замълча и поклати глава, — *putain*, дори бурените се оплакват. Ако не изрязвам тези чепки, няма да има грозде; ще има глави на топлийки. Глави на топлийки — повтори и показва големината им с палец и показалец.

Французинът пресуши чашата си и безрезултатно огледа количката за бутилката. Промърмори, че жена му ги е оставила да умрат от жажда, и влезе в къщата за още пастис.

Макс се възползва от отворилата се възможност да предаде на Кристи думите на Русел за гроздето. Тя се огледа и изпразни остатъка от питието си в гледжосана саксия с грижливо подрязан храст, след което поклати глава.

— Не на мен тия — заяви тя. — Никой не си прави такъв труд, освен ако... знаеш ли какво? Защо не го питаш...

Но домакинът им се върна, въоръжен с бутилка и най-добрия си коктейлен английски. Напълни повторно чашите, ухили се и с акцент, който нямаше почти нищо общо с някой познат човешки език, се провикна:

— До дъно! Хип, хип, хип!

Кристи се придвижи по-близо до гледжосаната саксия и задебна подходящ момент да запрати в нея поне част от течността — четирийсет и пет градусов анасонов алкохол — от която вече ѝ се замайваше главата.

Преди Макс да успее да се върне на темата за гроздето, Русел се приближи до него и сложи едната си обрулена от вятъра лапа на рамото му.

— Кажи ми, мосю Макс — подзе той, — само между нас си остава, разбира се — какви са намеренията ти за къщата?

Макс се замисли за момент над въпроса, изкушен да снабди Русел със зърно за селската клюкарска мелница — любовно гнездо за почивните дни на футболния отбор на Марсилия, ферма за щрауси, училище за непокорни момичета.

— Не знам — каза той накрая. — Все още не съм се настанил окончателно. Както и да е, няма закъде да бързам.

Русел го потупа по рамото и кимна.

— Много мъдро. Такъв имот, в самото сърце на Люберон, е невъзможно да се намери в наши дни. Англичани, германци, американци, парижани — всички търсят къщи в района. — Той отмести ръка от рамото на Макс и разбърка с показалец леда в чашата си. — Най-добре да изчакаш. Но, моля те, кажи ми, ако решиш да продаваш. И *attention* — размаха в лицето на Макс пръста, от който капеше пастис, — не се доверявай на брокерите на недвижими имоти. Всички са бандити. Такива истории мога да ти разкажа, направо няма да повярваш. Но къде са ми обноските? Не обръщаме внимание на мадмоазел.

Той погледна към Кристи, която стоеше до саксията усмихната. Русел кимна одобрително при вида на празната чаша, предложи ѝ да го хване подръка и тримата влязоха в къщата за вечеря.

Вътрешността на къщата беше също толкова съвършено поддържана като градината и със също така впечатляваща колекция от ковано желязо със заврънкулки, дори по-сложни в извивките и плетениците си от серията в градината. Теракотените подове и тъмните дървени мебели блестяха от грижи и полиране. Нямаше стена без ниша и ниша без снимка в рамка — предимно портрети на династията Русел с няколко образци на издокарани в камуфлажни дрехи мъже с изпъчени гърди, които показваха косматите или пернатите си жертви.

Русел ги поведе към трапезарията, където една цяла стена беше посветена на удоволствията на лова. Имаше шкаф с метални решетки, пълен с оръжия; препарирана лисица, зъбеца се от затвора си със стъклена преграда; огромна глава на *sanglier*, окачена на дървен щит, както и още снимки на Русел и другарите му ловци, а над дългата маса като було се стелеше миризмата на чесън.

— Просто ядене — обяви Русел, след като всички седнаха, — каквото човек яде след цял ден работа на полето.

Започнаха с *caviar d'aubergine*, студено пюре от патладжан, и препълнена чиния със завитите, напълнени пакетчета месо, наричани в Прованс, по някаква неизвестна причина, чучулиги без глави. Русел обиколи масата да налее тежко червено „Шатоньоф“ от релефна бутилка и при вида на виното Макс се сети за срещата с човека от Бордо на следващия ден.

— Сигурно Натали Озе ти е казала за утре — обади се той. — Тя намери *oenologue*, който да прегледа лозята.

Русел приключи с разливането на виното, с елегантно извъртане на ръката сипа в собствената си чаша, за да улови последната капка, и седна на мястото си.

— Тя ми се обади тази вечер точно когато пристигахте. — Той поклати глава и въздъхна. — Тези типове от Бордо — мислят си, че могат да идват когато си поискат. Но не се тревожи за това. Ще се оправя с него. Убеден съм, че имаш по-интересни неща за правене. Остави го на мен. — Той вдигна чашата си първо към Кристи, после към Макс. — За Америка! За Англия! За *entente cordiale*^[11].

Кристи беше гладна и понеже не беше свикнала с провансалското гостоприемство, в което „не“ не се приема за отговор, направи грешката да изяде първата си безглава чучулига твърде бързо. Мадам Русел моментално сложи друга, сервирана с още една лъжица патладжани, и ѝ връчи тлъста филия хляб да отопи соса. Този път, уви, нямаше саксия, която да ѝ се притече на помощ. Тя забеляза, че Макс яде много бавно, кима и се усмихва, заслушан в един от монолозите на Русел.

— Казват — обясняваше той, докато отваряше още две бутилки, — че ако изядеш връхните листа на пет сурови зелки, преди да пиеш, можеш да поемеш колкото си вино искаш, без да страдаш после. — Той обиколи масите и доля чашите. — Печеният кози дроб имал същия ефект, въпреки че лично аз никога не съм го пробвал. Но най-хубавото, казват, са човките на лястовици, изпечени до въглен и стрити на фин прах. Слагаш щипка-две в първата си чаша вино и всичко, което изпиеш, изобщо няма да ти подеждва. *Voilà*.

— Удивително — призна Макс. — Трябва да си запиша да купя малко човки.

Той улови погледа на Кристи и ѝ преведе, наблюдавайки как усмивката ѝ замръзва, когато стигна до рецептата с лястовичи човки.

Тя потрепери и отпи голяма глътка вино.

— Тези хора и техните човки... Не са ли чували за алказалцер?

Вечерята бавно премина към звездата в менюто, донесена церемониално на масата в дълбока желязна касерола — яхния от диво прасе, почти черно от виното и сгъстения с кръв сос, придружена от *gratin* със сирене и картофи и още „Шатоньоф“. Кристи гледаше втрещена порцията си с надигаща се пара, която би стигнала за глутница умрели от глад кучета. Макс разхлаби колана си. Семейство Русел нападнаха храната с невъзмутим ентузиазъм.

Имаше — неизбежно — и допълнително. Имаше сирене. Имаше огромни парчета *tarte aux pommes* с лъскава глазура. И накрая, с кафето и бадемовите бисквити в ромбовидна форма, имаше задължителна чаша от отровния домашен *mars* на Русел.

По това време Кристи вече беше в полусъзнание. Тя беше на етапа на преяждане, достиган от някои видове преди зимния сън, и беше неспособна на каквото и да било движение или мисъл, чувствителна единствено към инстинкта да се свие на тихо и тъмно място. Макс беше малко по-добре и дори Русел започваше да показва признаци на умора, като направи само символично усилие да ги убеди да изпият по още една чаша *mars*.

Беше, както Макс увери мадам Русел на тръгване, забележителна вечер. След серия целувки и ръкостискания той насочи олюляващата се Кристи към терасата и я настави в колата.

— Според мен се справи много добре — поздрави я на път към вкъщи. — Калифорния ще се гордее с теб. Съжалявам, че те подложих на всичко това — нямах представа, че ще е такъв маратон. Добре ли се чувстваш?

Не последва отговор. И когато стигнаха къщата, на Макс му се наложи да я пренесе от колата напълно безжизнена, миришеща леко на *mars* и бадемови бисквити. Качи я горе, сложи я на леглото, свали ѝ обувките и я зави с одеяло. Докато пъхаше възглавница под главата ѝ, тя се размърда и прошепна от дълбините на вцепенението си:

— Не искам повече. Моля ви. Не искам повече.

[1] Олеле, горкият! (фр.). — Бел.прев. ↑

- [2] Много е красива (фр.). — Бел.прев. ↑
- [3] Зелен гроздобер (фр.). — Бел.прев. ↑
- [4] При (фр.). — Бел.прев. ↑
- [5] Във вечерно облекло (фр.). — Бел.прев. ↑
- [6] Аперитив (фр.). — Бел.прев. ↑
- [7] Ловджийски кучета (фр.). — Бел.прев. ↑
- [8] Зеленчукова градина (фр.). — Бел.прев. ↑
- [9] Розовият глиган (фр.). — Бел.прев. ↑
- [10] От аншоа (фр.). — Бел.прев. ↑
- [11] За сърдечното разбирателство (фр.). — Бел.прев. ↑

ТРИНАЙСЕТ

Макс седеше на високия ръб на *bassin* с глава между коленете и се чудеше дали ще получи инфаркт преди или след закуска. Горещината на сутрешното слънце и пиршеството предната вечер бяха превърнали обикновено приятното тичане в упражнение по мазохизъм. Той простена, отиде до фонтана и подложи глава под струята студена вода.

Писък на мадам Паспарту, която го наблюдаваше през кухненския прозорец, прониза мъглата в мозъка му.

— Мосю Макс? Полудяхте ли? Тази вода! Във всяка капка има *microbes*^[1]. Влезте вътре!

Макс въздъхна и се подчини. Мадам Паспарту се бе заела с медицинските грижи за разреза на главата му — раната, както тя го наричаше — и се беше оборудвала с интересна колекция от мехлеми и превързочни материали, които сега редеше на кухненската маса. Докато мърмореше за опасностите при инфекция и достойнствата на стерилизирането, тя свали старата розова превръзка и заля срязването с меркурохром.

— Как е? — попита Макс.

— Тишина — скастри го великата лечителка. — Тази част е изключително деликатна.

С подаващ се от крайчеца на устата ѝ език тя сложи мазило и марля и залепи мястото с огромно парче лейкопласт.

— Така — каза тя. — Реших, че този път ще предпочетете бяла превръзка. Розовото е крайно неподходящо.

Макс ѝ се усмихна за благодарност.

— Виждали ли сте Кристи тази сутрин?

— Не. — Последва пауза, в която мадам Паспарту се наслади на творението си. — Но я чух.

— Толкова ли е зле?

Мадам Паспарту кимна.

— Моят зет има глава като камък. Забравя, че другите не са свикнали с тези неща — тя ги изброи на пръсти, — пастис, вино и *marc* — рецепта за катастрофа. *C'est fou*^[2].

Чуха се стъпки, които бавно и несигурно слизаха надолу, и Кристи се появи на прага. Половината ѝ лице беше скрито от много големи много тъмни слънчеви очила.

— Вода — промълви тя. — Много вода.

Като сомнамбул на валиум тя се запъти към хладилника и извади бутилка „Вител“.

При вида на човек, който толкова явно се чувства по-близо до смъртта от него самия, Макс незабавно се ободри.

— Трябва да е от храната — успокои я той. — Бадемовите бисквити са убийци.

Слънчевите очила и безрадостното лице за миг се обърнаха към Макс, сетне се извърнаха.

— Сериозно, ще ти се отрази добре да поизлезеш — каза той. — Чист въздух, чуруликане на птици, слънчеви лъчи по склоновете на Люберон...

— Кафе — отвърна Кристи. — Много кафе.

Седнала пред кафенето след литър вода и почти толкова кафе, Кристи се бе възстановила достатъчно, за да прояви интерес към случващото се около нея. В Сен Пон беше пазарен ден и под чинарите на площада бяха разпънати сергии. Сякаш половин Прованс бе дошъл да пазарува, да гледа или да го гледат.

Цветова кодова система помагаше в идентифицирането на тълпата, която се движеше между сергиите: местните, повечето доста загорели, носеха избледнели от слънцето дрехи и захабени сламени пазарски кошници; посетителите за лятото, с цвят на кожата, вариращ от северно бяло до керемиденочервено, бяха облечени в нови дрехи в ярките цветове на този сезон; тъмната карамелена кожа на северноафриканските търговци на бижута; синьо-черното на сенегалците с техните табли с часовници и кожени изделия. Чувствителният нос би доловил ароматите на подправки, на печено на шиш пиле, на лавандулова есенция, на сирене. А внимателното ухо би разпознало откъслечни реплики от поне четири езика — френски,

арабски, немски, английски, отделно от туристическия диалект, своеобразно търговско есперанто, използван от повечето продавачи на сергиите.

Няколко велосипедисти на средна възраст, които си почиваха от физическите усилия в края на пазара, привлякоха погледа на Кристи. Лъскавите им велосипеди бяха отрупани с приспособления и джаджи, включително поставки за мобилен телефон, прикрепени към кормилата, а отзад на всяка седалка бе сложена тънка пръчка, от която се развяваше триъгълно бяло знаме. Собствениците на тези великолепни машини, господа, издокарани в твърде впити екипировки от ликра, приличаха на закръглени, пъстроцветни наденички, завършващи с леки каски с формата на глави на насекоми. Всички носеха ръкавици без пръсти и тесните, плътно прилепващи очила, любими на участниците в Тур дьо Франс, и се хвалеха, че са се справили с изтощителната сутрешна обиколка. Гласовете им лесно се извисяваха над врявата на пазара.

Кристи потрепери възмутено.

— Защо американците винаги са най-шумните? Толкова е неловко.

— Мъчат се — отвърна Макс. — От тесните дрехи. Всъщност не съм сигурен, че бих се съгласил с теб. Чувала ли си някога англичани във вихъра си? Кресльовци от световна класа, поне някои. — Той проследи как единият от велосипедистите изпълни сложен ритуал по разтягане, след което се върна на седалката си. — Истината е, че винаги сме по-сурови към сънародниците си. Има много прекрасни американци. Един от тях се ожени за бившата ми съпруга, благословено да е сърцето му. — Той се облегна и погледна Кристи. — Ами ти? Господин Напа чака ли да се завърнеш в долината?

Тя поклати глава.

— Наскоро се разделих с приятеля ми след двегодишна връзка. Адвокат. Това е една от причините да се махна от Калифорния за известно време.

— Разбито сърце?

— Неговото повече, отколкото моето, поне така си мисля. Според мен иска да се съберем отново. — Тя се ухили на Макс. — Така че с малко късмет няма да ме даде под съд.

Докато Макс търсеше сервитьора да плати сметката, Фани мина покрай кафенето на път за работа с дълга кесия от кафява хартия, натъпкана с огромни франзели. Тя спря за целувка и тревожно се засуети около превързаната глава на Макс.

— Виждал ли си Русел? — попита тя. — Търсеше те. Във връзка с някаква среща в къщата следобед. Личен въпрос, каза той. — Тя му се усмихваше, а тъмните ѝ очи светеха от любопитство. — Ако изобщо нещо може да е лично в това село.

— Хубав тоалет — отбеляза Макс, докато оглеждаше късата памучна фланелка и джинсите с ниска талия, които разкриваха няколко сантиметра гола, потъмняла плът. — Вероятно за септичната яма — добави той. — Има проблем с нея.

— *Merde!* — възкликна Фани.

— Да, за съжаление.

Кристи проследи как Фани си тръгва и си проправя път през тълпата.

— Очевидно е, като ви види човек заедно — отбеляза тя. — Трябва да направиш нещо... нали се сещаш? Да я поканиш на среща?

Макс притисна ръка към сърцето си и прие печално изражение.

— Мога само да ѝ се възхищавам отдалече — заяви той. — Заради това невъзможно работно време в ресторанта. Адски неудобно. Сигурно мога да ѝ предложа помощ в миенето на чинии. — Той остави дребни монети на масата и се изправи, поглеждайки часовника. — Хайде. Може да купим продукти от пазара и да обядваме в къщата, в случай че виненият човек се появи по-рано.

Те се вляха в навалищата, която бавно се придвижваше през площада, и първо спряха на сергия с гирлянди от наденици, с тезгях, покрит с туршии и пастети, които Кристи огледа над слънчевите очила.

— Може ли да поставя едно условие за менюто? — попита тя. — Нищо с човка, става ли?

Спряха се на едро смлян селски пастет и наблюдаваха с интерес как вещите ръце на продавача отрязаха две дебели парчета и ги увиха във восъчна хартия. Той преброи рестото с пръсти, розови като добре сварена шунка, междувременно им препоръча подходящо вино и изтъкна необходимостта — абсолютно належаща — да купят няколко корнишона за пастета. След това се запътиха към сергията със сирена

и обсъждането степента на зрялост на козите сирена от Банон; всеки тлъстичък диск беше увит в листа от кестен, които, както ги увери продавачът, са киснати в *eau de vie*^[3]. После купиха салата и плодове, хляб и зехтин, както и малка бутилка балсамов оцет и приключиха на сергията за цветя, откъдето избраха букет ярки лалета за масата.

Кристи бе изумена, за нея всичко беше напълно ново — приказливите продавачи, дребните любезности, съпровождащи всяка сделка, атмосферата на непринуденост и добро настроение, липсата на каквато и да било припряност.

— Определено бие бутането на количка в местния супермаркет, това е сигурно — призна тя. — Но такова нещо не може да се случи у дома. Искам да кажа, навсякъде има кучета, хората пушат и продавачите дори не носят гумени ръкавици. От калифорнийската служба по хигиена биха развили страхотна дейност. Щяха да затворят всички сергии.

— И да арестуват кучетата, защото се мотаят със скрита цел — добави Макс. — Удивително е, че още не сме изпокапали като мухи. Въпреки това тукашните хора живеят колкото хората в Щатите, ако не и по-дълго. Сигурно си чела тези статистики.

— Естествено. Разпращаме ги като съобщения до медиите. Нали се сещаш, френският парадокс — бутилка на ден гони всички болести. Всеки път, когато публикуват цифрите, продажбите на червено вино скачат до тавана. Американците обичат бързите решения.

Натоварени с найлонови торби, те тръгнаха към колата и когато стигнаха до селската църква, Макс спря да прочете бележка, закачена на стената. Усмихна се и поклати глава.

— Провансалска логика. Великолепна е.

Той преведе съдържанието на съобщението. „Важно: срещата, насрочена за днес, бе отменена. Проведе се вчера“.

В къщата завариха бележка от мадам Паспарту, която ги уведомяваше, че мосю Фицджералд от Бордо се е обадил, че ще дойде късно следобед; че Макс в никакъв случай не трябва да си мокри главата или да я излага прекалено дълго на слънце и че няма да може да се върне на работа следобед заради *crise de chat*.

— Котешка криза — обясни Макс. — Има една стара улична котка, която понякога се нагълтва с топчета косми и трябва да я държат

за лапата. По-добре, че няма да е тук, щеше да обяснява на енолога какво да прави.

Разопаковаха храната и Макс отиде на мивката да измие салатата, а Кристи се курдиса на ръба на кухненската маса с чаша вино и цигара.

— Животът тук не изглежда истински — отбеляза тя. — Винаги ли е така? Как е през зимата?

Макс сложи измитата салата да се отцеди върху парче кухненска хартия.

— Никога не съм идвал през зимата. Чичо Хенри казваше, че е страхотен сезон за писателите и алкохолиците — студено, тихо, празно, няма кой знае какво да правиш. С нетърпение я очаквам.

Ако все още съм тук, не се сдържа да си помисли, докато се протягаше към лавицата за очуканата салатена купа от маслиново дърво. Но прогони мисълта.

— Така. Това е едно от малкото неща, които мога да правя в кухнята, без да си отрежа пръстите или да счупя нещо: *la sauce vinaigrette à la façon*^[4]. Гледай внимателно.

Той сложи в купата черен пипер и две щедри шипки морска сол, счука ги с дръжката на вилица, докато се образува грубоват черно-бял прах. Последваха няколко капки балсамов оцет — тъмно тъмнокафяво, и дълга струя зехтин, зеленикавожълт на слънчевата светлина. Накрая топче дижонска горчица „Мейл“ с размер на череша. Макс взе купата, опря я в стомаха си и се зае да разбива сместа с вилица. Провери консистенцията два-три пъти, докато остана доволен. Сложи купата на масата, откъсна къшей багета, потопи го в кафявата течност, която бе приготвил с такова усърдие, и поднесе капещия хляб на Кристи.

— Някои прибавят лимонов сок — обясни той, — но аз го предпочитам така. Как ти се струва?

Той наблюдаваше как Кристи взе хляба и го захапа, после с опакото на ръката си избърса струйка от соса, стекъл се по брадичката ѝ, и в продължение на няколко секунди дъвка в пълно мълчание.

— Е?

Тя погледна към тавана и кимна.

— Изглежда обещаващо — заяви с най-представителния тон на винен дегустатор. — Дали усещам малко „Хелманс“^[5]?

Кристи погледна сащисаната физиономия, на Макс.

— Не, страхотен е. Можеш да го бутилираш и да забогатееш с него.

— В бутилка никога не е същото. Вземи този поднос, аз ще донеса останалото. Ще обядваме навън.

Час по-късно седяха на каменната маса над останките от обяда и последните чаши розе. Тракането и хриптенето на изтощен двигател оповести пристигането на вана на Русел, миг по-късно бе последван от блестящ тъмнозелен „Ягуар“. Когато спадна прахолякът, вдиган от гумите им, от ягуара излезе висок, елегантен мъж, облечен в пепеляв ленен костюм. Той свали слънчевите очила, пригладя сакото си, отметна кичурче побеляваща коса от челото си и се отправи към Макс.

— Жан-Мари Фицджералд. *Très heureux*.^[6]

Двамата мъже се ръкуваха и Макс представи Кристи. Фицджералд отново промърмори колко е щастлив и изпълни ритуала на полуцелувката, *osculari interruptus*, все още обичан от французи на определена възраст и от определена прослойка — приведе глава ниско към ръката на Кристи, но без почти да я докосне с устни, след което се изправи.

— Фицджералд — каза Макс. — Това е име, което свързвам с Дъблин, определено не с Бордо.

Французинът се усмихна.

— Аз съм това, което англичаните понякога наричат мочурлива жаба — наполовина ирландец, наполовина французин. Из Югозападна Франция са пръснати доста като мен. Явно нашите ирландски предци са харесали климата и местните момичета.

— Предполагам, че при това положение английският ви е доста добър?

Фицджералд изглежда Макс унило и поклати глава.

— За съжаление уроците ми по английски не стигнаха по-далеч от няколко фрази — „Шивачът ми е богат“ и други в този дух.

По изключение този бисер на галския хумор не извика усмивка на лицето на Русел. Изглеждаше някак неловко, нямаше нищо общо със спокойната, сърдечна личност от предишната вечер. Той буквално пренебрегваше Фицджералд и Макс се зачуди дали помежду им има

проблем, или това е просто инстинктивното недоверие, което по принцип съществува между селяни и пришълци в костюми.

— Познавате ли се? — попита той Русел.

Енергично поклащане на глава.

— Само от половин час. Мосю Макс, сигурен ли сте, че искате да си губите времето с това? Горещо е, а аз без никакъв проблем мога да му покажа каквото трябва да види.

— Не, не, всичко е наред. Това е част от обучението ми.

Те се отправиха към имота, Фицджералд внимателно си проправяше път през редиците. От време на време спираше да хване по чепка грозде в шепата си, да попита за възрастта на лозите или да вземе щипка пръст между пръстите си и да запише някоя и друга мисъл със златна химикалка в кожен бележник. След около час, прекаран в този дух, по тъжно измачкания му ленен костюм вече личеше ефектът от жегата и капка пот бе украсила върха на патрицианския му нос.

— Разбира се — каза енологът на Макс, — този следобед правя само разузнаване, запознавам се с характеристиките на земята — той се загледа в спретнатите зелени редици, потрепващи в жегата, и попи лицето си с копринена кърпичка, — която, трябва да призная, изглежда доста добре поддържана. Ще се наложи да взема проби от почвата — *argilo-calcaire*^[7] предполагам; вашият човек Русел може да ми помогне. И естествено ще трябва да се върна да видя избата: състоянието и качеството на бъчвите, всичко за вашия *assemblage*^[8] — колко сира, колко гренаш и прочее, и дори вида на тапите и бутилките. *Bref*^[9], ще трябва да се запозная с всичко, преди да дам препоръки — той рязко затвори бележника си. — Надявам се, че не бързате, мосю. Но можем да кажем, че днес поставихме началото — заяви той и си погледна часовника. — А сега, ако ме извините, имам среща от другата страна на Люберон.

Русел, който през цялото време мълчеше и слушаше внимателно, тръгна с Фицджералд към къщата.

— Почакайте — спря ги Макс. — Още не сме свършили тук. Има и друго лозе. — Той посочи към земята зад каменната стена. — Според мен мосю Фицджералд трябва да го погледне.

Русел разпери ръце.

— Онова? Онази катастрофа? Само видът му ще хвърли мосю в отчаяние. — Той се обърна към Фицджералд. — Нищо, освен камъни и мъка. Жалко, жалко.

— И така да е, искам да го види, докато е тук — настоя Макс.

Русел и Фицджералд тръгнаха напред през полето, а Макс продължи с превода, който осигуряваше на Кристи в паузите на разговора.

— Русел не гори от желание да му покажем онзи парцел зад стената. Кажи какво мислиш за Фицджералд?

Кристи сви рамене.

— Щеше да е по-лесно, ако го разбирах. Но очаквах някой, ох, не знам, някой по-земен. Никога не е работил на лозе, това е сигурно. Ръцете му са твърде нежни.

Те наблюдаваха двамата мъже пред тях, които тъкмо стигнаха до стената. Русел се надигна и седна отгоре, праметна краката си от другата страна и се завъртя на задните си части. Фицджералд, по-загрижен за състоянието на панталоните си, се справи със стената нерешително, по рачешки и застана от другата страна да се изтупа и да отметне кичура коса, който непрестанно падаше на челото му.

Русел изчака Кристи и Макс да прескочат и отново изрази лошото си мнение за земята, на която стояха.

— Повече мяза на каменоломна, отколкото на лозе.

Наведе се, загреба шепа от белите камъчета и ги поднесе на Фицджералд.

— Можете ли да наречете това пръст? Със същия успех можеш да отглеждаш аспержи в Сахара.

Фицджералд поклати глава съчувствено, издаде долната си устна в знак на съжаление за това, което вижда, и се обърна към Макс с усмивка.

— Е — подзе той, — поне имате останалата земя. Сигурен съм, че там можем да постигнем известен напредък. Нужни са само време и пари.

Енологът се запъти към стената.

— Макс — намеси се Кристи, — питай го защо са отрязани чепките. Искам да кажа — ако е толкова скапан парцел, защо да си правиш труда?

Тя внимателно наблюдаваше Фицджералд, докато говореше.

Той спря, когато я чу да се обажда, и наведе глава да изслуша превода на Макс.

— Добър въпрос. Това е често срещана практика в Бордо, разбира се, но тук? В този камънак?

Веждите му се вдигнаха в мълчаливо запитване и изгледа Русел в очакване на отговор.

Селянинът подхвърли камъчетата на земята.

— Както вече обясних на мосю Макс, това е мой малък експеримент, последният ми опит. — Той избърса ръце в панталоните си. — Надявам се, че така ще успея да увеличи размера на гроздето.

Изражението на Фицджералд премина в развеселено учудване.

— *Incroyable*^[10] — заяви той на Макс. — Мислех си, че никога няма да доживея да видя селянин оптимист. — Той потупа Русел по рамото. — Желая ви успех с вашите гигантски гроздове, мосю. Или още по-добре — чудо. А сега вече наистина трябва да тръгвам.

Докато Макс превеждаше разговора на Кристи, Фицджералд се запъти бързешком към къщата, следван от Русел. Очевидно, поне за тях, разужнаването бе приключило.

— Е — обобщи Макс за Кристи, — не мина кой знае колко обещаващо.

— Знаеш ли какво мисля? — каза тя. — Струва ми се, че този тип разбира английски. Наблюдавах изражението му и когато попитах за чепките, не се сдържа и ги погледна само за секунда, но съм убедена, че знаеше какво казвам.

Дали бе имало проблясък на разбиране, който бързо е бил прикрит? Макс не можеше да каже; когато зададе въпроса, гледаше към Кристи.

— Не знам — призна той. — Но не изглеждаше никак заинтригуван. Може би е добра идея да потърсим и друго мнение. Ще говоря с Русел.

— Със сигурност няма да навреди — отвърна Кристи. — В този тип има нещо гнило. Никога не съм виждала винар с маникюр.

[1] Микроби (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Това е лудост (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Плодово бренди (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Винегрет в мой стил (фр.). — Бел.прев. ↑

- [5] Марка майонеза. — Бел.прев. ↑
- [6] Много съм щастлив (фр.). — Бел.прев. ↑
- [7] Глинесто варовикова (фр.). — Бел.прев. ↑
- [8] Купаж (фр.). — Бел.прев. ↑
- [9] Накратко (фр.). — Бел.прев. ↑
- [10] Невероятно (фр.). — Бел.прев. ↑

ЧЕТИРИНАЙСЕТ

Седнал в кабинета си високо над пристанището, господин Чън запали цигара и се пресегна за телефона. Беше на път да затвърди репутацията си на най-изкусния търговец на вино в Хонконг, единственият *négociant*^[1], наясно кой търси редки реколти или уникални бутилки и кой има достатъчно дълбоки джобове да си ги позволи. Когато чу името, секретарката от другата страна на линията моментално го свърза.

Чън не си губи времето с любезности.

— Днес ти е щастлив ден — обясни на клиента си. — Справих се добре в Бордо. Купих шест кашона и ти гарантирам, че са единствените в Хонконг. И с оглед на отдавнашните ни отношения, да не говоря за крепкото ни приятелство, ти заделих два кашона на цена 75000 долара единият. Американски долари естествено.

Чън направи пауза да остави новината за неговата щедрост да възпроизведе желания ефект.

— Какво? Какво е на вкус? Това пък какво общо има? Хайде, приятелю. Знаеш не по-зле от мен, че това не е вино за пиене, то е за купуване и продаване. *Инвестиция*. Другите ми тукашни клиенти биха продали майките си за него. Задръж го една-две години. Както върви, би могъл да удвоиш парите, които ще дадеш сега за него. Не, опасявам се, че това не е възможно. Само два кашона. Останалите са обещани в Пекин и Сеул. Да? Добре. Няма да съжаляваш.

Чън затвори телефона, доволно издуха пръстен дим и задраска едно име в списъка на бюрото си. Може би трябваше да вдигне цената на 80000 долара. Предстояха няколко интересни дни. Той набра номер в Пекин.

В другия край на света Русел, както обикновено, се бе върнал в розовия си дворец за обяд. Беше погълнат от мисли, ровеше в сланината и лещата на любимото му *petit salé*^[2], говореше съвсем

малко и едва докосваше виното си. Съпругата му Людвин, свикнала да вижда по време на ядене чиста чиния и празна чаша, стигна до логично заключение.

— Стомахът ли те боли? — попита тя с убедеността на жена, отдавна запозната с капризите на храносмилателната система на съпруга си. — Снощи яде прекалено много сирене. Трябва да вземеш разслабително.

Русел поклати глава и избута чинията си.

— Стомахът ли? Не, добре е.

— Тогава какво има? — Тя се пресегна през масата и го потупа по ръката. — Хайде, Кло-Кло, кажи ми.

Той въздъхна и отпусна тялото си на стола.

— Лозето. Нали се сещаш, малкият парцел.

Людвин кимна.

— Ами, вчера дойде енолог от Бордо да огледа имота, *un monsieur très snob*^[3], уреди го Натали Озе.

— Какво каза той?

— О, нищо кой знае какво. Нищо хубаво де. Мисля, че в това е проблемът, защото сутринта мосю Макс ми каза, че ще се допита до друг специалист. А нали се сещаш какво значи това?

Русел очерта кръгове на масата с чашата си за вино, лицето му беше олицетворение на унилоост.

Людвин наистина съзнаваше какво означава това и го очакваше от години. Тя заобиколи масата и застана зад него да разтрие раменете му.

— *Chéri*^[4] — каза тя, — беше писано да свърши рамо или късно. Благодарение на това лозе имаме доста добри години — къщата, колите, повече, отколкото сме си представяли, когато се оженихме. — Тя се наведе и го целуна по темето. — Не обичам да те виждам такъв.

Стисна раменете му за последен път и разчисти масата. Канеше се да отнесе чиниите в мивката, но внезапно спря, остави ги на масата с трясък, който стресна съпруга ѝ, и много настоятелно почука с пръст по масата.

— Трябва да му кажеш, Кло-Кло. Трябва.

Русел я зяпна, задъвкал устната си, без да казва нищо.

Людвин се протегна, хвана ръката му и тонът ѝ стана по-мек.

— Младежът изглежда много *сутра*, ще прояви разбиране, по-добре да научи от теб, отколкото от друг, нали? — Тя отговори на собствения си въпрос, кимайки енергично. — Много по-добре.

Следобедният въздух беше застинал и гъст от жегата. Макс беше кацнал на стълба, бореше се с плетеница от глициния, която се опитваше да пропълзи неканена в къщата през прозореца на горния етаж. Кристи бе излязла да търси английски вестник, а мадам Паспарту, чиято котешка криза бе приключила, простираше прането на импровизирания простор, който бе опънала в единия ъгъл на тенис корта.

Спокойствието моментално бе разбито на пух и прах от тропота на вана на Русел, който спря на двора. По навик Тонто слезе пръв и се втурна да лае стълбата, след което я подуши много замислено и вдигна крак да я препикае. Русел го смъмри разсеяно, докато надничаше към мъжа над него, чийто силует се открояваше на фона на белосаното от слънцето бледосиньо небе.

— Мосю Макс, прекъсвам ли те?

Макс слезе от стълбата и се ръкуваха, а Русел задърпа едното си ухо, докато търсеше подходящите думи да започне.

— Трябва да говоря с теб — започна той, — има нещо, което искам да ти покажа. Става въпрос за лозето. — Той кимна с глава към вана. — Можем да отидем заедно още сега, ако имаш време.

Поеха в мълчание по посока на селото и свиха по тесен черен път, който завършваше пред дълга плевня без прозорци, построена в лека гънка в земята. Двукрилата ѝ врата беше преградена с решетки и заключена с катинар.

— Избата — обяви Русел. — Не си я виждал.

Макс поклати глава.

— Мислех, че носиш гроздето направо в кооперацията.

— Не всичкото — отвърна Русел. — Искам да говорим точно за това.

Той паркира колата пред плевнята и Макс излезе навън, където Тонто вече се въргаляше в прахоляка и скимтеше от удоволствие докато си търкаше гърба в чакъла. Русел отключи вратата и я отвори. Влезе в сумрака, включи осветлението и покани Макс да го последва.

В избата беше прохладно, почти студено след жегата навън, а въздухът миришеше леко на влага, на танини и на плесени. Подът беше от грапав бетон, разделен по средата от изцапан с вино канал. От двете му страни имаше редици бъчви, качени върху бетонни плинтове и надписани с тебеширени драскулки, безсмислени за всеки, с изключение на винопроизводителя. В единия ъгъл до вратата имаше разнебитена ламаринена маса с пръснати листове хартия, две мръсни чаши и дълга стъклена спринцовка, завършваща с гумено разширение с размера на юмрук. На стената от ръждясал пирон висеше календар със снимки на млади жени, опънати по трактори в конвулсиите на някакъв личен екстаз.

Макс се огледа с интерес и се зачуди дали от него се очаква да каже нещо, а Русел избърса праха от чашите с носна кърпичка и издърпа два стари дървени стола до масата. Покани с жест Макс да седне и притвори едното крило на вратата, за да намали ослепителната светлина, идваща отвън. Накрая свали шапката си с въздишка и седна.

— Мосю Макс — подзе той, — както знаеш, обработвам лозята на Грифон от трийсет години, откакто чичо ти купи къщата. През годините много пъти съм го карал да замени лозите, които бяха стари и изтощени. — Русел погледна към масата и замачка кепето си. — Но по една или друга причина моментът никога не беше подходящ: следващата година, казваше той, ще го направим догодина. Имаше един парцел, този зад стената, за който прецених, че може да даде хубаво вино. — Русел млъкна да поклати глава и да се поправи. — Не, *сигурен* бях, че може. Имаше нужната камениста почва, нужното изложение, нужния наклон, не твърде голям, идеален. Казах на чичо ти — това беше преди повече от петнайсет години — но той не прояви интерес или не му бяха останали пари след ремонта на покрива, винаги имаше нещо по-важно. Накрая реших сам да изкореня старите лози и да засадя нови. Дватамата с Людвин имахме малко спестени пари.

Той мълчаливо гледа Макс няколко секунди с вдигнати вежди и в очакване на реакция.

— Предполагам, че старецът е бил възхитен, нали?

Ръцете на Русел продължаваха да душат кепето.

— Всъщност така и не му казах какво точно съм направил. Той реши, че съм използвал обикновен разсад, но аз исках нещо по-добро, нещо специално. Нямахме представа, че съм засадил най-доброто

каберне совиньон и малко мерло. Никой не знаеше. Тези неща са доста сложни във Франция. Законите, хората от земеделското министерство *qui se mélent a tout*^[5] които искат да обявяваш всяка клонка и паднало листо. — Той сви рамене. — Невъзможно. Беше по-лесно да не кажа нищо.

Русел ненадейно се изправи, взе спринцовката от масата и отиде до бъчвите. Макс го проследи как бутна една канелка, пхна спринцовката и изтегли няколко сантиметра вино. Когато се върна, внимателно натисна гуменото разширение, напълни чашите до половина и поднесе едната на светлината.

— *Bon*. Хайде. Опитай го. Но имай предвид, че е още младо.

Макс взе чашата със съзнанието за напрегнатия очаквателен поглед на Русел и собствената си некомпетентност по отношение на виното. Но щом напитката се озова в устата му и изпрати мощни и приятни сигнали до небцето му, дори той можеше да каже, че е нещо съвсем различно от обичайните люберонски вина. Прищя му се да си спомни някое определение от натруфения речник на Чарли и беше толкова впечатлен, че забрави да изплюе.

— Удивително — призна той и вдигна чаша към Русел. — Поздравления.

Русел сякаш не го чу.

— Никой тук не прави такова вино — обясни той. — Въпреки това осъзнах, че имам проблем — не можех да го продавам, поне не законно, защото лозите каберне совиньон и мерло не са били обявени официално. Затова отидох при нотариус Озе за съвет, мислех, че може да намери *petite lacune*^[6] в закона. Тя е много умна. — Клод отпи глътка вино, сдъвка го за няколко секунди и го изплю в канала. — Тогава започна всичко. Вместо пролука тя намери купувач, който да закупува цялото количество всяка година и да плаща в брой — добри пари, никаква бумажина, никакви данъци, никакви въпроси. Не устоях. Съпругата ми, дъщеря ми, напредналата ми възраст...

Той изгледа Макс със скръбно, виновно изражение на стара хрътка, хваната *in flagrante*^[7] със забранена агнешка пържола.

Макс се наведе напред, докато се опитваше да смели току-що чутото — Натали Озе, *notaire* и *négociant*. Нищо чудно, че изглеждаше толкова преуспяла.

— На кого го продава?

— Не знам. Никога не съм виждал купувача. Натали каза, че не е необходимо.

— Добре де, къде го прещаш? В Париж, в Германия, в Белгия?

Русел поклати глава.

— Кой знае къде отива? Камионът идва веднъж годишно — през септември, точно преди да започна *vendange*, винаги нощем. Виното от предишната година се прехвърля от бъчвите и аз си получавам парите още следващата седмица. От Натали.

— Ами камионът? Сигурно отстрани пише някакво име? Компания, някакво предприятие?

Ръката на Русел се спусна да погали ухото на Тонто.

— Не. Не е нормално, знам, но в такава *affaire* човек не задава много въпроси. Мога да кажа единствено, че номерът на камиона, извозващ виното, е с регистрация 333. — Той посочи с палец над рамото си в смътна северна посока. — Жиронда.

Макс поклати глава.

— Откога продължава това?

— Седем или осем години, може би малко повече. Не си спомням съвсем точно.

— Не разбирам защо ми казваш всичко това. Можеше никога да не науча — каза Макс.

Русел се втренчи в потрепващия хоризонт през полуотворената врата на избата с присвити очи и неподвижно мургаво лице, прорязано от дълбоки бръчки. Главата му би могла да е излята от бронз. Той се извърна към Макс.

— Чичо ти се интересуваше повече от книгите и музиката си, отколкото от лозето. Въпреки това много пъти едва не му разкрих всичко, но... Ами, аз платих за лозите, аз ги засадих, грижех се за тях. На всеки четири години купувам нови дъбови бъчви — най-добрия френски дъб. Не жалия средства. Всичко е както трябва. А и чичо ти никога не е пострадал не беше кражба. Изглеждаше справедливо. Не съвсем честно може би, но справедливо. А сега всичко се промени, ти искаш да подобриш лозето, водиш енолози... — той си допи виното, този път го глътна, и остави чашата внимателно. — Да ти призная, мосю Макс, знаех си, че някой ще научи. Прецених, че е най-добре да ти го кажа лично.

Той си възвърна скръбната физиономия, докато чакаше да разбере как е възприета изповедта му.

Макс известно време запази мълчание и попита:

— Казваш, че идеята е била на Натали Озе?

Русел кимна утвърдително.

— Тя не е никак глупава. Погрижи се за всичко.

Две изненади за Макс в рамките на половин час. Лозето не беше такова, каквото изглеждаше. Ослепителната *notaire* не беше такава, каквато изглеждаше. Що се отнася до Русел, дали беше искрен или играеше някаква своя игра? Дали виното можеше да се продава законно, или щеше да има чудовищно големи глоби? Усложненията бяха твърде много, за да вземе незабавно решение.

— Е — заключи Макс. — Радвам се, че ми каза. Знам, че не ти беше лесно. Нека да помисля.

Следобедът премина в спокойна, топла вечер под лавандулово небе, прорязвано от розови ивици, което обещаваще поредния прекрасен ден. Опияняващото и дразнещо апетита ухание на готвено долиташе от отворените прозорци на къщите в селото. Кристи бе успяла да намери брой на „Интернешънъл хералд трибюн“ отпреди три дни и докато вървяха към ресторанта на Фани, запознаваше Макс със закъснели новини от външния свят — предимно летните магии на политици. Когато минаха покрай игрището за *boules*, спряха да изгледат следващото хвърляне. Както обикновено, играеха само мъже.

Кристи се озадачи. Идваше от страна, където участието на жените в спорта вече се простираше до бокса, а скоро щеше да стигне и до сумото.

— От доста време идваш тук. Знаеш ли защо никога не участват жени?

— Не съм се замислял — отвърна Макс. — Просто не го правят. Почакай.

Той отиде при възрастен мъж, тъмен и сбръчкан като изсушена маслина, който чакаше реда си да хвърля, и му повтори въпроса. Старецът се изкикоти и каза нещо на Макс, което предизвика нестройно хорово кискане у останалите играчи.

Макс се усмихваше, когато се върна при Кристи да ѝ преведе.

— Отговорът няма да ти хареса. Каза, че жените трябва да си стоят вкъщи и да готвят. О, добави и че може да научи кучето си да играе *boules* по-добре от коя да е жена.

Лицето на Кристи, раменете ѝ, цялото ѝ тяло се вкамениха от възмущение.

— Ще видим тая работа. Само гледай, приятел.

Тя стъпи на игрището, взе *boule* от сащисания старец и отиде до линията за хвърляне, начертана в праха. Играчите замлъкнаха. Кристи се приведе, прицели се продължително и съсредоточено и запрати топката, която разпръсна останалите *boules* и удари право в *cochonnet*.

Тя се обърна към стареца, вече още по-сащисан, и се потупа по гърдите.

— Шампион по боулинг на Санта Хелена в младша група, 1993 г. — заяви тя, след което потупа стареца по гърдите. — И предайте много поздравии на кучето си от мен.

Старецът ги проследи, докато напускаха игрището, свали кепето си и се почеса по главата. Как само са се променили времената, помисли си той. Как са се променили времената.

Веднага щом пристигнаха в ресторанта, Кристи отиде да измие праха от ръцете си, давайки възможност на Фани да зададе на Макс въпроса, който я тормозеше от няколко дни.

— Малката американка — ваша *copine* ли е?

— Не, не, не — отвърна Макс. — Просто приятелка. Прекалено млада е за мен.

Фани се усмихна и разроши косата му, докато му подаваше менюто.

— Съвсем прав сте. Твърде млада.

Кристи се върна и го завари с втрещен поглед, но го отдаде на глада.

— Кажи ми — започна тя, — къде беше днес следобед?

Докато напредваха с вечерята — зеленчукова терина, последвана от гърди на барбарска патица, сервирани, както следва, с хрупкава кожа — Макс ѝ разказа за експедицията си и за признанията на Русел.

Първата реакция на Кристи беше самодоволно задоволство.

— Знаех си — заяви тя. — Никога не можеш да вярваш на жена с такъв цвят на косата. Каква схема. Можеш да си сигурен, че някъде по трасето пладнешки ограбва стария Русел.

— Вероятно си права. Наистина умирам от желание да разбера къде отива виното. Ако знаехме...

Кристи отопи соса с парче хляб, френски навик, който несъзнателно беше възприела.

— Със сигурност работи в комбина. Някога казвала ли е нещо, което да събуди подозренията ти? Видя ли нещо в кабинета ѝ? — Последва откровено дяволита усмивка. — Предполагам, че така и не си стигнал до спалнята ѝ.

Макс се върна мислено в предишната неделя, когато бе чакал Натали в дневната. Какво можеш да откриеш за десет минути? Сети се за хубавите мебели, антикварния килим, подписаните снимки на Латриг, скъпите издания за живопис и скулптура, книгата за вино, която бе прелистил. Книгата за вино.

— Имаше нещо дребно — винен етикет, който използваше като разделител за книга. Странно име, което, разбира се, съм забравил. Но си го записах с идеята да потърся от това вино, когато се върна. Като изключим това, нищо. Ще ядеш ли сирене?

Те продължиха да се хранят в замислено мълчание, което в крайна сметка бе нарушено от Макс.

— Най-лесно е да я изобличим — все пак виното е част от имота, а двамата с Русел са го крадели. Да я накараме да признае. Как ти се струва?

Кристи изсумтя.

— Да си признае? Тя? *Тази пачавра*? Ще бъде нейната дума срещу нашата, а тя е някакъв адвокат, нали? Забрави. Не, според мен е по-добре да изчакаме и да се опитаме да разберем с кого работи. После да ги хванем.

— Не знам за Русел обаче — призна Макс. — Може да си пада малко мошеник, но развих слабост към него. А и той наистина се е грижел за стареца, съжалявам, за баща ти. — Макс остави чашата и се потупа по главата. — Кое то ме подсеща, че точно след като излезе следобед, ми се обади Боск — адвокатът, при който ходихме в Екс.

Кристи завъртя очи.

— Нека отгатна какво е казал.

— Права си. Тъмната област сега е почти черна. Далеч по-сложно, отколкото предполагал първоначално. Подробно разследване във Франция, вероятно пътуване до Калифорния за консултиране с

тамошните власти, нямало да остане непреобърнат камък и прочее. Проучване с месеци. Стори ми се много доволен от този факт.

Още преди Макс да свърши разказа си, Кристи бавно започна да клати глава.

— Защо ли не се изненадвам? — каза тя. — Живеех с адвокат, нали си спомняш? Господи, това е като... ами, като доене на мишка, както бившият ми заяви веднъж на повечко бири. Нали схващаш? Да се опитваш да изцедиш нещо, което го няма. Всички го правят.

С изражение на върховно презрение тя се пресегна за цигара.

— Калвадос?

— Категорично да.

На тръгване от ресторанта видяха, че вечерна игра на *boules* — или същата отпреди — се играеше на светлината на покритите с нощни пеперуди улични лампи. Участниците изглеждаха също като предишните — същите жилави, съсухрени старци, които продължаваха да стоят с кепетата си, същият безкраен поток от многословни спорове. Единият забеляза Кристи и сръга мъжа до него. Докато тя минаваше покрай тях, той разтръска китка сякаш я е изгорил и я удостои с усмивка, проблясваща със златни пломби.

— Какво означава това? — попита Кристи.

Макс се замисли за момент.

— Предполагам, че е едно на нула за Калифорния.

[1] Търговец (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Свинско, варено в солена вода с подправки (фр.). — Бел.прев.

↑

[3] Един господин, голям сноб (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Скъпи (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Които се месят във всичко (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] Малък пропуск, пролука (фр.). — Бел.прев. ↑

[7] На местопрестъплението (фр.). — Бел.прев. ↑

ПЕТНАЙСЕТ

От Макс все още се стичаше вода след душа, когато телефонът му звънна. Беше Чарли, силно развеселен и звучеше като затворник, току-що получил вестта, че му отменят смъртната присъда.

— Още един ден с тези глупости — уведоми го той, — и съм изцяло на твое разположение. Ще дойда утре. Единственото, което трябва да направя днес, е да оцелея след лекция за възможностите за офшорни ипотeki за късметлиите със седемцифрени доходи, последвана от несъмнено бълнуваща сесия с въпроси и отговори за данъците, с които се облага вторият имот. Искаш ли да дойдеш?

— Тегава работа, а?

— Повече съм се забавлявал на погребения.

— Чарли, имам добра новина за теб на винения фронт — е, поне мисля, че е добра. Твърде дълго е да ти го обяснявам сега, малко е сложно. Но като се видим утре, ще те въведа в нещата.

— Нямам търпение. О, между другото взел съм ти пушена съомга и кумберландски наденички. Напъхах ги в минибара, така че би трябвало да стават. Не се сетих за нищо друго, което би искал, освен Кейт Мос, но тя е заета.

Когато затвори телефона, Макс се усмихваше. Обаждането му припомни, че Чарли — един от онези редки и ценни хора, които са непрестанно щастливи — е кажи-речи единствената част от предишния му живот в Лондон, която му липсва. Макс потърси мадам Паспарту.

Тя прие вестта за друг гост — специален гост, както ѝ обясни Макс — с жадно любопитство, примесено с леко безпокойство за късното предизвестяване. Джентълмен от Лондон, несъмнено човек с висок сан и обществено положение, вероятно дори английски *milor*^[1] и от нея се очакваше да направи всичко *comme il faut*^[2] само за двайсет и четири часа. Предстоеше ѝ да свърши хиляди неща, даже може би повече: хавлии, чаршафи, цветя, гарафа с коняк за нощното шкафче (беше добре известно, че по-високопоставените англичани са

пристрастени към питието преди сън); трябваше да изгупа и да проветри матрака, да излъска прозорците, да полира стария гардероб и да заличи всички следи от насекоми.

Мадам Паспарту застана с ръце на хълбоците, пое си дъх след това рецитиране с главоломна скорост, а Макс се опита да я успокои. Може би бе пораздухал препоръките на Чарли.

— Всъщност той е просто много стар приятел — обясни й. — Не очаква „Риц“.

— *Mais quand tête!*^[3] — Мадам Паспарту предпочете да не се съобразява с думите му и си погледа часовника, като почти риеше земята от нетърпение да се подготви за идването на Чарли. — Ще ми направите услуга, мосю Макс, ако двамата с мадмоазел се махнете от къщата днес, за да работя на спокойствие. Времето е изключително приятно. Предлагам *pique-nique*^[4].

Направи предложението с тон, който не предполагаше никакво обсъждане.

За изненада на Макс идеята се понрави на Кристи, която бе слязла в кухнята и слепешком си проправяше път към първата чаша кафе.

— Страхотно — зарадва се тя от дълбините на сутрешната кома. — Обичам пикниците.

След десет минути и двамата бяха изхвърлени от къщата и стояха до колата, въоръжени с карта и тирбушон и без абсолютно никакъв план къде отиват.

Вдъхновението ги споходи в селото. Бяха купили продуктите за лек обяд и тъкмо взимаха хляб, когато една бележка, закачена на дъската за съобщения на пекаря, привлече вниманието на Кристи. Сред снимките на изчезнали котки и описанията на продаващи се домашни и земеделски уреди втора ръка на *prix d'ami*^[5] висеше картичка на ферма извън селото, която предлагаше коне под наем за, както бе написано, *pique-niques hippiques*^[6] в Люберон.

— Дали е това, което си мисля? — попита Кристи. — *Pique-nique* го схващам, а има снимка на кон, така че явно става въпрос за пикници с коне, нали? Супер.

— Яздиш ли?

— Разбира се. А ти?

Макс споделяше възгледа на Оскар Уайлд, че конете са опасни в двата си края и неудобни по средата, и си спомни първия си и, до момента, последен опит за езда. Конят го беше метнал още преди да се настани на седлото, и се беше надвесил над него с уста, разтеглена в отвратителна жълтозъба усмивка, напълно лишена от съчувствие.

— Веднъж пробвах — отвърна той. — Но конят спечели.

— Хайде де — възрази Кристи. — Същото е, като да караш колело. Няма нищо сложно.

Половин час по-късно стояха на ливадата до конюшния пред два приветливи и на вид хрисими коня. Собственикът на фермата бе снабдил Макс с груба, нарисувана на ръка карта на конските пътеки — Въпреки че, както бе обяснил, конете ги познаваха толкова добре, че щяха да се оправят и с вързани очи. Кристи се метна на седлото плавно и с лекота, а Макс предпазливо постави стъпалото си в стремето.

— Не, Макс. От другата страна. Винаги се качваш отляво.

— Защо?

Конят се извърна и изгледа Макс укорително.

— Не съм съвсем сигурна — призна Кристи. — Но така се прави. Май има нещо общо с меча. Нали схващаш? Да не се заплете в краката ти.

— Разбира се — каза Макс. — Мечът ми. Колко съм глупав.

Той се покатери на седлото и конят, без да го пришпорват, пое с бавна, величествена походка.

Не след дълго Макс напълно забрави за страховете си и се чувстваше ако не спокоен, то поне не толкова напрегнат, дори започваше да харесва непознатото, но все по-приятно усещане да седи на огромно живо същество, което се движи. Вдъхна миризмата на топъл кон и стара кожа, намести тежестта си в скърцащото седло, като се опита да изглежда безгрижно, и започна да обръща повече внимание на пейзажа. През цялото време се изкачваха в индийска нишка, конете пристъпваха бавно и внимателно по тясната камениста пътека през плетеница от жълтуга и чемшири, копитата им стъпкваха розмарина и мащерката, които като че ли растяха при всеки камък. Колкото повече приближаваха към върха, гледките, застлани с килим в различни нюанси на зеленото, ставаха все по-зрелищни.

След два часа спокойна езда те се озоваха на най-високата точка на Дюберон, отбелязана на картата на фермера като Мур Негр, близо

хиляда метра над морското равнище. Най-силният шум беше нежното свистене на конския дъх. Откакто бяха тръгнали, Кристи и Макс не бяха видели и не бяха чули жива душа.

Кристи завърза конете в сянката на храстовиден дъб, а Макс разопакова хляба и наденицата, сиренето и плодовете и бутилка червено вино, затоплено от допира на коня до температурата на добре загрята стая. Протегна се да разкърши схванатия си гръб, стоял повече или по-малко неподвижен по време на ездата, и се огледа.

Необикновеният покой и красота на околността, пълното отсъствие на човешки звуци, изключително просторните гледки нямаше как да не докоснат душата ти. На север се виждаше Мон Венту, ослепително белият чакъл на хребета му изглеждаше като вечен сняг; на юг се разкриваше солидната маса на Мон Сен Виктоар; а далеч отвъд него — сребристите отблясъци на Средиземно море. Кристи дойде до него и няколко минути стояха безмълвно, заслушани във вятъра.

— Русел идва тук, когато ходи на лов. Каза ми, че е виждал орли — сподели Макс. — Приказно е, нали? Лондон ми се струва на хиляди километри.

— Не ти ли липсва?

— Лондон? — Той се замисли за миг, после поклати глава. — Не, изобщо. Странно е, бях забравил колко ми харесва тук. Когато идвах при чичо ми, никога не исках да си заминавам. И сега е така. Чувствам го като свой дом. — Той й се усмихна. — А си мислех, че съм градско момче.

Намериха място, където можеха да седят един до друг с изглед на юг, и опряха гърбове в затоплената от слънцето скала. Макс отвори виното, напълни пластмасовите чаши, а Кристи направи примитивни сандвичи.

— И така — подхвана тя, докато му подаваше половин багета, натъпкана с парчета наденица, — ще останеш ли?

— Надявам се. Не знам дали ще мога, но бих искал. Тук ме устройва — липсата на напрежение, малките подробности от обикновения живот, възможността да прекарвам повече време на открито, дори харесвам французите — е, знаеш това... — Той сви рамене и се зае да съзерцава огромния сандвич, който държеше с две ръце. — Ще видим? Ами ти?

Кристи не побърза да отговори, а когато все пак го направи, в гласа ѝ се усещаше почти оправдателен тон.

— Все още не съм готова. Има толкова много места, които не съм виждала. Няма да повярваш, но допреди две години спадах към деветдесетте процента американци, които нямат задграничен паспорт. Разбираш, нали? Ние пътуваме, но си оставаме у дома. И предполагам, че изпускаме много. Лондон, Париж, Прага, Венеция, Флоренция — което и място да назовеш, аз не съм била там. Наистина искам да видя колкото се може повече, докато съм тук. — Тя отпи глътка вино и се втренчи в чашата си. — Предполагам, съвсем скоро ще потегля.

Донякъде ужасен от отговора, Макс зададе въпроса, който го занимаваше почти от момента на пристигането на Кристи.

— Според теб какво трябва да направим с къщата?

— Мислих много. Предполагам, че ти също. — Тя вдигна ръка да спре Макс, който се канеше да отговори. — Първо на първо, не дойдох тук заради къщата, вече притежавам старата къща на майка ми, която сега е десет пъти по-скъпа, отколкото когато я е купила. Дойдох, защото исках да се махна за известно време след раздялата с Боб и, нали се сещаш, да видя дали имам отдавна изчезнал баща. Но още не съм готова да се установя и определено не във Франция. — Тя видя, че устните на Макс се разширяват в усмивка. — Искам да кажа, че е страхотно, но не е за мен. Вероятно е нещо, което се научаваш да харесваш. А и при всички положения чичо ти е искал ти да наследиш къщата. Така че, знаеш ли какво? — Тя вдигна чашата си за на здравица. — Твоя е. — Беше неин ред да се усмихне на изражението на Макс. — Всъщност това е просто начин да си спестим харченето на солидна сума за онзи мазен адвокат с подскачащи вежди и мръсно съзнание. Говоря за нахалството му.

Макс се върна мислено към онзи следобед в Екс — сега му се струваше толкова отдавна — и към коментара, който вбеси Кристи. Нещо за романс.

— Не го съди сурово. Французите винаги смятат, че сексът побеждава всичко. Виж само мадам Паспарту — от мига, в който ти се появи, се опитва да ни вкара в една спалня, и определено не за да ѝ намалее прането. — Той извади с пръст от виното си стреснат скакалец, преди да отпие още една глътка. — Не искат да са груби, но е нещо като национален спорт. В кръвта им е.

— Като откаченото шофиране и шантавия водопровод.

— Точно така. Но чуй ме — трябва да помислиш за къщата. Това е важно решение.

— Макс? Не си ритай късмета. Помниш ли какво стана последния път, когато се опита да спориш с мен?

Кристи се прозя и се опъна по гръб, като положи глава върху конопената торба за обяда им, а Макс погледна към морето отвъд маранята на следобедната жегата.

— Надявам се, че ще харесаш стария Чарли — смени темата той. — Той ми е много добър приятел. Ако успеем да измислим нещо с виното, което Русел прави нелегално, ще е много доволен. Шато „Чарли“. Направо си го представям как прави гаргара и ни залива с високопарни думи — обещаващо... обещаващо, дали долавям *sourçon*^[7] на есенни листа, на графит, на трюфел, на препечени кайсии? Ти всъщност нямаш нищо против англичаните, знам. Само против мен. Чарли е различен. Ще ти хареса.

Но отговор не последва. Слънцето, виното и чистият въздух си бяха казали думата. Кристи спеше дълбоко.

Макс се замисли за бъдещето, внезапно порозовяло, и духът му се повдигна. Само за няколко дни той беше наследил къща — сега благодарение на Кристи всички неясноти около собствеността бяха отпаднали — и лозе, даващо хубаво вино. Поне достатъчно добро да привлече вниманието на Натали Озе и нейните съучастници и вероятно достатъчно добро да плати разходите по поддръжката на имота. И понеже харесваше Русел, той се радваше, че старият мошеник не знае съдбата на виното, след като напусне избата.

Или поне така изглеждаше.

Макс чу съвсем слабо, почти конско изсумтяване до себе си. Кристи бе сменила позата и сега лежеше свита настрани, а една мравка пълзеше по гладката медена кожа на бузата ѝ. Той внимателно я махна и погледна спящото лице на американката със смесица от благодарност и, за негова изненада, смъртно усещане за привързаност. Беше добре компания в странна и трудна ситуация. Може би дори щеше да му липсва.

[1] Милорд (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Както трябва (фр.). — Бел.прев. ↑

- [3] Ама въпреки това (фр.). — Бел.прев. ↑
- [4] Пикник (фр.). — Бел.прев. ↑
- [5] Цена за приятел (фр.). — Бел.прев. ↑
- [6] Конни пикници (фр.). — Бел.прев. ↑
- [7] Нотка, нюанс (фр.). — Бел.прев. ↑

ШЕСТНАЙСЕТ

— Взех това назаем от мой познат в селото, който е *très anglophile*^[1] — обясни мадам Паспарту, докато показваше на Макс чудесата, които бе сътворила в спалнята, определена за Чарли. — Приятелят ви веднага ще се почувства у дома. Обърнете внимание на кучетата. — Тя посочи към нощната масичка.

Редом до гарафата с коняк и малка ваза с фрезии се открояваше рамкирана цветна снимка на усмихнатата кралица Елизабет. Беше приседнала на канапе, вероятно в личната си всекидневна в Уиндзор, с антураж от кокери, разпръснати по килима в краката ѝ като живо ветрило.

Макс обмисли снимката, убеден, че Чарли ще реши, че е полудял.

— Какво внимание към детайла, мадам — похвали я той. — Приятелят ми несъмнено ще остане очарован.

Беше утрото на деня, в който пристигаше Чарли, и Макс прекара последния четвърт час в прилежно възхищение от безупречно излъсканата спалня. Трябваше да признае — мадам Паспарту бе направила чудеса: опърпаните възглавнички и моравите завеси с доста зловещи петна бяха изтупани до пращинка, всяка твърда повърхност бе полирана и приведена до пълен блясък, теракотеният под се бе подмладил от компресите с вода и ленено семе и усиленото търкане, а до леглото бе проснато килимче, което да предпазва фините стъпала на Чарли от прекия контакт с пода. Имаше и кралски портрет. Какво повече може да иска един гост?

Мадам Паспарту вдигна пръст и прекъсна пороя от хвалби на Макс.

— Вашият приятел обича ли да танцува?

Макс неведнъж бе Виждал Чарли в действие на дансинга. Краката му рядко преминаваха границата на тътренето, за сметка на това ръцете му постоянно бяха заети с разнообразност на претърсване в

забавен каданс. Колкото и да е странно обаче като че ли момичетата нямаха нищо против.

— Да — отвърна Макс, — въпреки че предпочита по-бавна музика. Заради артритата.

— *Ah bon?* Е, довечера ще има музика във всякакво темпо. Днес е селският *fête, un repas dansant*^[2]. Ще има оркестър с акордеон и *diji*^[3] от Авиньон, който ще пуска по-модерни мелодии. От плочи — като в дискотека — добави, в случай че Макс не беше в час със съвременните развои в света на музиката.

Макс кимна.

— Надявам се, че вие ще сте там, мадам.

— Разбира се. Всички от селото ще дойдат. — Тя се вдигна на пръсти и изпълни учудващо изкусен пирует. — Всички ще танцуват.

За части от секундата Макс си помисли за Фани — за танц под звездите. Погледна си часовника.

— Най-добре да тръгвам. Съвсем скоро трябва да пристигне, а не знае как да намери къщата.

Всъщност Чарли бе нетърпелив да се махне от всичко и всеки, свързан с луксозните недвижими имоти, бе тръгнал рано от Монте Карло и вече бе пристигнал в селото. Паркира пред кафенето и слезе от големия си „Мерцедес“ под наем, след което огледа площада с радостен интерес.

Нямаше как да го вземеш за жител на Сен Пон. Беше облечен много *à l'anglais*^[4]: двуреден блейзър с множество медни копчета, светлосиви памучни панталони, ослепително нова панамена шапка — привидение от друг свят, което местните изучаваха с коси погледи на дискретно любопитство. Той улови погледа на възрастна жена и вдигна шапка.

— *Bonjour*, драга, *bonjour*.

Уви, с това се изчерпваше речниковият му запас от френски думи. Беше преминал крачка напред от традиционния английски метод за общуване с чужденци — сиреч, да говориш английски много бавно и на максимално висок тон — но това беше съвсем малка крачка и често непонятна. В действителност беше език, нечуван досега в Сен Пон или където и да било: в основата си английски, но с „о“ или „а“, понякога „оо“, което се добавяше в края на всяка дума за придаване на

автентично звучене, тук-там с по някоя френска или испанска заврънкулка, подхвърлена за допълнително объркване.

Чарли остави колата си пред кафенето и влезе да се погрижи за внезапно налегнала го нужда. Обърна се към жената зад бара:

— Пор фавор, мадам, тоалетос?

Тя вдигна поглед от вестника и кимна към задната част на кафенето. Чарли се забърза натам с благодарна въздишка.

Когато Макс слезе в селото, площадът кипеше от дейности по подготовката на вечерната веселба. Петима мъже се бяха покатерили на стълби и опъваха цветни светлини през клоните на чинарите; други редяха дървени маси и пейки, които заемаха по-голямата част от пространството. Трета група — навъсени, небръснати, шумни и разгневени тъкмо бяха изскочили от огромен камион, натоварен с материали за скеле и талпи. Те щяха да се превърнат в сцена за оркестъра, но за нещастие — и това беше причината за мръщенето и гнева — камионът не можеше да стигне или поне да се приближи до частта, отделена за сцена, защото някакъв кретен бе паркирал мерцедеса си пред кафенето и беше препречил пътя. Шофьорът на камиона се наведе в кабината, сложи ръка на клаксона и я остави там.

Кретенът, провел успешни преговори за чаша кафе, която да му бъде поднесена на терасата, се появи бесел и облекчен от вратата на кафенето точно когато Макс паркираше. Радостта от срещата им бе прекратена от рева на шофьора на камиона.

— Чарли, ако този мерцедес беше мой, мисля, че щях да го преместя, преди да го избутат с камиона.

— О, господи. — Чарли отиде при колата си, като междувременно махаше ръце с, както се надяваше, извинителни жестове. — Пардоней, пардоней. Страхотно съжалявам.

След тези думи изкара колата от площада, като се размина на косъм с дървена маса и кучето на кафенето.

Мадам излезе с чаша кафе и се огледа напразно за мъжа, който го бе поръчал. Обърна се към Макс и поклати глава.

— Винаги ме прецакват така — обясни тя. — Влизат, вършат си работата и изчезват. Все едно държа *pissotière*^[5].

Макс ѝ обясни проблема, поръча кафе за себе си и, в опит за помирение, за мъжете от камиона. Седна, облегна се на стола и обърна лице към слънцето, усмихнат при мисълта, че Чарли ще остане при

него няколко дни. Щеше да е забавно да му покаже различен начин на живот, особено с хубаво момиче, което да го държи нащрек. Само че панамената шапка трябваше да си отиде. Това подсети Макс за униформата, предпочитана от определен вид англичани, които той ненавиждаше — шумни, розови и безцеремонни — какъвто Чарли със сигурност не беше.

Приятелят му се върна, съблече блейзъра си и го преметна през облегалката на стола си, преди да седне.

— Добре изглеждаш, старче. Понася ти тук. Но доколкото си спомням, каза, че това е спокойно малко селце, където нищо не се случва. Какво става? Сигурно си им казал, че пристигам.

Мъжете от камиона започнаха да издигат скелето, което щеше да поддържа дървената сцена. Непосредствено пред нея бяха разчистили участък за танци, а масите и пейките обрамчваха трите страни на площада.

— Довечера е годишното джамборе на селото — обясни Макс. — Вечеря, танци, празнично осветление, фойерверки. Може би дори балони. Ще купя билети от кафенето, преди да тръгнем. Нямах представа какъв късметлия си — ще се запознаеш с всички, от кмета до дъщерята на хлебаря.

При споменаването на, както предположи, млада и несъмнено съблазнителна жена Чарли потри ръце и погледна с надежда.

— Добре е да поизгладя френския си. Човек никога не знае.

— Как е американският ти?

Чарли изгледа Макс изпитателно.

— Има ли нещо, което искаш да ми кажеш?

Макс му разказа историята за появата на Кристи, включително и посещението при адвоката и епизода с тигана от ковано желязо.

— Ах — въздъхна Чарли, — тъкмо щях да те питам за главата ти. Досаждал си на горкото беззащитно момиче, а? Какъв мръсник си само, роб на тестостерона. Засрами се.

— Ако искаш да знаеш, тя не е мой тип — руса е. Наясно си с отношението ми към блондинките.

Чарли вдигна пръст.

— Просто нямаше късмет със сестра ми. — Поклати глава и добави: — Не се ли случва на всички ни? Всъщност аз познавам доста

приятни блондинки. Казвал ли съм ти за блондинката, която заварих да спи в апартамент на Ийтън скуеър, когато отидох да го измеря?

Макс бързо отхвърли темата за спящата блондинка.

— Работата е там, че вниманието ми по-скоро бе привлечено от млада дама от селото. — Осъзнал колко превзето звучи, той побърза да каже: — Както и да е, Кристи е чудесна. Сигурен съм, че ще ти хареса.

— Хубава ли е?

— Много. И разбира малко от вино. Двамата ще можете добре да си погаргарите и да поплюете.

Поръчаха още кафе и Макс му разказа какво му бе признал Русел в избата. Веждите на Чарли, които никога не почиваха задълго, подскачаха нагоре-надолу с всяко разкритие.

— Струва ми се — подхвана той, — че можеш да удариш малък джакпот с това вино. С удоволствие бих го опитал.

— А аз с удоволствие бих разбрал кой го купува. Помолих Русел да налее две бутилки и да ги донесе в къщата. Младо е — отлежава в бъчвите едва от миналия октомври. Но ще добиеш представа.

Докато говореха, малък, шарен ван, с розов надпис *Monsieur La Fête*^[6] върху жабешко зеленото му купе, бе успял да си проправи път през площада и да паркира пред сцената. Шофьорът, вероятно самият Мосю Ла Фет, се зае да прикачва усилвател и микрофон към колоните, които бе закрепил на скелето. Оттегли се настрана да запали цигара и после изпробва усилвателя. Площадът моментално се изпълни с електронно стържене и хълцане, гълъбите се разлетяха, а кучето от кафенето надигна глава и зави. Шофьорът настрои усилвателя и удари микрофона с показалеца си.

— *Un... deux... trois... Bonjour Saint-Pons!*^[7]

Последва още стържене. Кучето стисна устни и се оттегли вътре в кафенето, където намери рай на относителен покой под флипера.

— Нищо не може да се сравни с благословеното спокойствие на селския живот — въздъхна Чарли.

Когато се завърнаха в къщата, мадам Паспарту дебнеше на входната врата, нетърпелива да зърне младия английски *milor*. В един момент Макс се ужаси, че ще направи реверанс, но жената се задоволи с глуповата усмивка и ръкуване.

— Еншанто, мадам — поздрави я Чарли и вдигна шапката си, — еншанто.

Още една глуповата усмивка на мадам Паспарту и наченки на изчервяване.

Заведоха Чарли на горния етаж да види спалнята си, където мадам Паспарту се засуети с възглавниците и демонстративно намести гарафата и кралския портрет на нощното шкафче, в случай че гостът още не ги е забелязал.

Той сложи куфара на леглото си, отвори го и извади купчина мръсно бельо, филе пушена съомга и два пакета наденици.

— Ето, сложи ги в хладилника, преди да отидат на кино — каза той, подавайки храната на Макс.

— Аз ще взема това — намеси се мадам Паспарту и светкавично грабна купчината бельо. — Дали мосю предпочита ризите и кърпичките му да са леко колосани, или иска да са *au naturel*^[8]?

Чарли се ухили и кимна с дружелюбно неразбиране.

— Великолепно, много мило.

Мадам Паспарту се отправи към вратата, като пътьом уведоми Макс, че им е приготвила лек обяд с *crespeou*^[9] и салата, и изхвърча от стаята да повери бельото на древната пералня.

Макс поклати глава.

— Ще трябва да свикнеш. Опасявам се, че те смята за някакъв големец.

Той седна на леглото, докато Чарли разопаковаше остатъка от дрехите си и ги слагаше в гардероба.

— Ще обядваме и после ще те заведа на обиколка.

— До момента изглежда доста добре. Бих казал, че определено е шато. Малко, разбира се, но с качества на шато, а в наши дни това е важно, отколкото неудобството на истинското шато. Усещането да си в къща, която би могла да има бална зала, без неприятностите около самата зала. Схващаш ли? Във всеки случай имаме бисер от началото на XVIII век, чийто оригинален вид е бил грижливо съхранен през поколенията. Величествена, разбира се, и издигната на собствена, поддържана земя, уединена, но не изолирана. Представям си брошурата. Онези типове от Монте Карло ще ти откъснат главата да се докопат до имота. О, забравих. — Той разгъна чифт панталони и извади бутилка „Лафройг“. — Надявам се, че все още пиеш уиски. А къде е красивата квартирантка?

Кристи бе прекарала утринта с пътеводители и карти на Европа, опитвайки се да избере следващата си дестинация. Лондон? Венеция? Париж? Тя вдигна поглед от кухненската маса, когато двамата приятели влязоха.

— Кристи, това е Чарли.

Макс видя как очите на приятеля му се разширяват. Той приглади косата си и подаде ръка.

— Приятно ми е да се запознаем. Слава богу, че не се налага да танцувам с Макс довечера.

Кристи се засмя. Дватама стояха и се усмихваха един на друг мълчаливо, а Макс отиде да вземе чаши и бутилка вино от хладилника.

Мадам Паспарту излезе от мокрото помещение и огледа двойката, която продължаваше да мълчи и да се усмихва. Видимо доволна, тя отиде на пръсти при Макс, който отваряше бутилката.

— Мосю Макс — каза тя с приглушеното бучене, което според нея минаваше за заговорнически шепот, — може би ще искат да обядват сами.

— Моля? Глупости. Не съм виждал Чарли от векове. Имаме да наваксваме.

Мадам Паспарту изсумтя. Трябва да си жена, за да схванеш тези неща.

Макс възнамеряваше по време на обяда да обсъдят по-подробно виното на Русел, но бе удостоен с демонстрация на уменията на Чарли да продава — себе си, разбира се, но под прикритието на възхвала на прелестите на Лондон в сравнение с Венеция и Рим.

— Знаеш ли — обясняваше той на Кристи, — че по това време на годината във Венеция има повече туристи, отколкото гълъби? Това е самата истина, както е истина, че седя тук. Освен това една погрешна стъпка и падаш в канала, където ще те прегазят гондоли. Адски опасно място. А що се отнася до Париж, ами, целият град е затворен през лятото; ще извадиш късмет, ако метрото работи. Парижаните са тук, по крайбрежието или в някой от малките им спа курорти, където къпят черните си дробове в бълбукаща вода. А в Лондон има всичко: театър, клубове, кръчми, магазини, ресторанти, „Бифитър“, Бъкингамския дворец, Нотинг хил — само си помисли какви картички можеш да

пратиш у дома — климат, който абсолютно гарантирано прави чудеса с женската кожа, таксиметрови шофьори, които говорят английски... е, естествено, всички говорят английски.

— Иха! — възкликна Кристи. — Да не повярваш.

Тя се пресегна през масата и спаси салфетката на Чарли от салатата му, пъхвайки я обратно в яката на ризата.

— Сериозно, това е голямо предимство особено когато си за пръв път някъде. А другото голямо предимство е, че разполагаш с човек, който из основи познава Лондон и с удоволствие ще те разведе из града. — Той се облегна на стола си и се потупа по гърдите. — *Moi*^[10]. А и имам свободна стая.

Чарли както никога успяваше да контролира веждите си и да запази невинно изражение. Наблюдавайки как двамата си се усмихват един на друг, Макс изпита чувството, че изобщо не присъства тук. Също така си помисли, че свободната стая вероятно ще остане празна. Наруши мълчанието с шумна въздишка на престорено облекчение.

— Е — обади се накрая, — това ми смъкна товар от плещите. Сега, след като уредихте пътуването си, имате ли нещо против да поговорим за виното?

Отново разнищи цялата история и стигна до същия извод: можеха да се изправят лице в лице с Натали Озе и да се опитат да изтръгнат самопризнание — което според него беше малко вероятно, а според Кристи абсолютно невъзможно — или да изчакат мистериозния камион през октомври.

— И после какво? — попита Чарли. — Любезно ще ги попитаме къде откарват виното? Ще им кажем да почакат, докато извикаме полицията? — Той поклати глава. — И още нещо: откъде знаеш, че Русел вече не е казал на Натали Озе, че играта е свършила?

Макс трябваше да признае, че е възможно.

— Обеща да не казва нито дума, но не можем да сме сигурни.

Кристи гледаше намръщено празната бутилка на масата пред нея.

— Я почакайте! — възкликна тя. — Макс, не спомена ли, че си видял нещо в дома на Натали Озе? Някакъв етикет?

Макс кимна утвърдително.

— Напълно си права. Спомням си, че си записах името, но бог знае къде съм го забутал — каза той и се изправи. — Защо не разведеш Чарли наоколо, докато го потърся?

Мадам Паспарту изостави наблюдателния си пост до прозореца на кухнята и излезе да разчисти масата. С одобрителен поглед проследи как Кристи и Чарли се отдалечават от двора с приближени глави и унесени в разговор.

— Както си и мислех — заяви тя с огромно задоволство. — *Un coup de foudre*.^[11]

Макс прекара един потискащ час в претърсване джобовете на всичките си дрехи и на различните купчини списъци и хартии из чекмеджетата и в задната част на гардероба. Намери това, което търсеше, надраскано на гърба на английската му чекова книжка. Сега не му беше по-ясно, отколкото когато го бе записал.

Когато слезе долу, завари приятеля си, който се бе завърнал от обиколката на имота силно превъзбуден.

— Сензационно е — каза Чарли. — Само малко трябва да се пипне къщата — и да се направи басейн, трябва да има басейн — и ще се окажеш седнал върху седемцифрена сума. В лири, разбира се. — Той се огледа с блесналия поглед на брокер на недвижими имоти. — Отзад си защитен от планината, а има и хълмове, които обграждат къщата, така че няма проблем със съседите. Така, ако ти...

Макс вдигна ръка да го прекъсне.

— Чарли, преди да се отнесеш и да вкараш и площадка за хеликоптер, погледни това. Говори ли ти нещо?

Приятелят му погледна чековата книжка и я потупа в свободната си ръка.

— Струва ми се познато, но не съм сигурен. — Погледна си часовника. — Лондон е с един час назад, нали? Били ще знае. Да видим дали ще успея да го хвана.

Кристи го проследи как се запътва към къщата с усмивка, която почти не бе напускала лицето ѝ, откакто се запозна с него.

— Радвам се, че двамата се разбирате — обади се Макс. — Познавам Чарли от двайсет години. Бяхме съученици. Той е страхотен.

— Изключително мил е — призна Кристи. — Винаги ли е такъв?

— Мил? — Макс ѝ се ухили. — Не знам за това, но никога не се променя — една от причините да го харесвам толкова много. Ще се позабавлявате добре в Лондон.

По настояване на Кристи, Макс започна да ѝ разказва за този Лондон, който според него трябваше да види, от Тейт модърн и

Националната портретна галерия до „Харви Никълс“ и пазара на „Портобело Роуд“. Добави и няколко неща, от които да бяга като от чума: пъбовете с пластмасови маси и столове, „Пикадили“ в събота вечер, всичко, маскирано като дюнър кебап. Тъкмо бе стигнал до някои по-причудливи атракции в Сохо, когато Чарли се върна, клатейки глава.

— Нямам добри новини за съжаление. Секретарката му каза, че е отишъл на голф с господ — мисля, че това е неофициалното име на колекционера на вино от Конот. Ще е на работа чак утре. — Той подхвърли чековата книжка на Макс. — А сега, да се разберем за довечера. Не искам да изглеждам като извънземно. Как ще се облечем? Искам да съм в тон с останалите.

Макс го огледа: измачкан зимен панталон, черни градски обувки, разкопчана на врата риза на сини и бели райета от „Джърмин стрийт“, широко, румено лице — англичанин до последното копче. Дори косата му беше английска.

— Не си носиш барета, нали? Това можеше да помогне.

[1] Голям англофил (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Празник, танцувална вечер (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Диджей (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] По английски (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Обществен писоар (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] Господин празник (фр.). — Бел.прев. ↑

[7] Едно... две... три... Добър ден, Сен Пон! (фр.). — Бел.прев. ↑

[8] Естествен вид (фр.). — Бел.прев. ↑

[9] Провансалска терина от омлети с печени чушки (фр.). — Бел.прев. ↑

[10] Аз (фр.). — Бел.прев. ↑

[11] Внезапно влюбване (фр.). — Бел.прев. ↑

СЕДЕМНАЙСЕТ

По време на изследването, което го отведе до най-далечните предели на избата, Макс се бе натъкнал на бутилка доста старо, много хубаво шампанско и я запази да отпразнуват идването на Чарли. Сега я изтупваше от праха, за да я сложи — поради липса на нещо подходящо — в една от пластмасовите кофи на мадам Паспарту, която вече бе напълнил с кубчета лед. Контрастът между непретенциозното синьо на кофата и тъмната, сериозна елегантност на бутилката в никакъв случай не беше пример за съвършенство, но поне виното щеше да се охлади. Сложи бутилката в гнездото от лед и завъртя между дланите си дългото, тънко гърло.

Макс имаше още много да учи и доста път да извърви, но вече започваше да открива малките удоволствия, свързани с виното и неговите различни ритуали — удоволствия, за които не бе намирал време, докато живееше в Лондон. Там виното беше просто хубаво или пълно разочарование, евтино или скъпо, без някаква конкретна история, нещо, което се сервира в ресторантите с анонимна експедитивност. Тук щеше да е друго. Тук щеше да участва в целия процес, от гроздето до бутилката, и го очакваше с трескаво нетърпение. Виното щеше да е неговият занаят. И както Чарли обичаше да казва всеки път, когато забиеше нос в чаша, няма по-благородно призвание от това.

— Е? — попита Чарли. — Какво смяташ?

Беше излязъл на двора с широко разперени ръце и очакваше коментар. Косата му беше още мокра от душа и сресана назад, беше облечен в риза с къси ръкави, украсена със светлозелени листа марихуана и извадена върху бели памучни панталони.

— Купих си я миналата година в Мартиника — обясни, като пригладя яката си, — от един тип на плажа. Нарича се джойнт риза. *Trés cool*^[1], каза той — или поне така си мисля.

— Това е правилната дума, Чарли — съгласи се Макс. — Няма спор. И можеш да я свиеш и да я изпушиш. Каква риза само!

Макс насочи вниманието си отново към бутилката, завъртя телта около гърлото и леко издърпа тапата. Сложил ръка отгоре, усещаше как тя напирва в ръката като че ли е жива и иска да избяга. Малко по малко я остави да се изтегли нагоре, докато излезе от бутилката с приглушена въздишка.

Чарли го наблюдаваше през цялото време и кимаше одобрително.

— Така се прави — заяви той. — Не понасям хора, които размахват бутилката и пукат тапата като проклета ракета „Скъд“. Отвратително разхищение на шампанско. Какво имаме всъщност?

Макс извади покритата с водни мъниста бутилка от кофата.

— Krug, реколта 1983 г. Намерих го скрито в ъгъла — чичо Хенри сигурно го е забравил.

— Браво на него.

Макс разля виното и освободи финия му букет с лек аромат на препечено. Чарли го вдъхна дълбоко със затворени очи и поднесе чашата към ухото си.

— Това е единственото вино в света, което можеш да чуеш — каза той. — Музиката на гроздето. Наздраве.

Отпиха в мълчание и пороят от мехурчета прободде езиците им.

— Кажи ми честно — подзе Чарли, — според теб ризата става ли? Небрежно, но не твърде крещящо — това целим. Спортно-елегантно, Кари Грант в почивния си ден и прочее в този дух.

Макс кимна към вратата.

— Ето я и дамата ти. Питай нея.

Кристи бе облечена в същата черна рокля — изгладена до съвършенство от мадам Паспарту — с която бе на вечерята у Русел, и със същите зашеметяващи червени обувки на високи токове, този път с лакирани в същия цвят нокти на краката, които се показваха от отворите отпред. Чарли подсвирна продължително и въодушевено.

Кристи кимна благодарно.

— Харесва ми ризата ти, Чарли — похвали го тя. — Много е готина.

Макс ѝ подаде чаша с шампанско.

— Вдигам тост — каза той, — за човека, който направи това възможно: чичо Хенри. Бог да го благослови.

Вдигнаха чаши и се спогледаха — усмихнати, всеки с трепетните си очаквания от предстоящата вечер.

Нивото на течността в бутилката и залязващото слънце спадаха приблизително с еднакво темпо и вече бе настъпил здрач — мек и розов — когато тримата стигнаха в селото. Площадът беше претъпкан, веселото жужене от поздравии и разговори се смесваше с музиката от високоговорителите. На терасата на кафенето бяха наредени допълнителни маси и музикантите от оркестъра, четирима впечатляващо мустакати господа с най-официалните си черни панталони, бродирани жилетки и бели ризи, пиеха пастис преди изявата си. Наоколо се гонеха деца, които понякога минаваха и през гората от крака на възрастните. Кучетата се шляеха — повече с надежда, отколкото с очаквания — около дългите открити скари, където *méchoui*^[2] и *merguez*^[3] с цвят на засъхнала кръв цвърчаха над въглените под зоркия поглед на готвача на „Ше Фани“.

Макс си проправи път през тълпата до скования бар, където самата Фани, защитена от шията до коляното с целомъдрена престилка, щедро наливаше чаши с вино.

— Това не е точно в твой стил — отбеляза той, сочейки престилката.

Без да каже нито дума, Фани бавно се обърна и го погледна през рамо с вдигнати вежди. На гърба имаше съвсем тънка ивица коприна в цвят на лавандула, завършваща с възкъса пола.

— Така по-добре ли е? — попита тя.

Макс преглътна с мъка и поръча три чаши вино.

— Надявам се, че няма да си прикована зад бара цяла вечер — каза той. — Момичетата трябва да се хранят. Да ти запазя ли място? Ах, Фани! Напитките се точат като лепило.

Пощалъонът Гишар и съпругата му, и двамата силно напарфюмирани, се бяха добрали до бара и задъхани чакаха чашите си.

— *Bonsoir*^[4], мосю Скинър. Ще видим ли английски танци тази вечер?

Макс взе чашите и се запъти, окуражен с прощално намигане от Фани, да търси Кристи и Чарли, които го наблюдаваха от маса пред кафенето.

— Какво толкова смешно има? — поинтересува се Макс и погледна първо едното ухилено лице, после другото.

— Нищо — отговори Чарли. — Абсолютно нищо.

— Кръжат един около друг от няколко дни — обясни Кристи. — Трябва да внимаваш, Макс. Струва ми се, че тази вечер тя ще пристъпи към действие.

— Вие двамата — подзе Макс, клатейки глава. — Вулгарни теории. Просто бях любезен с очарователна млада дама, която, бих казал...

— ... е облечена в рокля с размер на кърпичка — добави Чарли. — Според мен Кристи е права.

Те отпиваха от виното — което Чарли обяви за младо и игриво, но добро по сърце — докато наблюдаваха парада, преминаващ пред тях. Празненството бе привлякло хора от съседните села, както и подалечни чужденци: немци с цвят на полиран махагон и с говор, който звучеше грубо и гърлено на фона на по-мекия, по-меден френски; американските велосипедисти, които бяха видели на пазара и които сега бяха облечени като богати тийнейджъри в онзи особен вид памук, който като че ли никога не се мачка, с колани със сребърни катарамии, девствено чисти маратонки и, разбира се, бейзболни шапки със спортни или военни мотиви; група цигани, слаби и смугли, всичките облечени в черни дрехи, плъзгащи се през тълпата като акули сред местния пасаж от тропически риби; шепа парижани с пастелни кашмирени пуловери, праметнати през раменете, за да ги предпазят от 25-градусовия вечерен хлад. Но както отбеляза Кристи, май нямаше англичани.

— Ех — подхвана Макс с компетентния тон на стар местен жител с десетдневен престой, — те са предимно от другата страна на Люберон — Горд, Менерб, Бонийо, златния триъгълник. Казвали са ми, че там е много по-светско, от колко то тук, *soirée* всяка вечер. Точно по твоята част, Чарли. Очевидно обичат да говорят за цените на имотите.

На няколко маси от тях музикантите, подкрепени с един последен пастис, бяха събрали инструментите си и сега се качваха на сцената. Рап певецът, който звучеше по високоговорител, бе прекъснат по средата на ругатня, а пространството пред сцената започна да се разчиства. Зад бара Фани беше свалила престилката и я нахлузваше през врата на другия барман — стар, дребен мъж, който стоеше

неподвижен, хипнотизиран от близостта на деколтето, поднесено на нивото на носа му.

Чарли смушка Макс.

— Действай бързо, преди младият Локинвар да я покани на танц — посъветва го той и двамата с Кристи се изправиха. — Ние ще отидем да намерим маса.

Но завеждането на Фани до масата беше бавен процес на общуване, белязан от чести спирания, в които тя прегръщаше приятели и клиенти на ресторанта, наблюдавана от бдителните, а понякога и не съвсем одобрителни, очи на благоверни. Фани в ресторанта, погълната от всичките си задължения, беше някак безопасна — очарователна и извънредно привлекателна, но безопасна, Фани, освободена от професионалните си отговорности, в рокля, която можеше да накара и най-предания съпруг да се замисли за уикенд в Париж, не беше гледка, която някоя съпруга би приветствала, особено във вечер с вино, музика и танци. Макс сметна, че се е справил добре, покривайки разстоянието между бара и масата — не повече от петнайсет метра — за десет минути.

Кристи и Чарли бяха осигурили четири места и кана с вино в единия край на дълга маса, гледаща към сцената. Чарли беше в най-галантната си фаза, когато Макс го представи на Фани — скочи на крака, наведе се над ръката ѝ и промърмори „еншанто, еншанто“ дори с по-голям от обичайния си ентусиазъм. Но за съжаление това потъна под рифовете и тушовете на оркестъра, който настройваше инструментите си и чак когато тя попита за колко време ще остане в Сен Пон, езиковият му проблем стана явен.

Фани се обърна към Макс.

— Приятеля ти хич го няма с френския, нали?

— Знае около четири думи. Аз съм официалният преводач за тази вечер.

И той действително се захвана да превежда, като предаваше коментарите на Фани за жителите на селото, заели местата по съседните маси, нещо като неофициален „Кой, кой е“ на Сен Пон.

— Ето там е Борел, кмет на селото от трийсет години, симпатичен мъж, вдовец. Има апетити към вдовицата Гоне — тя седи на съседната маса, — която работи в пощенската служба, но е *très timide*, много срамежлив мъж. Може би музиката ще му вдъхне кураж.

В другия край на нашата маса седи Арлет от *épicerie*^[5] заедно със съпруга си. Както виждате, тя е доста едричка, а той — много дребен. Говори се, че го бие.

Фани се изкикоти и направи пауза да отпие от виното. Макс вдъхна уханието ѝ и овладя импулса да отметне косата ѝ и да я целуне по врата.

— Онези двамата нямат вид на местни — отбеляза той, сочейки към скъпо облечена двойка, които стояха в единия край и гледаха отвисоко тълпата.

Фани изсумтя.

— Семейство Вилньов-Лубер, много са *prétentieux*^[6]. Имат къща в шестнайсети район в Париж и имение недалеч от Екс. Тя твърди, че е пряка наследница на Луи XIV и аз ѝ вярвам. Прилича на него — последва кикотене. — Приятели са на Натали Озе. Направо са си лика-прилика.

— Да разбирам, че Натали не ти е първа любимка.

Фани погледна Макс и леко сви голото си кафяво рамо, насочено към него.

— Да кажем просто, че имаме различни интереси.

Макс се чудеше дали Натали ще се появи, когато една тежка ръка се стовари върху рамото му. Той се обърна и видя Русел в тоалета си на Ив Монтан заедно с Людвин, блестяща в тъмнолилаво. Фани явно харесваше и двамата и когато те отминаха да си търсят места, каза на Макс:

— Той е добър човек. Беше много мил с мен, когато отворих ресторанта, и направи всичко възможно да се погрижи добре за чичо ти... *o, merde*. Задава се октоподът.

Макс вдигна поглед и видя набит мъж на средна възраст да се устремява към масата, а по червендалестото му лице се четяха наченките на похотлива усмивка.

— Ето го и Гастон — доставя месо за ресторанта — обясни Фани. — Същински звяр, но месото му винаги е добро. Ще се наложи да танцувам с него.

— *Bonsoir ma jolie!*^[7] — Мъжът спря пред масата, напълно пренебрегвайки Макс, и завъртя единия си пръст в кръг, като олюля дебелите си бедра. — Свирят пасо добре само за нас.

След прозрачно престорена усмивка и извинително стисване на рамото на Макс французойката се остави да я отведат на дансинга с напълно ненужна помощ от ръката на Гастон, поставена на голия ѝ кръст.

Кристи забеляза печалната физиономия на Макс.

— Ако това е конкуренцията — успокой го тя, потупвайки го по ръката, — няма от какво да се притесняваш. Виж, имаш ли нещо против де те оставим за малко? Чарли твърди, че е Нуреев на пасо добре.

Макс правеше всичко възможно да не гледа опипващите ръце на Гастон, когато чу познат писък, и мадам Паспарту, поразителна в лимоновожълто с ментовозелени обици с пера, се появи до него.

— Не можете да седите сам, мосю Макс. Трябва да танцувате. Ние трябва да танцуваме.

Макс се огледа отчаяно, но нямаше изход за бягство. С известна неохота, която Фани сигурно също бе изпитала, той се отправи към дансинга с райската си птица.

Неохотата скоро бе забравена. Тя танцуваше великолепно, лека и прецизна в стъпките си, нагаждаше се към неговите грешки, водеше, когато той се объркваше, въртеше го, когато трябваше да се въртят, и като цяло го караше да се чувства много по-добър танцьор, отколкото всъщност е. След първите няколко минути вече беше постигнал достатъчно добър синхрон с мадам Паспарту да се отпусне и да се поинтересува от останалите танцьори. И тук се виждаше разнообразна и невинаги ортодоксална колекция от стилове.

Най-младата танцьорка, момиченце на около седем години с въгленовочерни къдрици, учеше стъпките по старомодния начин — стоеше на стъпалата на дядо си и го стискаше за едното бедро, за да не падне наред на завъртането. Възрастният мъж се тътреше, но държеше с едната си ръка рамото ѝ, а с другата — чаша вино. Зад него Макс видя Фани да извива тялото си назад, опитвайки се да държи Гастон на разстояние. Когато зърна Макс, тя забели очи и скръцна със зъби. Гастон прие това като усмивка на наслада и похотливата му усмивка стана още по-широка.

За разлика от тях семейство Русел показваха на селото как трябва да се танцува пасо добре: телата бяха прилепени, гърбовете изправени, раменете стегнати, кутретата вирнати. При всяка смяна на

посоката двете глави трябваше да се завъртят в един и същ миг, сякаш ги дърпа невидима връв, а Людвин отбелязваше обръщането с чукване с пета. Макс ги посочи на мадам Паспарту, която също не се справяше никак зле с чукването, и тя кимна.

— На младини са печелили медали — обясни му тя. — Внимавайте със стъпалата си, мосю Макс — стъпвайте на възглавничката. На възглавничката.

Макс продължи на възглавнички, воден с нежен натиск от партньорката си, която го насочваше по периметъра на дансинга. Чак в далечния край, където сенките бяха най-плътни, той зърна Кристи и Чарли — преплетени, почти неподвижни, откъснати от света. Мадам Паспарту нададе едно кратко „аах“ със задоволство и понесе Макс обратно към светлината, а перата от обицата ѝ го докоснаха леко по брадата.

Той остави мадам Паспарту при приятели на нейната маса, благодари ѝ за урока и видя, че Фани бе избягала при скарата и пълнеше две чинии. Приблужи се зад нея и усети как потрепва, когато я докосна по ръката. Щом видя, че е Макс, тя се усмихна.

— Съжалявам — каза му. — Реших, че се връща за още. Какъв *emmerdeur*^[8]. Единственият начин да се отърва беше да му кажа, че трябва да те нахраня.

Фани му подаде чиния с парчета черно и розово агнешко, а коричката на картофения огретен беше златистокафява.

— Макар че — продължи тя нацупено, — явно си прекарваше добре с Мими. С всички момичета ли танцуваш така?

— Така ли се казва, Мими? Не знаех.

Това беше най-подходящото име за човек, който танцува така, помисли си той.

Когато се върнаха на масата, установиха, че Кристи и Чарли още са в сенките; най-после Макс почувства, че Фани е изцяло негова.

— Знаеш ли — подхвана той, — за пръв път, откакто се познаваме, оставаме насаме — е, ако не броим останалите сто и петдесет души.

Фани го погледна с широко отворените си тъмни очи.

— Какви други хора?

Макс нежно докосна бузата ѝ с опакото на ръката си, всички мисли за храна излетяха от главата му.

— Знаеш ли, мисля си...

— Няма нищо, абсолютно нищо по-добро за апетита от едно бързо пасо добре. — Чарли се бе завърнал разчорлен, леко замаян и извънредно щастлив. — Трябва да опитате. — Той си извади главата от облаците за достатъчно дълго време да забележи изражението на Макс. — О, по дяволите. Извинявайте — прекъсвам ви. Глупак.

Стоеше до тях непохватен и унил, цялото му тяло се гърчеше извинително.

Фани се засмя и Макс усети как бедрото ѝ се притиска в неговото под масата.

— Какво казва той?

— Май се притеснява, че вечерята ни ще изстине. — Макс погледна почти комичното безпокойство, изписано върху лицето на приятеля му. — Хайде, Чарли, сядай. Какво направи с Кристи?

Щастието се завърна върху лицето на Чарли.

— Отиде да вземе храна. Прекрасно момиче. Каква чудесна вечер. — Той се усмихна на Фани. — Бело фиеста — а, ето я, идва.

Кристи остави чиниите на масата и седна, клатейки глава.

— Онази адвокатка е тук, в случай че те интересува. Реших, че ще ме покани на танц. — Чарли изглеждаше озадачен. — Макс, ти му кажи.

Докато се хранеха, Макс обясни — на двата езика заради Фани — и те се огледаха да видят къде седи Натали Озе. Фани първа я зърна със семейство Вилньов-Лубер и слаба, модерно облечена жена на средна възраст, която тя със сумтене представи като *accessoire*^[9] на Натали. Макс наистина се радваше, че я вижда. Беше малко вероятно да се появи, ако Русел ѝ бе казал за виното. Но то можеше да почака до утре.

Оркестърът беше свършил първата серия от песни — каква само буйна серия беше — и се бяха завърнали в кафенето да нападнат пастиса, докато диджеят се бореше с уредбата. Чу се моментно бръмчене и темпото рязко се смени. Внезапно площадът се изпълни със звука на бавния, опушен, безкрайно съблазнителен глас на Даяна Крол. Езикът беше английски, посланието — универсално, повече приличаше на приглушен зов за чифтосване, отколкото на песен:

*Може и да ни предстоят тежки времена,
Но докато има музика и лунна светлина,
Нежност и любов,
Нека се оставим на музиката и да танцуваме.*

Макс се изправи и нежно хвана Фани за ръката, усещайки пулсът ѝ с върховете на пръстите си.

Кристи се ухили и им смигна.

— Танцувайте така, сякаш никой не ви гледа.

Така и направиха под преобладаващо одобрителните погледи на *le tout village*^[10]. С изключение на Гастон.

[1] Много готино (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Агне на шиш (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Тънки наденички с много подправки (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Добър вечер (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Бакалия (фр.). — Бел.прев. ↑

[6] Претенциозни, превзети (фр.). — Бел.прев. ↑

[7] Добър вечер, красавице моя! (фр.). — Бел.прев. ↑

[8] Досадник (фр.). — Бел.прев. ↑

[9] Аксесоар (фр.). — Бел.прев. ↑

[10] Цялото село (фр.). — Бел.прев. ↑

ОСЕМНАЙСЕТ

Появата на мадам Паспарту в къщата на следващата сутрин беше необичайно късна и необичайно приглушена, дори безшумна. Един танц в повече, една чаша в повече предишната вечер бяха довели до общо усещане за деликатност и това на свой ред бе довело до понерешителен подход към задачите за деня. Капаците на прозорците леко се разхлабваха, вместо да се разтварят широко, а прахосмукачката, тази брадва за по-чувствителните глави, за момента бе оставена в шкафа на сервизното помещение.

Къщата беше спокойна и тиха, като се изключи далечният рев на водопровода от време на време. Ако можеше да се чуе, най-шумният звук досега би било ожесточената дейност на любопитството на мадам Паспарту. Тя и приятелите ѝ, както и останалите жители на селото, бяха проследили с интерес танците на Кристи и Чарли, на Фани и Макс. Бяха достигнати определени изводи. Мадам Паспарту, с оглед на привилегированото ѝ положение, даващо ѝ достъп до всеки ъгъл на къщата, бе натоварена със задачата да потвърди тези изводи — разбира се, единствено от добронамерено любопитство.

Тя застана в средата на кухнята, замислена, но неуверена, търсейки вдъхновение. Каква причина... каква приемлива причина би могла да намери, за да отвори вратите на спалните и да преброи главите? Хвърли поглед към часовника на стената и видя, че е почти десет и половина. Тогава ѝ хрумна перфектният ход, вдъхновен от спомена за статия, която някога бе чела в списание „Телерама“. Ставаше въпрос за интервю с известен английски филмов актьор, представен като *un vrai Cockney*^[1]. Според него любимият начин на всеки англичанин да започне деня е сутрешният чай в леглото — истински чай, толкова силен, че лъжицата да стои изправена.

Мадам Паспарту напълни чайника и приготви поднос: порцеланов чайник, чаши и чинийки, захарница, каничка с мляко (причудлива добавка, но явно харесвана от англичаните). Намери кутия с пакетчета „Ърл Грей“, вероятно останали от времето на чичо

Хенри, и запари чай по, както се надяваше, английски маниер, като остави двете торбички да киснат, докато течността в чайника придоби цвят на креозот.

Изкачи се по стълбите и за миг се поколеба на площадката, преди да завие наляво, по посока на спалнята, подготвена за Чарли. Почука на вратата с наострени уши. Не последва звук, никаква реакция. Почука отново и отвори вратата.

Видя обичайния ергенски безпорядък от дрехи, подхвърлени на кресло в ъгъла. Но от самия Чарли нямаше и помен. В леглото не беше спал никой, конякът беше непокътнат. Кралицата се усмихваше царствено от снимката, а мадам Паспарту усети, че ѝ се усмихва в отговор. Несъмнено младата двойка беше някъде другаде. „Както си и мислех“, каза си тя.

Стори ѝ се грехота да пилее току-що направен чай и прецени, че се налага да направи посещение в стаята на Макс. Но там завари същото положение — поредната празна спалня, поредното недокоснато легло. Върна се на площадката и се замисли за следващия си ход — дали щеше да е нетактично да пробва в стаята на американката? Не, разбира се, че не. В този момент чу шума от паркиране на кола пред къщата. Слезе по стълбите възможно най-бързо, доколкото ѝ позволяваше подносът, и тъкмо се бе върнала в кухнята, когато Макс влезе през вратата — разрошен, небръснат, с багета, кесия кроасани и грейнало от щастие лице.

— Какво утро! — възкликна той и за огромна изненада на мадам Паспарту я разцелува по двете бузи. — Как се чувствате днес, скъпа мадам? Връщам се от селото — прекрасен, прекрасен ден. Успяхте ли да се възстановите от всичките тези танци? — той сложи хляба и кроасаните на масата и видя подноса с чай за двама. — Какво е това? Обслужване по стаите?

— Беше за мосю Чарли, но той не е в стаята си.

— *No!* Наистина ли? Може би се е загубил по пътя към вкъщи.

— Но колата му е отвън. — Мадам Паспарту докара най-невинното си изражение. — Къде ли може да е?

— Вие знаете, колкото и аз, мадам. — Всъщност, помисли си той, вероятно и двамата си мислим едно и също. — Дали случайно проверихте в стаята на младата дама?

— Разбира се, че не. Що за идея? — Красноречиво изсумтяване при мисълта за тази идея и бърза смяна на темата. — А вие, мосю Макс? Как прекарахте снощи? Ако ми позволите да кажа, според мен показахте обещаващи способности на пасо добре.

— О, все пак бях в ръцете на корифей.

И, припомняйки си другите ръце, в които беше допреди половин час, той прояви благоприличието да се изчерви.

Мадам Паспарту вече беше в общи линии доволна от разследването си, можеше да докладва на приятелите си не за една, а за две празни спални. Тя се зае да прави кафе и докато прелестното ухание на прясно смлени зърна изпълваше кухнята, представи на Макс личните си сувенири и впечатления от вечерта. Станало произшествие, може би мосю Макс не е забелязал — когато Гастон, доставчикът на месо, за когото всички били единодушни, че се е напил чудовищно, се опитал да погали *derrière*^[2] на нотариус Озе и бил зашлевен по лицето с такава сила, че по бузата му останал отпечатък от ръката ѝ. Американците приключили вечерта на гребена на виното и популярността и в знак на възхищение дарили бейзболните си шапки на музикантите. Дъщерята на хлебаря — ами... колкото по-малко се каже за нея и за онзи млад циганин, толкова по-добре. А кметът най-сетне събрал смелост да танцува с вдовицата Гоне. Като цяло много задоволителен празник.

Макс слушаше с половин ухо, мислите му още бяха с Фани, когато Чарли — също разрошен, също сияещ — се промъкна в кухнята, облечен единствено с боксерки в розово-зелените райета на Гарик Клъб.

— А, ето те и теб — поздрави той Макс. — Търсих те навсякъде снощи.

— Бях непреодолимо зает, Чарли. Знаеш как е. Вземи си кифла.

Двамата приятели седяха на масата с кафета и кроасани и се хилеха като мъже, спечелили лотарията — но, бидейки англичани, нямаха никакво намерение да обменят интимни подробности. Не беше нужно, физиономията им бяха достатъчно красноречиви. Накрая мадам Паспарту ги заплаши с прахосмукачката и ги прогони от кухнята.

— Господи, колко е хубаво слънцето да топли гърба ти — отбеляза Чарли.

Те допиха кафето си на двора, гълъбите крачеха наперено напред-назад със самодоволния вид на политици на партиен конгрес, а песента на фонтана разхлаждаше и освежаваше топлия сутрешен въздух. Чарли кимна към *bassin*.

— Има ли риба?

Макс погледна тъмната непроницаема зелена повърхност и отрицателно поклати глава.

— Доколкото знам, може да има пет акули, но водата е толкова мътна, че никога няма да ги видиш. През есента ще го пресуша и ще го почистя, може би ще хвърля малко хайвер и ще пусна няколко водни лилии.

Чарли доби замислено изражение.

— Значи си решил. Ще останеш тук.

— Ще се пробвам, да.

Чарли го тупна по гърба.

— Браво на теб. Аз самият бих постъпил така. Сега, какви са плановете за днес? Мислех да заведа Кристи на обяд в селото.

Макс погледна към лозето, както никога празно. Русел сигурно бе прекалил с пасо добре миналата вечер и бе танцувал до пълно изтощение.

— Дали можем да се обадим на твоя приятел Били? — попита той. — Да видим дали ще ни зарадва за онова вино?

Минаха близо два часа, докато Чарли се появи, този път с Кристи, и двамата светнали, току-що изкъпани и с влажни погледи. Завариха Макс да приключва телефонен разговор.

— Запазих ви маса — уведоми ги той. — Е, всъщност запазих ни. Фани не говори английски, реших, че може да се нуждаете от помощ с менюто.

— О, сигурен съм, че ще... — Чарли бе прекъснат от лакътя на Кристи в ребрата му, но се справи подобаващо, — е чудесно. Знаеш ли, веднъж бях в Кан — преди години, когато френският ми не беше толкова добър — и поръчах единственото нещо в менюто, което ми се стори познато, нещо, наречено *omelette norvégienne*. Поисках и пържени картофи за гарнитура. Мръсниците ми донесоха и тях. Но така и не ми казаха, че онова нещо е пудинг.

Жан-Мари Фицджералд събра цифрите за втори път и им се наслади за миг, преди да затвори малкия, вече доста износен тефтер, в който вписваше данните за винените продажби през последните няколко години. Данни, които беше най-добре да не попадат пред погледите на представители на властите. Той се завъртя в стола си и извади от лавицата с книги зад бюрото му напукан, подвързан в кожа екземпляр на Молиеровия „Скъперникът“, чиито страници бяха издълбани по средата в удобно, но дискретно скривалище за тефтера.

Беше изключително доволен. В сметката му в Люксембург имаше достатъчно евро да се нарече богат човек. Още една-две такива години и щеше да прекара остатъка от живота си на възглавница от пари, с повече от достатъчно средства за апартамент на „Парк авеню“ и къща и яхта на слънчевите Бахами, приятно освободени от данъци. Колкото по-скоро, толкова по-добре, помисли си той. Беше отегчен от Бордо и неспирната му отдаденост на виното — въпреки че, трябваше да признае, то бе направило доста за него. Виното, както и по-лековерната страна на човешката природа.

Виждаше само един проблем пред иначе добре уреденото му и бляскаво бъдеще — англичанинът, който бе проявил малко по-голям интерес към лозята, отколкото беше по вкуса на Фицджералд. Тазгодишната реколта беше в безопасност, тестовите и изследванията щяха да забавят доклада на енолога, докато отмине *vendange*. Но след това? Само ако можеха да убедят чужденеца да продаде имота.

Фицджералд си записа да говори за това с Натали. Както добре знаеше, тя можеше да е изумително убедителна.

Когато Кристи, Чарли и Макс пристигнаха в селото, видяха съвсем малко следи от снощното празненство. Гирляндите с цветни светлини още бяха там, висяха като тропически плодове сред листата на чинарите, но дървените маси, пейките и сцената бяха изчезнали, разглобени и натоварени през нощта в камиона, който щеше да ги откара на следващото тържество. Шепа туристи безделничеха на терасата на кафенето, а отвътре долиташе удрянето на карти, което придружаваше безкрайната игра на четирима възрастни господа. Площадът беше празен, като се изключат една-две забързани фигури,

които стискаха хляб и закъсняваха за обяд. Нормалният живот се бе възвърнал в Сен Пон.

Трябваше да си много наблюдателен, за да забележиш разлика в отношението на Фани към Макс и към всеки друг любим клиент. Може би се бе сгушила в бузата му секунда-две по-дълго от обикновено, когато се разцелуваха, а бедрото ѝ докосваше рамото му, докато стоеше до масата и записваше поръчките. Наблюдателното око би доловило и допълнително полюшване в походката ѝ, докато се отдалечаваше. Но като цяло тя беше, както отбеляза Чарли, образец за дискретност и момиче, което определено би завел вкъщи да го запознаеш с майка си.

— А сега — подхвана той, като извади измачкан пощенски плик от джоба си и го заглади върху масата, — загадъчното вино. — Той поднесе на Макс празната си чаша да я напълни, докато разглеждаше бележките си. — Били се позатрудни за повече подробности, но си разбира от работата. Сигурен съм, че фактите са достоверни, дори и да изглеждат малко невероятни.

Първо на първо, не можем да си го позволим. Изобщо не е популярно, известно е само на тесен кръг ценители с, както казва Били, дебели портфейли. То е част от едно доста скорошно явление — гаражните вина, помниш ли, Макс — малки лозя с ограничена продукция. Е, през последните няколко години цените им скочиха до небето и достигат суми, от които могат да ви се навлажнят очите, само помислете за винените сноби с повече мангизи, отколкото мозък.

Той млъкна, отпи от виното и погледна към Макс.

— Точно за това говорех, когато вечеряхме в Лондон. Жалко, че чичо Хенри не ти е оставил малко земя в Бордо.

Както и да е, виното от това конкретно лозе се продава на сериозна цена — трийсет-четирийсет хиляди долара за кашон, при това на едро. А ще си истински късметлия, ако се добереш, защото добивът е не повече от няколкостотин кашона годишно. Почти цялото количество отива в Азия, малко в Щатите и в Германия, но нищо във Франция. Не ме питай защо. Много го къткат. Дегустацията е само с покана и трябва да преговаряш с единствения представител. Да видим сега — Чарли обърна плика и хвърли бърз поглед към драскулките на гърба. — Да, ето го. Предполагам, че е мъж, но с френските имена никога не можеш да си сигурен. Някой си Жан-Мари Фицджералд.

Макс, който тъкмо преглъщаше, почти се задави.

— Кой?

— Но ние *познаваме* този тип. — Кристи се наведе и погледна името на плика. — Колко души на име Жан-Мари Фицджералд може да има в Бордо?

Чарли местеше поглед от едното озадачено лице към другото. Макс му разказа за посещението на Фицджералд и на масата вече имаше три озадачени физиономии.

— Ако това е същият тип — започна Кристи, — какво правеше тук и защо се преструваше на...

— ... на енолог, препоръчан от Натали Озе — довърши Макс. — За която знаем, че крои нещо.

Без почти да обръщат внимание на първото ястие, те се хранеха в замислено мълчание, докато изядоха и последното парче шунка и последната хапка кавайонски пъпеш.

— Просто разсъждавам на глас — обади се Макс, — но да предположим, че виното на Русел... нашето вино, за което Натали Озе плаща в брой и урежда да се доставя с камион всяка година... да предположим, че то отива при Фицджералд.

Той се разсея от гърдата на Фани, която докосна ухото му, докато се навеждаше да вземе чинията му. Когато се върна на земята, продължи:

— И да допуснем, че той го бутилира, залепва префърцунен етикет и вдига цената до небето.

Чарли погледна плика.

— Имам правилното име, нали? Le Coin Perdu — това е пишело на етикета, който си видял.

Макс кимна и се облегна на стола си.

— Каква машинация. Но ако успееш да я изиграеш както трябва, ще направиш цяло състояние. Най-добрите люберонски вина струват по двайсет, двайсет и пет долара бутилката. Слагаш на такова вино етикет от Бордо, продаваш ограничени количества, измисляш убедителна история и излиташ в небето.

Кристи поклати глава.

— Хората ще се досетят. Не може да са толкова глупави.

— Не разчитай на това — възрази Чарли. — Направо ще се удивиш от човешката глупост. Става въпрос за винения бранш, нали? Новите дрехи на царя в бутилка. — Той кимна благодарно на Фани,

която постави пред него чиния с *moules farcies*^[3], ухаещи на масло, магданоз и чесън. — Виж, да кажем, че много дискретно пуснеш слуха на един-двама от най-големите купувачи и ги посветиш в тайната на това баснословно рядко вино — е, техните клиенти надали ще тръгнат да спорят. Новите дрехи на царя в бутилка — повтори той, докато промушваше една мида, видимо доволен от сравнението. — А и човешката природа работи в твоя полза, нали? Намираш правилния човек, обработваш егото му, ласкаеш го здравата, казваш му колко се възхищаваш от вкуса му и от необикновеното му небце. После го убеждаваш, че това с неизвестно съкровище — старо клише, което минава в бизнеса с недвижими имоти, имай ми думата — и че искаш той да е един от малцината късметлии, които са го открили. Тези хора обичат първи да намерят хубаво вино. И най-важното — Чарли прободете въздуха с вилица за по-голям ефект, — казваш им да споделят тайната с няколко доверени клиенти. Шумотевицата ще развали всичко. Като се замислиш, вероятно затова не продават във Франция. Жабарите ще задават неудобни въпроси — той вдигна вежди. — Е? Може и да мине, нали?

Изглеждаше напълно невероятно. Макар че, както Кристи отбеляза, изглеждаше повече от невероятно — дори немислимо — че някой ще похарчи половин милион долара за една-единствена бутилка вино. И въпреки това се бе случило. Това беше новост за Чарли и той моментално се възползва от нея.

— Ето — заяви той. — Точно каквото казвам и аз. Здравият разум непрестанно изхвърча през прозореца във винения бизнес.

— Да допуснем, че в това си прав — отвърна Кристи. — Как ще го докажеш?

Предложения и контрапредложения прехвърчаха над мидите, а после и над сиренето. Макс изключи варианта да се обадят в полицията, щеше да съсипе Русел наравно с останалите. Прекият сблъсък с Натали Озе отново бе повдигнат и отхвърлен по същата причина: тя просто щеше да отрече всичко и поради липса на доказателства щеше да й се размине. Колкото повече говореха, толкова по-ясно ставаше, че трябва да се съсредоточат върху Жан-Мари Фицджералд.

Вече бяха на кафето и наблюдаваха как след обяда селото се завръща бавно към живот, когато Макс се обърна към Кристи.

— Кой е най-богатият човек на света?

— Не знам. Бил Гейтс?

— Джордж Сорос? — предположи Чарли. — Рокфелер, Дюпон, Ротшилд — не, почакай, ами султанът на Бруней? Все има някой и друг петак.

Единственото, което Макс знаеше за султана на Бруней, беше, че богатството му е от петрол — колосално, безобразно богатство. Притежаваше огромни имоти по цял свят — гори в Канада, стада бизони в Уайоминг, златни залежи и диамантени мини в Африка, газови компании в Русия. Говореше се, че в двореца, в който прекарва по-голямата част от времето си, има четиристотин стаи, обзаведени с възхитителни антики. Но освен тези откъслечни сведения, колкото и да бяха известни, той беше загадка — рядко имаше публични изяви, никога не се снимаше, усамотен Крес.

— Идеално — заяви Макс. — Той е идеален. Чарли, не би могъл да дойдеш в по-подходящ момент.

[1] Един истински кокни (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Задник (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Пълнени миди (фр.). — Бел.прев. ↑

ДЕВЕТНАЙСЕТ

— Не мога да го направя, ако двамата седите в стаята и ми правите физиономии — заяви Чарли. — Трябва да съм сам. Това те бъде актьорско изпълнение. Убедени ли сте, че говори английски? Не съм сигурен във френския си.

— Довери ми се — отвърна Кристи. — Говори английски.

Двамата с Макс затвориха вратата и оставиха Чарли насаме в подобната на пещера, занемарена дневна. Той нареди записките си и молив на ниската маса пред стола си и прокара палец по визитната картичка, която Макс му бе дал — семпла и класическа, името на Жан-Мари Фицджералд бе гравирано с калиграфски букви. Чарли пое дълбоко въздух и взе телефона.

— *Oui?* — Момичешкият глас, рязък и леко раздразнен, накара Чарли да превключи на тежкарския, аристократичен провлечен говор, който обикновено пробутваше на тежкарските си, аристократични клиенти.

— Добър ден. — Чарли за момент остави думите да увиснат във въздуха, за да се настрои момичето към чуждия език. — Бих искал да разговарям с господин Фицджералд, ако е възможно. — Той говореше с пресилено бавно темпо и артикулация.

Но английският на момичето беше гладък, с лек американски акцент.

— Може ли да попитам кой се обажда?

— Уилис. Чарлс Уилис. Всъщност обаждам се от името на своя клиент.

— А името на клиента би е?

— Опасявам се, че нямам правомощията да го разкрия — освен, разбира се, на господин Фицджералд.

Чарли бе оставен да изчака на телефона и бе удостоен с няколко минути камерна музика на запис, по време на които препрочете бележките си. После чу:

— Господин Уилис? Жан-Мари Фицджералд е на телефона. С какво мога да ви бъда полезен?

Кристи беше права, помисли си Чарли. Мъжът говореше английски почти без акцент.

— Надявам се да ме извините, господин Фицджералд, но преди да преминем по същество, бих искал да ви помоля за пълна поверителност както по отношение на този разговор, така и за евентуалните ни бъдещи отношения. — Чарли изчака промърмореното съгласие и продължи. — Обаждам се в качеството си на личен винен консултант и купувач за много виден клиент, изключителен ценител, човек, за когото виното е едно от големите удоволствия в живота. Той е човек със забележителна скромност и дискретност, затова и помолих да запазите всичко възможно най-поверително. Но да говорим за бизнес — неотдавна до моя клиент достигна слухът за вашето вино *Le Coin Perdu*. Той ми нареди да проуча въпроса, да дегустирам и евентуално да купя от негово име. И така, не съвсем случайно, аз се озовах във Франция.

Чарли почти усещаше любопитството, струящо по линията.

— Е, господин Уилис — отвърна Фицджералд, — мога да ви уверя, че за мен дискретността е също толкова важна, колкото и за вас. Никога не говорим за клиентите си, сделките ни са строго поверителни. Не бива да се тревожите, уверявам ви. И затова не смятам, че по някакъв начин ще предадете доверието на клиента си, ако ми кажете името му. Трябва да призная, че събудихте любопитството ми.

Клъвна, помисли си Чарли. Той сниши глас до малко по-силно от шепот.

— Клиентът ми е султанът на Бруней.

Последва миг мълчание, докато Фицджералд се мъчеше да си спомни на колко се оценяваше богатството на султана, за което бе чел някъде. Сто милиарда? Двеста? При всички положения повече от достатъчно.

— Ах, да — каза той. — Разбира се. Както и целият останал свят, аз също съм чувал за него.

Фицджералд си рисувахе на бележник и надраска числото 75000 долара за кашон.

— Може ли да попитам той къде живее?

— Прекарва повечето си време в Бруней. Притежава страната, както вероятно знаете, и му е по-приятно да си стои у дома. Пътуванията го отегчават.

— Разбирам, разбирам. Ами, поласкан съм, че репутацията на виното ни е достигнала толкова далеч.

Фицджералд нямаше ясна представа къде се намира Бруней — някъде при Индонезия, помисли си, но името звучеше далечно. Задраска числото в бележника и написа 100000 долара.

— За щастие са останали няколко кашона. — Тонът му омекна сякаш внезапно бе осенен от необикновено щастливо хрумване. — Дали бих могъл да предложа дегустация? Лична, разбира се.

— Разбира се. — Чарли издаде шумни звуци с листата, на които бе водил бележките си — звуците на зает човек, прелистващ дневника си. — Мога да дойда при вас утре, ако ви е удобно. Но нека кажа отново, че не трябва да има никакви, как да се изразя... бърбиви елементи. Султанът се ужасява от публичността.

След като уточниха подробностите. Чарли затвори телефона и преди да отиде на двора при Кристи и Макс, си позволи да изтанцува кратка триумфална жига в стаята.

Изражението на Чарли казваше достатъчно.

— Захапа — каза Макс. — Знаех си, че ще се хване. *Знаех си.* Чарли, ти си герой.

— Беше ми доста забавно. Не му отне много време да предложи лична дегустация. Но силно се надявам да си прав. Какво е наказанието за представяне под чужда самоличност във Франция? Не, не ми казвай. Както и да е, разбрахме се за три и половина утре в Бордо — в следващия момент усмивката изчезна от лицето му. — Неприятно ми е да го кажа, но току-що се сетих за непредвидена пречка. Как ще разберем дали наистина е виното на Русел? Аз със сигурност няма да мога да преценя.

Макс се ухили.

— Остави го на мен. Имам тайно оръжие.

На летище „Маринян“ рано на следващата сутрин малка група пътници се открояваше сред обичайния хаос от куфари и бизнесмени на гишето за чекиране на багажа за самолета на „Ер Франс“ до Бордо

— Кристи и Макс в джинси и леки якета; Чарли с блейзър, памучен панталон, риза на райета, папийонка и слънчеви очила; и неспокойно оглеждащият се Русел. Но официален Русел, облечен в двайсетгодишния си черен костюм, който досега бе носил само на сватби и погребения.

През целия му живот пътуванията не го бяха отвеждали подалече от Марсилия — град, който, бидейки пълен с чужденци, той възприемаше със значителна подозрителност — и това щеше да бъде първият му полет. В началото не беше склонен да се присъедини; не гореше от нетърпение да лети, а и имаше голяма вероятност от неприятен сблъсък в Бордо. Но Макс му обясни ключовата роля, която щеше да играе както сега, така и в бъдеще, и Русел направи всичко възможно да превъзмогне опасенията си. При все това той стоеше максимално близо до Макс, доколкото позволяваше тази непозната среда, до момента, в който трябваше да се разделят, за да мине Макс през рентгена. Той се обърна и подкани Русел да го последва.

Бип... бипбипбипбипбип. Французинът подскочи, сякаш бе ударен от ток. Казаха му да се върне и да мине отново, още бипкания. Тревогата върху лицето му нарасна, когато го отведоха настрани и отегчена млада жена прокара по тялото му електронна палка, която спря с развълнувано бръмчене на стомаха му. Там, пхнат в джоба на жилетката му, беше старият му нож „Опинел“, дългогодишен приятел и постоянен спътник на селянина в полето и на масата. С видимо неодобрение и намръщена физиономия младата жена конфискува ножа, подхвърли го в пластмасова кофа и се опита да отпрати мъжа.

Тревогата на Русел премина в гняв. Той си защити правата. Това беше негова собственост, искаше си я обратно. Обърна се към Макс, който чакаше на няколко метра от него, и насочи обвинителен пръст към младата жена.

— Тя ми открадна ножа!

Останалите пътници, които чакаха да минат през проверката за безопасност, любопитни и вече изнервени, отстъпиха няколко крачки и се втренчиха в жената, която търсеше най-близката въоръжена охрана.

Макс се приближи и хвана Русел за ръката.

— По-добре да не спориш с нея — посъветва го той. — Според мен се притеснява, че с него можеш да прережеш гърлото на пилота.

— *Ah bon?* Защо да го правя, след като аз самият съм в самолета?

С известни затруднения Макс го изтласка от зоната за проверка и го отведе в бара на салона за излитане, където по-подробното разяснение, чаша пастис и обещанието за друг нож, при това „Лагиол“, донякъде възвърнаха доброто настроение на Русел.

Докато самолетът се отделяше от пистата с обичайния тътен и вибриране на машините, Макс забеляза, че ръцете на Русел стискат дръжките на седалката толкова здраво, че кокалчетата на пръстите му са побелели през загорялата кожа. Такива и останаха по време на краткия полет въпреки усилията на Макс да го убеди, че всяващото безпокойство и напълно неестествено преживяване да си на девет хиляди метра над земята в ламаринена туба е малко вероятно да завърши със смърт. Чак когато отпразнува оцеляването си с още една чаша пастис на летището в Бордо, лицето му възвърна нормалния си цвят. В наетата кола влезе като един по-спокоен човек. Това беше транспорт, който разбираше.

По време на пътуването до хотела в Бордо двамата англичани отново обсъдиха плана си. Следобедната дегустация щеше да е само за Чарли. Той щеше да е подобаващо впечатлен и да договори цена, която трябваше да бъде одобрена от клиента му, султана. Заради времевата разлика обаждането до Бруней от Бордо не можеше да бъде осъществено преди полунощ и трябваше да се уговори второ посещение на следващия ден за предоставяне на банково извлечение и уреждане на подробностите около транспортирането. Именно тогава останалите щяха да се присъединят към Чарли, Русел щеше да се изправи срещу Фицджералд, щеше да се въздаде справедливост и да повикат полицията. Нищо повече.

— Трябва да запомниш единствено следобед да се върнеш с проба от виното, за да може Клод да го опита и да го сравни с бутилката, която носи — каза Макс и погледна към Чарли. — Добре ли си?

Приятелят му кимна, но не особено убедено.

— Така мисля — отвърна той. — Само се надявам, че ще се справя с ролята. Едно е да го разиграваш по телефона, но...

— Естествено, че ще се справиш — увери го Макс. — Майстор на дегизирането като теб? Спомням си как изпълни ролята на Хамлет в училищната пиеса.

Чарли се намръщи.

— Ама аз играех Офелия.

Макс не пропусна да се възползва от грешката си.

— Ето, виждаш ли! Успя да ме заблудиш. Това ще е фасулска работа след Офелия.

Кристи се изкикоти на задната седалка. След това се наведе и стисна Чарли за рамото.

— Ще се справиш. Дори няма да се налага да носиш перука.

Бяха отседнали в „Кларе“, хотел за бизнесмени, който Макс бе избрал от пътеводителя „Мишлен“ заради удачното име и удобното местоположение до кея Шартрон, който беше на близко разстояние пеша от дегустационната на Фицджералд. Спряха да оставят багажа и да се сдобият с карта на Бордо, разходиха се по кея и намериха кафене с изглед към широката извивка на Гарона. Там, в компанията на сандвичи с шунка и гарафа вино, Чарли изрепетира ролята си пред Кристи. Макс и Русел разговаряха в съдържано оптимистично настроение за бъдещето, което в голяма степен зависеше от събитията през следващите няколко часа.

Дойде време. Разбраха се да се срещнат в хотела и Чарли с карта в ръка се запъти към улица „Ксавие Арнозан“.

Лично Фицджералд отвори вратата след почукването на Чарли.

— За мен е удоволствие да се запознаем, господин Уилис — поздрави го той, докато се ръкуваха. — Сигурно ще се зарадвате, като разберете, че освободих секретарката си за този следобед. Напълно сами сме. Реших, че така ще се чувствате по-удобно.

— Много мило, много мило.

Чарли кимна благодарно с лека усмивка и последва Фицджералд по коридора към дегустационната. Мелодията на fuga на Бах долиташе приглушено от скрити тонколони. Бутилки, чаши и сребърни свещници бяха наредени по лъснатата повърхност на махагонова маса, в единия край имаше полиран меден *crachoir* до изискано подредени бели ленени салфетки, аранжирани във формата на ветрило. Беше храм на Бакхус, светилище на виното. Чарли донякъде очакваше от дървенията да изникне свещеник и да благослови церемонията.

Фицджералд извади от джоба си тънка кутийка от крокодилска кожа и подаде на Чарли визитна картичка. На свой ред очевидно очакваше картичка и от него.

Чарли бе предвидил този момент. Насочи двете черни дула на очилата си към мъжа и бавно поклати глава.

— Клиентът ми понякога довежда дискретността до секретност, господин Фицджералд. Предпочита да не се рекламирам и затова не нося визитни картички. Сигурен съм, че разбирате.

— Да, така е — отвърна Фицджералд. — Простете ми. А сега, ако сте готов...

Той протегна към масата безукорно поддържаната си ръка в твид и наклони глава.

Чарли бе връхлетян от съмнение. Ако това беше машинация, тя беше красиво представена, а Фицджералд — аристократичен до последния сантиметър — изглеждаше като автентичен екземпляр от Бордо. Беше трудно да си представиш, че е мошеник. Но в следващия миг Чарли извика мислено образа на някои от познатите си по върховете на лондонския бизнес с недвижими имоти — чаровни, добре образовани, добре облечени в костюми по поръчка, сладкодумни и напълно способни да изгонят дори и собствената си баба на улицата, за да осъществят продажба, злодеи до един. Окуражен от тази мисъл, с рязко движение свали очилата и се приближи към масата, а фугата достигна жаловития си завършек и стаята се изпълни с тишина.

— Ако мога да си позволя да предложа — подзе Фицджералд, — нека започнем с реколта 1999, преди да продължим с 2000, която, трябва да призная, е любимата ми.

Той сипа вино в две чаши и подаде едната на Чарли.

Часовете упражнения — на винения курс и по време на генералната репетиция пред огледалото в банята миналата вечер — бяха подготвили Чарли за важниченето и надутата изтънченост на този префърцунен ритуал. Хванал чашата за основата между пръстите и палеца си, той я поднесе на светлината на пламъка от свещта и присви очи в, както се надяваше, компетентна съсредоточеност.

— Както виждате — отбеляза Фицджералд, — интензитетът на цвета е особено добър, някъде между...

Чарли вдигна ръка да го прекъсне.

— Моля ви. Нужна ми е пълна тишина.

Започна да върти виното с деликатно кръгово движение на чашата, наклонил глава настрани. Когато прецени, че букетът се е отворил достатъчно, заби нос в чашата, а със свободната си ръка

правеше грациозни вълнички да насочи уханието към наострените си в очакване ноздри. Вдъхна, погледна многозначително към тавана, наведе глава да вдъхне отново и измънка одобрително.

После поднесе чашата към устните си, отпи малко вино, задържа го няколко секунди в устата и премина през звуковите ефекти: засмука въздух, бузите му се издуха като мехове, сдъвка, изплакна зъбите и небцето и накрая изплю. В тишината на стаята звукът от виното блиснало върху медното дъно на *crachoir*; прозвуча неестествено силно, почти шокиращо.

Фицджералд зачака реакция с вежди, вдигнати като две въпросителни.

— Отлично, направо отлично — произнесе се Чарли. Той реши да рискува с комплимент. — Напомня ми за „Петрус“, но някак помускулест. И въпреки това казвате, че предпочитате реколта 2000 г.?

Половинчатата усмивка на лицето на Фицджералд се разшири.

— Вие сте извънредно мил да ме ласкаете. Но с реколта 2000 г. мисля, че ще останете изненадан, дори *étonné*^[1]. Ако ми позволите.

Той взе чашата на Чарли и я замени с друга, която съдържаше вино от реколта 2000. Чарли отново премина бавно и замислено през дегустационния ритуал, докато Фицджералд го наблюдаваше като котка, която е на съвсем къс скок от мишка.

Отново отекващо блискане на течността върху медта.

— Забележително — призна Чарли и попи устните си с ленената салфетка. — Поздравления, господин Фицджералд. Това бордо надминава всички, които съм опитвал. Триумф.

Фицджералд си позволи скромно да свие рамене.

— Правим всичко възможно — отвърна той. — Естествени торове, разбира се, и гроздето се бере ръчно *avec tri*^[2]. Както знаете, това се прави, за да се гарантира *état sanitaire*^[3].

Какво, по дяволите, беше това? Чарли кимна разбиращо.

— Добре, добре.

— И винификацията винаги се прави *avec pigeage*^[4], както казваме тук. Точно както е постъпвал и дядо ми. Понякога старият начин е най-добрият.

Какво, да му се не види беше *pigeage*? На винения курс не му бяха казвали. Звучеше сложно и донякъде нехигиенично.

— Личи си — каза накрая той. — Господ е в детайлите — той наклони глава към Фицджералд, — както обичаме да казваме ние. А сега. Може би вече е удачно да минем към по-неприятните финансови подробности, за реколта 2000 г., струва ми се. Вие сте напълно прав. Има малко повече комплексност, по-дълъг финал, повече... как да кажа... тежест. И съм сигурен, че подобно съвършенство има цена.

Фицджералд сви рамене извинително и се усмихна.

— Сто хиляди долара за кашон. Включително доставката до всяка точка в света.

Чарли успя да се съвземе достатъчно и да отмахне с ръка толкова маловажен въпрос.

— Що се отнася до доставката, убеден съм, че султанът ще предпочете да изпрати самолет. Според него на обикновените авиолинии не може да се разчита за ценни доставки. — Потънал в дълбок размисъл, той отново погледна многозначително тавана и продължи. — Много добре. Смятам да препоръчам на клиента си да се сдобие с това вино. Да видим сега. Може ли да поръчам десет кашона?

— Ще изпразните избата ни, господин Уилис. — Фицджералд направи всичко възможно да изглежда изпълнен с неохота, човек, който мрази да се разделя със съкровищата си. — Но, да, можем да се справим с десет кашона.

— Чудесно — заяви Чарли и погледна часовника си. — Времевата разлика е девет часа, което е малко неудобно, опасявам се. Няма да мога да се свържа със султана преди полунощ. Както и да е, мога да използвам остатъка от следобеда да уредя банковото извлечение. Предполагам, че приемате „Креди Сюис“?

Абсолютно. Мислите на Фицджералд вече летяха стремглаво към сребристото „Ламборгини“, за което копнееше от години.

— Да се срещнем утре сутрин в десет часа? — предложи Чарли. Сложи очилата и се спря на път към вратата. — О, бих искал да ми направите малка услуга.

Фицджералд вече на драго сърце би направил челна стойка гол и би свирил с уста „Марсилезата“, ако това се искаше от него.

— Ако е по силите ми, за мен ще е удоволствие.

— Може ли да взема тази отворена бутилка от реколта 2000? Искам да усещам вкуса в устата си, когато се обадя довечера. Ще придаде допълнително *je ne sais qui* на препоръката ми.

— *Quoi* — намеси се Фицджералд, неспособен да се въздържи да поправи чужденец, който се лута в езика му. — Естествено. Само да намеря тапа.

Когато затвори входната врата след Чарли, Фицджералд се върна в дегустационната, сипа си чаша вино и седна да се наслади на мисълта за утрешния чек от един милион долара. Може би трябваше да започне да мисли за по-голям апартамент в Ню Йорк и за по-голяма яхта на Бахамите. Отпи от виното. Наистина беше много добро; почти толкова добро, колкото твърдеше.

Чарли се стовари в първия бар, на който се натъкна, и поръча голям коняк, опиянен и замаян от въодушевление. Въпреки че бе играл роля, имаше зашеметяващото чувство, че действително току-що е заложил нечий един милион, за да купи сто и двацет бутилки вино. Великолепно вино несъмнено, но дали беше виното на Русел? Той се втренчи в бутилката, която Фицджералд му бе дал, изчисли приблизителната ѝ цена и се зачуди как някой би могъл да плати толкова много. Отново му хрумна сравнението с царските дрехи.

Останалите го очакваха във фоайето на хотела — Макс крачеше нагоре-надолу, Кристи се опитваше да се съсредоточи в „Хералд трибюн“, Русел разсеяно разлистваше страниците на „Л’екип“. Когато Чарли се присъедини към тях, погледите им моментално се насочиха към бутилката в ръката му.

— Ето я — обяви той и я сложи на ниска маса пред тях. — По сегашните цени тази бутилка струва около осем хиляди долара. Правя ви отстъпка, понеже отпих две глътки. Много е хубаво.

Той седна, свали папийонката си и се захвана да отговаря на пороя от въпроси на Кристи и Макс, а Русел извади тапата и замислено поднесе нос към гърлото на бутилката.

Макс прекъсна разсъжденията му.

— Клод, остави бутилката, защото ми се струва, че може да припаднеш, Фицджералд иска сто хиляди долара за кашон от това вино. Твоето вино.

Очите на Русел се разшириха от удивление и бавно поклати глава. Светът бе полудял. Сто хиляди долара бяха повече, отколкото той получаваше за цяла реколта. Гневът щеше да дойде по-късно, но за момента бе изпаднал в шок.

— *Tu rigoles, non?*^[5]

— Не, не се шегувам. Сега трябва да разберем дали това наистина е твоето вино и ти си единственият, който може да прецени на сто процента. Нали взе другата бутилка? Да ги сравним. — Макс го погледна и с облекчение видя, че кимва уверено. — Добре, донеси го, ние ще те чакаме в бара.

Барът беше встрани от фоайето и беше посветен на местната напитка, така че *degustations* се окуражаваха, все още беше твърде рано за дневното нашествие от прежаднели бизнесмени, които не са пили нито капка от обяд, и барманът беше доволен, че ще се поразсее. Когато Русел се завърна с втората бутилка, на масата пред тях бяха наредени дегустационни чаши, хартиени салфетки и празна ледарка за всеки, който предпочита да плюе.

Седяха в мълчаливо очакване, с вперени погледи в Русел. Той наля виното в чаша, поднесе го на светлината, завъртя, помириша и отпи, преглътна, сетне отпи отново и се замисли.

— *Von* — цъкна със зъби и кимна няколко пъти. — Това е моето вино.

Макс се наведе напред и положи ръка върху рамото му.

— Сигурен ли си, Клод? Наистина... наистина сигурен?

Русел се изпъна със засегната физиономия.

— *Beh oui*. Познавам това вино, откакто е било грозде. Това е моето вино. — Той сипа виното от втората бутилка, опита го и кимна отново. — Моето вино.

Последва колективна въздишка на облекчение, чута дори от бармана, който слушаше и гледаше с жадно любопитство. Достатъчен беше само едва забележим знак от страна на Макс, за да се появи моментално на масата и, виждайки усмихнатите им лица, той дойде с очаквателно изражение. Опитът му показваше, че щастливите клиенти пиеха и даваха бакшиши много по-щедро от клиентите, които идват в бара му просто да удавят нещастieto си.

— *Je vous écoute, cher monsieur.*^[6]

— Приятелите ми заслужават шампанско. Бутилка „Круг“, ако имате охладена.

„Круг“ беше по силите му. Имаше ли специален повод за празнуване? Барманът се застоя, втренчил поглед в двете бутилки без етикет. Тъй като бяха в Бордо, те бяха особено интересни.

— Много обещаваща реколта — обясни му Макс. — Ще прием за успеха ѝ.

Кристи изчака бармана да се отдалечи в търсене на шампанско.

— Не искам да омаловажавам нюха на Клод — започна тя, — но не смятате ли, че е по-разумно да направим анализ, за да бъдем напълно сигурни? — Тя огледа лицата около масата. — Нали се сещате, нещо като ДНК на виното? Сигурно в града на десетина места предлагат такава услуга.

Според бармана това наистина бе така. Още повече че брат му работеше в едно от тях и след бърз телефонен разговор той се съгласи да прати куриер, който да вземе виното, за да може анализът да е готов още същата вечер.

След като уредиха въпроса, вдигнаха тостове — за Русел, задето е направил това вино; за Чарли заради виртуозното му превъплъщение, за кикотещата се Кристи по причини, които Чарли предпочете да не разкрива, за бляскавото бъдеще. Когато се разотидоха по стаите да се преоблекат за вечеря, настроението на групата беше също толкова пенливо, колкото виното, бълбукащо из вените им.

То щеше да се помрачи, но съвсем леко и не за дълго. Новият им най-добър приятел барманът им бе препоръчал бистро на улица „Сен Реми“ — плакати от 20-те години и дълги посребрени огледала по стените, тъмночервени молескинови канапета, традиционна хубава, питателна храна — и те размишляваха над менютата, когато Макс забеляза, че Русел се е умълчал.

— Какво има, Клод? Нещо не е наред ли? Да не би да се притесняваш за виното?

Русел дръпна ухото си и отмести менюто.

— Говорих с Людвин, преди да излезем от хотела — да ѝ разкажа как е минало — и тя каза, че Натали Озе е звъняла тази сутрин.

— Какво е искала?

— Не е казала. Людвин ѝ обяснила, че съм заминал и тя отвърнала, че ще ме потърси утре. Може би във връзка с договора за *métayage*. Не знам.

Макс махна с ръка пренебрежително.

— Не я оставяй да ти разваля вечерята. Ще се разправим с нея, като се върнем. Хайде, какво толкова?

Вечерята беше дълга и все по-весела, последвана от едно финално питие за всеки в бара на хотела да отпразнуват резултатите от анализа. Той бе потвърдил мнението на Русел за всеобщо облекчение.

Минаваше доста след полунощ, когато Макс се върна в стаята и завари малкото червено око на светлината за съобщения да мига на телефона му. Мадам Паспарту бе звъняла — несъмнено да му напомни, че е обещал да ѝ донесе кутия *canelés*, малките карамелизирани кексчета, местен специалитет, които тя обичаше с гузна страст. Записа си за кексчетата в тефтера, съблече се и отиде в банята с бутилка „Ебиан“ — дълъг душ с литър минерална вода за финал на вечерта беше далеч по-ефикасно лекарство срещу махмурлук, от каквото и да е количество аспирин на сутринта. В момента, в който мократа му глава докосна възглавницата, той заспа.

Звънът на телефона го стресна в просъница след нощ с прекрасни сънища — Фани, вино, бъдещето, Фани. Макс присви очи, когато чу познатия писък от другата страна.

— Мосю Макс! *C'est moi.*^[7]

Хвърли премежен поглед към часовника — осем часа. Пожела на мадам Паспарту добро утро и опипа шкафчето за бутилката „Ебиан“.

Тя съжаляваше, че го притеснява, но смяташе, че трябва да знае, че нотариус Озе е идвала до къщата да го търси. Когато ѝ каза, че го няма, настояла да разбере къде е. Какво нахалство! Какво невъзпитано любопитство! *En plus*^[8], когато мадам я попитала, Озе отказала да каже защо го търси. Упорита и трудна млада жена. Излишно е да се споменава, че въпросите ѝ не получили отговор и че ѝ каза да дойде пак по-късно през седмицата.

Мадам Паспарту изрече на един дъх тези разкрития, млъкна и зачака коментара на Макс. Изглеждаше разочарована, че няма да ѝ каже нещо недискретно. Обеща да ѝ донесе голяма кутия *canelés* и затвори телефона замислен. Какъвто и да беше проблемът, налагаше се да почака.

Четиримата излязоха от хотела след закуска, потисната група, която се движеше бавно и говореше тихо. Разбира се, алкохолът от предишната вечер имаше общо с това, но и мисълта за предстоящия

сблъсък помрачаваше настроението им. Едно е да знаеш, че някой е мошеник и лъжец, но съвсем друго да му го кажеш в лицето. Дали Фицджералд щеше да се пречупи и да признае? Или пък да отрече всичко и да се обади в полицията? Да си изпусне нервите и да започне да хвърля бутилки по тях? Никой не искаше да се обзаложи.

Стигнаха до къщата на „Ксавие Арнозан“, когато звънът на далечна камбана отброяваше десет часа. Чарли изправи рамене, намести папийонката си и почука на вратата. Чуха се стъпки и млад мъж в тъмен костюм, нисък, набит и невъзмутим, отвори вратата.

— Имам среща с господин Фицджералд. — Гласът на Чарли прозвуча твърдо и уверено въпреки изненадата му.

Младият мъж нито се усмихна, нито каза нещо, но се отдръпна да им стори път, и ги поведе по коридора към дегустационната.

На дългата махагонова маса имаше само един пепелник. Столът зад нея беше зает от по-възрастен мъж с дълга кокалеста челюст и коса, остригана *en brosse*^[9]. Той също беше облечен в тъмен костюм. Докато наблюдаваха как вади и пали цигара със заучена отмереност, чуха стъпки и като се обърнаха, видяха двама униформени полицаи да застават от двете страни на вратата. Мъжът зад бюрото се намръщи и за пръв път се обади.

— Вие двамата можете да почакате отвън — каза на полицаите, махвайки с пръст, — и затворете вратата.

— Къде е господин Фицджералд? — Чарли направи смел опит да прозвучи заплашително. — Това е абсолютно ненормално.

Мъжът зад масата вдигна ръка.

— Кой от вас говори френски?

Макс и Русел кимнаха утвърдително.

— Добре. Можете да превеждате на колегите си. Казвам се Ламбер. Инспектор Ламбер.

Той стана от стола, заобиколи масата и седна на единия ъгъл. Погледна ги през дима на цигарата.

— Вчера до нас достигна новината за вашите... дейности и трябва да ви кажа, че тук, в Бордо, не се забавляваме от подобни приключения. Да компрометирате доброто име на нашите вина, да се опитвате да извършите тази долна замяна, да се облагодетелствате чрез измама и да престъпвате доверието ни — това са престъпления от най-сериозно естество и наказанието е изключително сурово.

Той загаси цигарата в пепелника и се върна да седне зад масата. Вдигна поглед към редицата вцепенени лица пред него, кимна и повтори:

— Изключително сурово.

— *Putain* — изруга Русел.

— Дявол да го вземе — присъедини се Чарли, който бе разбрал същината, ако не подробностите, на казаното от Ламбер.

— Мога да обясня всичко — намеси се Макс.

— Слава богу, че се обади навреме — каза Фицджералд. — Знаеш ли, сигурен бях, че е истински — вършеше всички правилни неща, казваше всички правилни неща. А и такава поръчка в другия край на света, достатъчно далече от Франция, направо идеално. Въпреки че трябваше да усетя нещо гнило, когато дори не се опита да преговаря за цената. Но всеки може да направи грешка. — Той сви рамене и в следващия момент лицето му светна. — За щастие не беше фатална благодарение на теб, скъпа моя. Пийни малко шампанско и ми разкажи отново какво събуди подозренията ти. Последният ни разговор протече малко набързо.

Масата им гледаше към вътрешната градина на хотел „Бристол“, зелена и освежаващо прохладна във вълната от жегата, превърнала Париж във фурна. Натали Озе отпи от виното, преди да отговори.

— Най-вече късметът. Както знаеш, трябваше да говоря с Русел за тазгодишната доставка и когато научих, че е заминал, ми се стори странно. Той мрази да пътува, не знам някога да е прекарал дори една нощ извън дома си. А и жена му не пожела да ми даде номер, на който да се свържа с него. Затова отидох да се видя със Скинър, но в къщата нямаше никой, освен онази любопитна дъртофелница, икономката. Тогава ти се обадих и ми каза, че си имал лична дегустация за англичанин... — Тя се загледа в чашата си и поклати глава. — Много жалко, че Русел загуби кураж и получи пристъп на честност. Беше великолепен план.

Фицджералд се наведе и я докосна по ръката.

— Няма значение. Припечелихме добре. Достатъчно, повече от достатъчно, да се установиш в Калифорния, а аз — в Ню Йорк. Колко

удобна страна е Америка, ако искаш да изчезнеш. И ще сме там утре по същото време.

Той се обърна към третия човек на масата, мъж с дълга, кокалеста челюст и коса, подстригана *en brosse*.

— А ти, Филип? Забавно ли ти беше да се преструваш на *flic*^[10]?
Усмивка омекоти ръбатото лице.

— Лесна работа — отвърна той, — а и заплащането беше добро.

Пачката банкноти от по двеста евро беше толкова дебела, че му се наложи да я раздели в два джоба.

— Забавно е. В момента, в които видяха момчетата в униформи, те не поискаха никакви удостоверения за самоличност. Предполагам, че вярваш на това, което виждаш.

— В това, което си *мислиш*, че виждаш — поправи го Фицджералд, — което си *мислиш*, че виждаш. Както при виното. Кажй, как приключи с тях?

— Скинър и Русел приведоха доста силни аргументи, трябва да призная. Ако бяха в съда, вероятно щеше да им се размине с шляпване по ръката и глоба. Но не смятам, че ще създават проблеми. Казах им, че ще предприемем пълно разследване на този така наречен мосю Фицджералд и сделките му с вино и че ще поддържахме връзка с тях. Създадох им впечатлението, че може да не бъдат дадени под съд, ако се държат, както трябва, и съдействат, когато му дойде времето. Според мен ще снишат глави половин година и ще се надяват на най-добрия изход.

— *Chapeau*^[11], Филип. Справи се много добре. А сега мисля, че заслужаваме да се поглезим. — Фицджералд едва бе вдигнал ръката си и ято от сервитюри долетя до рамото му. — Гъшият дроб е превъзходен. А и съм сигурен, че могат да ни сервират по чаша-две „Шато д’Икем“ към него.

[1] Смаян, слисан (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Със сортиране (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Санитарност (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Технология, при която люспите на гроздето се набутват във ферментиращото вино, за да се подсилят цветът и ароматът (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Шегуваш се, нали? (фр.). — Бел.прев. ↑

- [6] Слушам ви, драги господине (фр.). — Бел.прев. ↑
- [7] Аз съм (фр.). — Бел.прев. ↑
- [8] На всичкото отгоре (фр.). — Бел.прев. ↑
- [9] Късо (фр.). — Бел.прев. ↑
- [10] Ченге (фр.). — Бел.прев. ↑
- [11] Съкратен вариант на изрази *chapeau bas* — шапки долу(фр.).
— Бел.прев. ↑

ДВАЙСЕТ

Не след дълго Макс започна да подозира, че са го изработили. Първата и най-крещяща улика беше светкавичното изчезване на нотариус Озе, което се превърна в тема на зашеметяващи спекулации в селото в продължение на месеци, а вероятно и години. Тя не беше оставила адрес да ѝ препращат пощата и селото прие това като сигурен знак за неправомерно или възможно криминално поведение. Дали бе избягала с любовник? Или имаше нещо по-зловещо — мисъл, винаги придружавана с уплашено, но сладостно потрепване? *Crime passionnel*^[1], което би обяснило празния ѝ кабинет и къщата със спуснати кепенци? Слуховете избуяваха — зърнали я в Марсилия, в къщата ѝ била видяна светлина, офейкала с парите на клиентите си, загърбила този порочен свят и станала монахиня. Всеки ден имаше нова история. Както мъдро отбеляза един от старците в кафенето, това беше по-хубаво от което и да било предаване по телевизията.

Макс и Русел пазеха теориите си за себе си по очевидни причини и се надяваха, че както обикновено в такива случаи, интересът постепенно ще спадне. Накрая, казваха те, случаят с изчезналата *notaire* щеше просто да се превърне в поредния от множеството неизяснени инциденти в историята на Сен Пон.

Когато се опита да се свърже с Фицджералд в Бордо и установи, че телефонът му е изключен, Макс прибави още един елемент към мозайката. Но окончателно потвърди измамата едно друго обаждане, този път по настояване на Русел.

Понеже беше сред главните участници в машинацията, дори — както би могъл да пледира прокурорът — подбудителят, Русел беше силно притеснен. Той прехвърляше отново и отново наказанията, които можеха да му наложат съдебните власти: да плати данъци (със значителна лихва) върху парите, които бе изкарал, глоби, задето не е обявил дохода си, фалит, евентуално затвор, семейството му да тъне в мизерия, животът му да се сгромоляса. През дните след събитията в Бордо почти можеше да се види черният облак над главата му, докато

се грижеше за лозята. Загуби апетита си, кажи-речи не говореше с жена си, сопваше се на кучето. Когато вече не издържаше, убеди Макс да се свърже с полицията в Бордо — реши, че е за предпочитане да узнае най-лошото, отколкото да се страхува от него.

Двамата мъже седяха в кухнята, когато Макс се обади на справки за телефонния номер на полицията в Бордо и след като почака малко, се свърза с инспектор Ламбер.

— *Oui?* — чу се резкият, нетърпелив тон на затрупан от работа човек.

— Обажда се мосю Скинър. Макс Скинър.

— Кой?

— Не си ли спомняте? Срегнахме преди седмица в Бордо.

— Не, мосю. Опасявам се, че грешите.

— Вие ли сте инспектор Ламбер?

— Да.

— Съжалявам, но има ли друг инспектор Ламбер в Бордо?

— Не.

— Сигурен ли сте? Миналата седмица...

— Мосю — гласът вече звучеше раздражено, — Ламбер е често срещано име. По случайност знам, че във Франция има около шейсет и седем хиляди семейства с фамилията Ламбер. Но също така знам, че в полицейското управление в Бордо има само един и това съм аз. Убеден съм, че може да правите нещо по-смислено от това да ми губите времето. Приятен ден, мосю.

Русел се бе присвил напрегнато и хапеше устни, докато се опитваше да отгатне другата част от разговора. Макс затвори телефона и поклати глава, а устата му започна да се разтегля в широка усмивка.

— Онзи хитър мръсник.

— Кой?

— Фицджералд. Сигурно той го е нагласил. Ламбер, или както там се казва в действителност, е не повече полицейски инспектор, отколкото съм аз. Цялата история е пълна измама. — Макс не спираше да клати глава като човек, на когото току-що са показали кзк белият заек излиза от шапката на фокусника. — Изпързяха ни. Не е ли чудесно? Изпързяха ни.

Намръщената физиономия изчезна от лицето на Русел и на нейно място започна да изгрява надеждата.

— Но полицаите...

— Клод, в наши дни можеш да наемеш всичко, особено униформи. Спомни си, ние не поискахме никакви документи за самоличност. Човек не го прави, не и в такава ситуация. Не, сигурен съм в това. Единствените, които знаят какво се е случило, сме ние и Фицджералд и сие. И те няма да кажат на никого, нали? Помисли си, ако всичко излезе наяве, какво е наказанието, ако се представяш за полицаи? Според мен можеш да дишаш спокойно. *Ние* можем да дишаме спокойно.

Русел стана и заобиколи масата с ръце, разтворени широко, колкото и усмивката на лицето му.

— *Cher ami.*^[2] *Cher ami.*

Той измъкна Макс от стола, сграбчи го в прегръдка, която заплашваше да му счупи гръбнака, вдигна го във въздуха сякаш беше не по-тежък от чувал с тор и го целуна по двете бузи.

— Спокойно, Клод — каза му Макс. — Свали ме. Трябва да се обадя на Чарли и да му съобща добрата вест.

Остатъкът от лятото премина под синьо небе. На лозето и в избата кипеше усилена, непрестанна работа, а Фани предлагаше храна и сладостна утеха в края на всеки дълъг ден, оставяш след себе си умора и мехури по ръцете. Макс се научи да кара трактор и когато настъпи слънчевата есен — да бере грозде и да го сортира по големина, без да го натъртва. Лицето и ръцете му добиха орехов цвят, по дланите му се образува дебела черупка от загрубяла кожа, дрехите му се запрашиха и избледняха, косата му се разроши. Никога не се бе чувствал по-щастлив.

Мадам Паспарту се радваше неистово на картичките, които редовно получаваше от Лондон, особено на картичките с членове на кралското семейство. За нейно огромно задоволство по всичко личеше, че Кристи и Чарли продължават онова, което бе започнало под нейния поглед в Сен Пон.

Превърна се в молитвено каканижене.

— Няма да се изненадам — неизменно казваше тя на Макс всеки път, когато пристигнеше нова картичка, — ако това приключи с нещо по-сериозно. Церемония в кметството ще е много подходяща, нали?

Трябва да измисля какво да облека. Разбира се, мосю Макс, вие ще сте *témoign de manage*^[3].

И макар да отчиташе предишните успехи на приятеля си в избягването на брака, Макс беше склонен да се съгласи.

Двамата с Русел възнамеряваха да изкоренят изтощените стари лози през зимата и да ги заменят с комбинацията от каберне и мерло на Русел. Заедно с братовчед на Клод, занимаващ се със строителство, бяха направили така необходимите подобрения в избата, бяха я излъскали, бяха варосали тавана и стените и бяха монтирали семпъл каменен бар точно до вратата. Бяха подравнили черния път, който водеше към плевнята, и на пътя бяха сложили проста, но хубава табела за минувачи, които може да поискат да се отбият за *degustation*.

Що се отнася до тяхната гордост, радост и надежда за бъдещето — виното от каменистия парцел, то вече не се казваше *Le Coin Perdu*. Бяха решили да използват името на имението и да го представят във вид, достоен за такова изключително вино. Тапите бяха дълги, капсулите — оловни, бутилките бяха *feuille morte*^[4] — специфичен и скъп вид стъкло, който възпрепятства вредните ултравиолетови лъчи. А етикетът беше образец на класическа съдържаност — *Le Griffon. Vin de Pays du Vaucluse. M. Skinner et C. Roussel Propriétaires*. Амбицията им беше да го включат в групата на друго *vin de pays*^[5], *Domaine de Trévallon* като едно от съвсем малкото вина без наименование за произход, заслужаващи вниманието на ценителите.

Разбира се, все още беше рано, но изгледите бяха обещаващи. Няколко добри ресторанта, единият чак в Екс, бяха приели да включат *Le Griffon* във винените си листи въпреки цената му, която беше доста висока по люберонските стандарти. За следващата година през май Макс и Русел възнамеряваха да го включат в Маконското състезание с надеждата да спечели така жадувания медал. Но вестта за виното вече се предаваше от уста на уста и то ставаше все по-популярно.

За нещастие слухът за него още не беше достигнал групата американци, които дойдоха в избата в една слънчева октомврийска сутрин, докато Макс и Русел пълнеха кашони отзад и ги подготвяха за доставка. Русел излезе да посрещне посетителите на бара, нареди редица от чаши, наля вино, пожела им *bonne dégustation*^[6] и се завърна към кашоните.

Макс не се сдържа да подслуша разговора им.

— Хей, това е доста добро.

Последва одобрителното мърморене на останалите.

— Има вкуса на бордо. Обзалагам се, че има малко каберне.

— Мислиш ли, че го изнасят в чужбина?

— Естествено. Всички го правят.

— Къде са цените? А, да, тук има картичка. Приблизително едно към едно с еврото е, нали?

Последва момент мълчание.

— Господи! За кои се мислят тези? Трийсет долара бутилка!

— За минута-две — обясни Макс, — си мислех, че ще се опитат да се пазарят. Но направиха партия и купиха две бутилки. Тогава ми хрумна, че девизът на лозето трябва да е „Забогатявай бавно“. Всъщност това беше исторически миг, защото осъществихме първата си американска продажба. Мондави да внимава.

Макс взе чашата си и погледна към Чарли и останалите, които се бяха събрали около дългата маса, сложена под чинара пред къщата. Когато Фани научи, че Кристи и Чарли ще дойдат от Лондон за почивните дни, предложи да затвори ресторанта и да приготви за обяд специалитета си — щеше да направи първата фасулена яхния за тази есен. В това отношение не би могла да иска по-добро: октомври приключваше с поредица от приказно красиви дни на циганско лято — хладно сутрин, хладно през нощта, достатъчно топло по обед да ядеш на открито, но не твърде горещо, че да притъпи апетита.

Всъщност гостите вече сваляха саката си, когато направиха пауза след ордъворите — нищо сериозно, с оглед на това, което предстоеше — от пъдпъдъчи яйца, намазани с тапенада, *brandade de morue*^[7] на препечени филийки и зеленчуци. Семейство Русел бяха тук заедно с дъщерята и кучето. Мадам Паспарту беше довела приятеля си Морис, чиято обръсната глава, в комплект със сребърна обица и татуирани бицепси, го превръщаше в един от по-необичайните банкови управители на региона, Фани беше поканила шеф-готвача на ресторанта и съпругата му и за да закръглят дузината — Ахмед, който помагаше в кухнята.

Чарли се бе извърнал от Макс, за да възобнови усилията си по запознаването на Руселови с някои от ключовите куриози на

английския език.

— В английския няма род — обясняваше той, — няма *le* и *la*, което прави живота далеч по-лесен. *Plus facile*.

— А, няма род и секс — отбеляза замислено Русел. — Но има много крикет, *non*?

Макс ги остави да се гмурнат още по-надълбоко в дълбините на английската граматика и последва носа си към кухнята, където Кристи и Фани току-що бяха извадили от фурната яхнията в огромен, дълбок глинен съд. Сложиха я на масата, беше с размера на колело на каруца, а отгоре беше покрита със златиста коричка от трохи.

— *Voilà*. — обяви Фани, — *le vrai cassoulet de Toulouse*^[8].

Макс я погледна и се усмихна. Не можеше да си представи друга жена, която да изглежда толкова съблазнителна с готварски ръкавици. Тя ги свали и прокара пръсти през косата си.

Макс се наведе над яхнията и вдъхна плътния, богат аромат, обещаващ щедри дози холестерол.

— Боже, това мирише добре. Какво сложи вътре?

Фани започна да изброява съставките на пръстите си:

— Бял фасул, патешко конфи, чеснова наденица, сланина, агнешки гърди и плешка, патешка мас, малки лукчета, свинско филе, *saucisses de Toulouse*^[9] (разбира се), домати, бяло вино, чесън, малко подправки...

— Макс — прекъсна я Кристи, — престани да точиш лиги и направи нещо полезно. — Тя му връчи ръкавиците на Фани. — Внимавай, като го изнасяш. Тежи.

Ястието беше посрещнато с бурни овации, а Кристи получи привилегията да направи първото церемониално срязване на кората, от която излезе ароматна пара. Чиниите се подаваха и пълнеха, виното се дегустираше и възхваляваше, готвачът бе удостоен с тост, а после, както често се случва, когато се сервира фасулена яхния, над масата се възцари мълчание.

Мадам Паспарту първа си възвърна дар словото. Поощрена от втората си или дори трета чаша, тя се протегна и потупа Макс по рамото.

— Е? — попита с шепот, който достигна до всички на масата, кимвайки към Кристи и Чарли. — Кога ще го обявят?

— Според мен чакат вие с Морис да сте първи.

Мадам Паспарту настръхна. Морис изглеждаше хипнотизиран от нещо в яхнията.

Макс се обърна към Чарли:

— Мадам умира да разбере дали намеренията ти са почтени.

В отговор получи изчервяване от страна на Кристи и широко ухилена физиономия от Чарли. Нямаше нужда от превод.

Беше почти пет часа, когато вечерната хладина нахлу и гостите започнаха да се разотиват. Кристи и Чарли облякоха пуловери и отидоха да се разходят из лозята. Другите поеха към селото да се възстановят в кафенето или да лекуват стомасите си пред телевизора или, в случая на Русел, да подремнат преди вечеря. Макс изпрати последния от тях и влезе в къщата. Запали огън в кухнята и пусна диск на Даяна Крол, който Фани му бе купила за спомен от първия им танц в нощта на селския празник. Нави ръкавите си и се загледа в планините от остатъци след обяда, когато чу стъпки зад гърба си и усети ръцете на Фани да се плъзват около кръста му.

Трябваше да наклони глава да чуе шепота в ухото му.

— Не мисля, че ще мием чиниите сега.

— Така ли?

— Така. Ще направим нещо друго.

Той се обърна и двамата се озоваха лице в лице.

— Можем да танцуваме.

Ръцете ѝ се придвижиха бавно по гърба му.

— Това ще е само началото.

[1] Престъпление от страст (фр.). — Бел.прев. ↑

[2] Скъпи приятелю (фр.). — Бел.прев. ↑

[3] Свидетел на бракосъчетание (фр.). — Бел.прев. ↑

[4] Мъртво листо (фр.). — Бел.прев. ↑

[5] Регионално вино (фр.) — категория във френската винена класификация. — Бел.прев. ↑

[6] Приятна дегустация(фр.). — Бел.прев. ↑

[7] Пюре от треска, зехтин и мляко (фр.). — Бел.прев. ↑

[8] Ето, истинска фасулена яхния по тулузки (фр.). — Бел.прев. ↑

[9] Тулузки наденици (фр.). — Бел.прев. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.